

ANIVERSARI DE LA MORT DE

En Lluís Monset i Galí

vidu en primeres nocces de Maria de la Mercè Soldevila Pascual

AGENT CONSULAR DE FRANÇA A TERRASSA

morí el dia 15 de novembre de 1921, havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva vídua Teresa Soldevila i Pascual, fills Lluïsa vídua d'Amat, Paulina, Joaquim, Maria de la Mercè, Josep, Pilar i Lluís, fills polítics Ramon Colomer, Mercè Ballber, Ramon Orriols, Antònia Alavedra i Lluís M.ª Ballarín, néts, néts polítics, besnéts, germana política i tia Paula Soldevila vídua de Monset, germana, germanes polítiques, nebots, cosins, parents tots, les senyorettes Maria Freixa Garcia i Montserrat Freixa Ubach, la Junta de l'Hospital Casa de Caritat de Sant Llatzer i les raons socials Monset i Guardiola, Monset i C.^a i I. Homs i C.^a, en recordar als amics i coneguts tan greu pèrdua, els preguen que continuïn tenintlo present en llurs oracions i se serveixin assistir a l'ofici i misses que, per l'etern repòs de la seva ànima se celebraran demà dimecres, a les deu del matí, a l'església parroquial del Sant Esperit d'aquesta ciutat

Terrassa, 14 de novembre de 1922

EL DOL ES DONA PER DESPEDIT

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

En la forma acostumada foren concedides indulgències pels Excms. Srs. Cardenals Arquebisbes de Toledo i de Tarragona i pels Excms. i Il·lms. Srs. Bisbes de Barcelona, Vich i Osma

D. Joaquim Baucells i Poquí

Ha mort a l'edat de 75 anys
havent rebut els Sants Sagraments

(A. C. S.)

Els seus fills Joaquim Angela, Magdalena, Marina, Joaquina, Josepa i Maria, fills polítics Pilar Lorenzo, Joan Bonet, Miquel Puig i Ramon Castell, néts, néts polítics, renéts, germanes polítiques, cosins, parents tots i la raó social Baucells, Salvans & Companyia, en participar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a l'enterrament que tindrà lloc demà, a les deu, per a acompanyar el cadàver desde la casa mortuòria, Diputació, 222, primer, primera, a l'església parroquial de Sant Pere de les Puel·les, i d'allí al Cementiri Nou.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Don Antoni Fontanals i Raventós

ha mort a l'edat de 79 anys

(A. C. S.)

Els seus afligits fills Josep i Lluís, filles polítiques Lúcia Carbonell, Vidua de Joan Fontanals, Maria Feliu i Teresa Cotrina, néts Antoni, Vicenta i Antoni, cunyada, cosins, nebots i família tota, en participar a ses amistats tan malhaurada pèrdua, els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuòria, carrer de Sant Andreu, número 134, avui, dimarts, a les tres de la tarda, per a acompanyar el difunt a l'església parroquial de Sant Andreu i després a sa darrera estada, cementiri de Sant Andreu

Els funerals se celebraran demà, a les nou.

No es convida particularment.

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

S. A.

DEL 6 AL 25 DE NOVEMBRE
GRAN EXPOSICIÓ I VENDA DE

NOVETATS D'HIVERN

Vestits - Abrics - Faldilles - Bruses
Refajos - Bates - Pells - Guants
Sastreria - Calçat - Capells - Corba-
tes - Mocadors - Bufandes - Gèneres
de punt per a senyora, senyor i noi

PREUS EXCEPCIONALS

VEGIN-SE LES ESCAPARATES

SALONS DE BELLES ARTS (Primer pis)

ACTUALMENT OBRES

d' ALEXANDRI - BALDRICH - DARIUS VILÀS
LLISAS - LOPEZ MORELLO - MOISÈS - OSLE

Aviat obres de LARRAGA

Dr. Montañá dels Hospitals de París. Pell i Ve-
neri. Sant Pau, 23, principal, 2.^a

Dr. PELL CUFFI De tornada del seu viatge i investigació
científica per Alemanya, Austria, Itàlia
i Suïssa ha reuavat la seva consulta de
malalties i deformitats dels ossos (ortopedia). Carrer Trafalgar, 14, pral.

Capses de luxe per a bodes i bateigs. Antiga Casa
BARGUES. Carrer de Sant Pau, 39.

G. ALOMAR Curació ràpida infeccions uretra, les recents
2 o 3 cures mitjançant aparell especial seu.
ARIBAU, 5: de 11 a 1 i 3 a 5, Festius: 10 a 12. Econòmica: UNIO, 20, de 7 a 9

D. ANTONI BACH I XICOY

Advocat

morí a Vich, abans d'ahir, diumenge, rebuts els Auxilis Espirituals i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La família tota en comunicar als amics i coneguts tan trista nova, els prega que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a l'ofici de cos present que se celebrarà avui, dimarts, a dos quarts d'onze, a la parroquial del Carme i a l'enterrament que tindrà lloc tot seguit.

Vich, 14 de novembre de 1922

L'Excm. i Rvdm. senyor Bisbe de Vich ha concedit 50 dies d'indulgència per qualsevol acte de pietat que es practiqui en sufragi del difunt.

En Felip Pedrell i Sabaté

finà en la pau del Senyor el dia 19 d'agost passat

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

L'Ajuntament de la Ciutat, la Mancomunitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans i Patronat de la Biblioteca de Catalunya, els seus germans Josep i Clara, els seus nebots i la seva afilada Elvira Alonso, fan saber i demanen l'assistència als solemnes funerals que, en sufragi de l'ànima del Patriarca de la Música Catalana, seran celebrats avui, dimarts, dia 14, a les deu del matí, a l'església de la Casa de Caritat, o a alguna de les misses que hi seran celebrades després de l'ofici.

L'Eminentíssim Cardenal Arquebisbe de Tarragona i els Il·lustríssims Bisbes de Barcelona i Tortosa han concedit indulgències en la forma acostumada.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 766'8, 766'3, 767'2.
 Termòmetre sec: 11'4, 15'0, 1'3.
 Termòmetre humit: 9'6, 11'0, 9'7.
 Humitat (centèsimes de saturació): 79, 58, 60.
 Direcció del vent: ENE., ESE., ENE.
 Velocitat del vent en metres per segon: 6, 7, 3.
 Estat del cel: Nuvolós. Quasi serà.
 Classe de núvols: St.K., C.St.K., StK.
 Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 15'7; mínima, 11'1; mínima prop del sol: 9'8.
 Oscil·lació termomètrica: 4'6.
 Temperatura mitja: 13'4.
 Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.
 Recorregut del vent en igual període de 325 km.
 Observacions particulars: No-cap.
 El director, E. Alcóbé.

Paraigües Cardús Portaferrissa, 10.

A la carretera de Can Tunis, davall del Morrot, un cavall ha mossegat al carter Josep Pelegri Sabre, de 65, amputant-li el dit petit de la mà esquerra.

Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat cura inapetència. B. Domenech, Ronda Sant Pau, 71.

Al carrer d'Aragó, davant del número 280, ha agafat un treball a un home, el qual, portat a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere ha mort sense poder ésser identificat per no trobar-li cap document a sobre.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

A una obra del carrer de Galileu s'han barallat els paletes Jaume Maria Caro, de 28 anys, i Pere Armentino Suñol, de 49, resultant tots dos amb erosions a la cara.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30.

Treballant a una fàbrica de paper fotogràfic del carrer de València l'obrer Pere Mayoral Montero rebé ferides de pronòstic reservat.

JOIES VILANOVA Unió, 6

L'auto núm. 5 de l'Aeronàutica Naval va atropellar a la Ronda de Sant Antoni, davant del núm. 84, a Antoni Fornés Urbano, de 35 anys, produint-li diverses ferides de pronòstic reservat.

- Taquigrafia catalana

Mètode publicat per l'Acadèmia de Taquigrafia de Barcelona. Acaba de sortir. Preu: 3'50 pessetes.

Entre la nova empresa del F. C. de Flassa a Palamós i la dels F. C. de M. S. A. s'ha arribat a un acord per a establir el servei combinat, tant de passatgers com de tota mena de mercaderies.

El dit servei començarà a regir el dia 15 del corrent a totes les estacions d'entre ambdues empreses ferroviàries, i amb ell obtindran gran facilitat de comunicacions els industrials i una major comoditat els passatgers, constituint, per tant, un positiu benefici per a la comarca empordanesa.

-Sangrà Pelayo, 11. Lavabos T. 1478 A.

Salvador Blanes ha denunciat que el 3 de març de 1920 contragué matrimoni a Buenos Aires amb Isabel Palacin Cambronero, havent sabut recentment que aquesta s'havia casat en 1909 amb Agustí Guix Castells a la presó celular, on el Guix, que actualment viu, estava reclus.

El denunciant afegeix que ara la dita dona ha desaparegut amb el seu amant Miquel Garcia, emportant-se'n el diner i tots els objectes de valor que hi havia al domicili conjugal, propietat del denunciant.

- NEUMATICS MICHELIN

Nova rebaixa 10 %
 STOCK: F. S. ABADAL.—Aragó, 239

Avui, dimarts, a les sis de la tarda, el doctor Wennberg donarà a l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya la sisena conferència del curs sobre «Orientacions científiques» per a prescriure el règim alimentici de la infància.

Als baixos de la casa 118 del carrer de Muntaner es declarà un incendi al

dipòsit d'ausals que hi ha per a donar menjar a les cabres.
 Acudiren els bombers per a sufocar-lo, havent-se cremat unes 80 bales d'ausals.

A la majoria del cos de seguretat hi ha dipositat un bitllet del Banc d'Espanya que s'ha trobat a la via pública i que serà remès al que acrediti ésser-ne el propietari.

Al carrer de Cros hi havia un home estès a terra, essent portat al dispensari d'Hostafrancs amb una lletera, diagnosticant el metge que patia de misèria fisiològica.

Fou traslladat a la Comissaria de pobres per tractar-se d'un captaire.

L'Acadèmia Médico-Farmacèutica de Barcelona celebrarà sessió científica avui, a les deu del vespre, disertant sobre el tema del doctor Olivé, els doctors Galard, Peiró i Torrent.

A la Ronda de Sant Antoni, en anar a demanar canvi al cobrador del tramvia, va caure Antoni Mascari Cabar, de 15 anys, dependent del Bar Alegria, produint-se ferides contuses al cap i a la part inferior de la cama esquerra i contusions en diverses parts del cos.

Després de curat al dispensari del carrer de Sepúlveda fou portat a l'Hospital Clínic.

Per al diumenge, dia 19, hi ha anunciada una visita de germanor de l'Orfeó Montserrat d'Olesa, al del mateix nom, del Centre Moral i Instructiu de Gràcia, en correspondència a la que va fer l'aquest Orfeó el darrer mes d'agost.

L'arribada de l'Orfeó Montserrat d'Olesa, serà a les nou del matí, per l'estació de Gràcia, i després s'anirà a l'església parroquial de Santa Maria de Jesús, on s'hi celebrarà un solemne Ofici, cantant conjuntament els dos Orfeons la missa de la Mare de Núria, de mossèn Romeu.

A dos quarts de cinc de la tarda, hi haurà al Centre Moral Instructiu de Gràcia, un gran concert extraordinari pels dos Orfeons, amb un selecte programa que ja publicarem.

Sota l'exquisit patronatge d'Isabel Llorach, Maria Parellada, de Ferrer-Guàrdia, Pilar Moraleda d'Arnús, Maria Ricart baronessa de Güell, Maria Despujol de Ventosa i Maria Rusinol de Planas, s'ha organitzat un abonament a sis funcions al Teatre Romea.

Segons les notícies, en aquest abonament es donaran principalment obres estrangeres que representen les tendències actuals, ensems que dues o tres obres catalanes modernes.

No té res d'estrany que, unida la influència de les patrocinadores a l'atracció de les obres anomenades, l'abonament es cobreixi amb rapidesa. Totes les llotges són ja retingudes.

MARES tindreu MOLTA LLET prenent Rob-Vida Miret

No és més que una orxata composta del suc de les plantes lleteres que pasturen instintivament els mamífers quan tenen necessitat de produir llet.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n.º 1 combat l'albúmina, dolors i molèsties propis de l'estat, ajuda al bon desenvolupament i formació del nou ésser, tonifica la mare i predisposa per a un part feliç i llet abundant.

En la lactància: Rob-Vida n.º 2 augmenta la quantitat de llet, l'enriqueix en caseïna i mantega, refa la mare de la desnutrició causada per l'allactament.

De venda en farmàcies. Autor, doctor Miret, plaça Comercial, 9, Barcelona.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:
MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.
Telèfons números...
4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERMA-MATARO

qualitat superior

Nonell Germans

CANVI - VALORS - CUPONS

Rambla del Centre, 36

Borrell, 71 i 73

Telèfon 984 A

Electromotors Vivó-Torras

S. A.

BARCELONA

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 13 de novembre de 1922.
 Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

CONSELL DE MINISTRES. — VERSIO OFICIOSA. — A LES CORTS

Madrid, 13, 2 tarda
Aprofitant la festivitat del diumenge, els ministres es reuniren a la Presidència en Consell, des de les quatre a les set de la tarda.

Aquesta reunió crida molt l'atenció i fou comentada que terminat el Consell es traslladés el cap del Govern al Palau, estant-hi més d'una hora.

Avui han acudit els periodistes als centres ministerials en cerca d'informacions que aclarissin el motiu del Consell i el que s'hi havia tractat.

El sots-secretari de la Presidència, en nom del cap del Govern, ha facilitat la següent referència:

— Com que el President havia d'acompanyar avui, com a ministre de la Guerra, al Rei, per a presenciar les escoles pràctiques que realitza el regiment de León, s'anticipa el Consell anunciant per avui i amb passada anà el President del Consell a despatxar amb el Rei, després de la reunió de ministres.

Aquesta tingué dues parts: una dedicada a examinar la tasca parlamentària que serà sotmesa a les Corts pel Govern, i la segona dedicada al problema del Marroc.

Per això a aquesta segona part del Consell hi estigué present l'Alt Comissari, qui exposà les impressions que portava de l'Àfrica i parlà amb els ministres dels extrems relatius a la implantació del protectorat civil.

— Aquest matí —ha afegit el senyor Marfil— el president ha tornat a despatxar amb el Rei, posant a la firma diversos decrets, entre altres tres de Foment i dos de Guerra.

— Els de Foment són: Modificant el Reglament provisional de policia minera, un altre sobre proveïment d'aigües als pobles agregats i un altre modificant l'article 12 del Reglament de policia de ferrocarrils.

Demà anirà el Rei a Chinchón per a assistir a les escoles pràctiques del Regiment del Rei.

— Així, doncs, demà a les Corts? — ha preguntat un periodista.

— Naturalment —ha replicat el senyor Marfil— Per què no?

— On creu que estarà l'interès, al Congrés o al Senat?

— Jo crec que al Congrés.

— No passarà res?

— Res. Demà, al Congrés ja veurem el que passa; però per avui, res.

A la una de la tarda el President del Consell de ministres ha marxat amb el Rei a Villa de Prado.

El ministre de la Governació ha coincidit amb el sots-secretari de la Presidència en l'explicació del Consell de ministres.

En dir que havia parlat dels plans parlamentaris, un periodista li ha preguntat:

— Estan circumscrits aqueixos plans al dia de demà?

— Al de demà i als dies següents —ha contestat el ministre.

— Com que circulen rumors de crisi.

— Res d'això. Aqueix supòsit és un absurde. Anem a les Corts i allí veurem el que passa.

L'ampliació del tractat en el Consell celebrat ahir pot resumir-se dient que els ministres dedicaren la major part del temps a tractar de situació del Govern en vista als problemes i conflictes plantejats actualment i en cista també als actes polítics celebrats al Circul Liberal i a Saragossa.

Exposada la situació pel senyor Sánchez Guerra fou unànime l'acord d'acudir al Parlament, on s'han de litigar els assumptes pendents i on cada qual definirà llur actitud.

SOLUCIO D'UNA VAÇA

Els patrons i obrers vaguistes del «Cerro Negro» han conferenciat amb el governador.

Probablement avui es signaran les bases d'arranjament.

NOTA D'ESTAT

Al ministeri d'Estat han facilitat la següent nota oficial:

El representant diplomàtic d'Espanya a Lisboa, comunica al ministeri d'Estat que han estat ratificades pel Govern portuguès el conveni internacional de 10 de setembre de 1919 per a la revisió de l'Acta de Berlín, de 26 de febrer de 1888, referent a la condició econòmica dels naturals de les nacions signatàries a les regions on

hi ha l'esclavitud, i la declaració de Brussel·les de 2 de juliol de 1890, establint el règim de lliure entrada en els dits territoris per un termini de quinze dies.

L'INSTITUT DE REEDUCACIO

Aquesta tarda es reuneix el Comitè executiu de l'Institut de Reeducació d'invalides del treball per a procedir al nomenament de director facultatiu i tractar de la reorganització de l'Institut.

Els beneficis d'aquest es faran extensius als invalides de la guerra.

PARLA EL SOTS-SECRETARI DE GUERRA

Madrid, 13, 4'15 tarda
Aquest matí els periodistes han estat rebuts pel sots-secretari de la Guerra, general Barrera.

— No tinc res que comunicar-vos —ha dit—. L'Alt Comissari ha passat el matí al ministeri de la Guerra, conferenciant amb els caps de secció de les Armes d'Artilleria, Infanteria, Enginyers, Sanitat i Intendencia. Ahir el general Burguete celebrà també una extensa conferència amb el president del Consell, en funcions de ministre de la Guerra, i amb el secretari de l'Alt Comissari, senyor López Ferrer.

Els periodistes s'han referit, després, a les manifestacions d'ahir contra les Juntetes Informatives, i el general Barrera, per tal de desvirtuar alguns rumors circulats, sobre suposades actituds, ha dit:

— No solament no són exactes els rumors, sinó que la funció de les Juntetes Informatives es desenvolupa dintre dels tràmits legals. Les Juntetes Informatives depenen d'una Secció, com qualsevol dels diversos Negociats del ministeri de la Guerra. Les mocions que presenten reglamentàriament, passen a informe del cap superior, que és l'encarregat de cursar-les, sotmetent a la vegada, a l'aprovació del ministre, en idèntica forma que es tramita qualsevol altre expedient.

Ha confirmat el sots-secretari que el dia 15, a dos quarts d'onze del matí, es reunirà la Junta de Defensa Nacional, sota la presidència del Rei, i que probablement el dilluns pròxim tornarà al Marroc l'Alt Comissari.

MANIFESTACIONS. — CARREGUES, FERITS I DETENCIONS

A pesar d'haver estat prohibida la manifestació projectada per ahir, diumenge, per la Joventut Maurista, ahir es formaren grans grups davant de la Universitat, on, després de celebrar els estudiants una reunió, acordaren celebrar l'acte de simpatia en honor del cap del Tercer estranger.

Pel carrer de Sagasta, els manifestants es dirigiren, donant els consabuts visques i moris, a la Plaça de Colom.

Com s'havia anunciat el dissabte que la manifestació es formaria en la indicada plaça, aquesta estava materialment ocupada per forces de seguretat d'infanteria i cavalleria.

Els guàrdies simularen una càrrega i hi hagué els conseqüents sustos i carreres.

Quan els manifestants semblava que es dissollien, un tinent coronel de seguretat s'encarà amb un dels manifestants, bofetejant-lo.

Aquesta actitud del cap de seguretat produí tal excitació que els manifestants es tornaren a reunir, enmig d'una xulada sorollosa, seguint el seu cap pel Passeig de Recoletos.

Quan es trobaven prop de la Cibeles els sortiren al pas forces de la guàrdia civil.

Els manifestants aconseguiren pujar a la Plaça de la Independència i allí un orador espontani els recomanà que anessin al domicili del senyor Sánchez Guerra.

Així ho feren, però en arribar al carrer del comte d'Aranales tallaren el pas guàrdies de seguretat, començant els manifestants a cridar. Per un dels carrers adjacents sortiren més guàrdies de cavall, donant aleshores una enèrgica càrrega, resultant ferit l'estudiant Carlos Díaz Canaja, de 15 anys.

Mentrestant a la Plaça de Colom s'havien congregat nombrosos elements mauristes.

Al davant dels manifestants figuraven els senyors Santos Eoay, Golcochea, Serrano Jover i altres elements mauristes.

El senyor Serrano Jover dirigí la paraula als manifestants, aconsellant-los que es dissolguessin.

Així ho feren, després de donar diversos visques i moris.

Davant del Centre Maurista, poc després començaren a formar-se nous grups.

El senyor Serrano Jover des d'un balcó, pronuncià altre discurs, però aquesta vegada els grups anaren engrossint-se i es posaren en marxa arribant fins a la casa de Millan Astray, on prorromperen en visques i aplaudiments.

El pare del cap del Tercer els dirigí la paraula, excitant-los que es dissolguessin.

Fins arribar a la Porta del Sol els manifestants sofriren dues càrregues més.

A la Porta del Sol els guàrdies de Seguretat carregaren amb gran enèrgia, essent perseguits els grups al carrer d'Alcala.

Els manifestants es refugiaren a l'església de Sant Josep, ocasionant als fidels que allí es trobaven el conseqüent susto.

En aquesta càrrega resultà ferit, amb desprendiment d'una orel·la, a conseqüència d'un cop de sabre, Alexandre Arenas.

A la tarda també feren els manifestants acte de presència en alguns llocs, sofrint tres o quatre càrregues més.

Prop del Congrés, un grup que es dirigia al Palau Hotel, per assistir al banquet en honor del president del Centre de Fills de Madrid, fou dissolt a cops de sabre per alguns guàrdies.

En el banquet, al qual hi han assistit 600 comensals, als postres es pronunciaren alguns discursos, al·lusius als moments actuals, donant-se visques al Tercer.

Al sortir anaren els comensals per la carrera de Sant Jeroni, on foren dispersats per una càrrega.

Avui ha continuat l'agitació estudiantil.

Aquest matí a la Universitat es reuniren els estudiants de la Facultat de Filosofia i Lletres els quals no han entrat a classe.

Al sortir al carrer dels Reis, els guàrdies donaren una càrrega, practicant algunes detencions.

Davant del Casino Militar també han fet acte de presència els manifestants.

A la Carrera de Sant Jeroni, en una càrrega, ha resultat un ferit.

A la una de la tarda els guàrdies han dispersat a cops de sabre una manifestació que corria cridant al carrer del Marqués de Cubas.

Un grup ha arribat fins a la casa del senyor Millan Astray, qui ha sortit al balcó i ha pronunciat un discurs de tons enèrgics.

SITUACIO POLITICA

Madrid, 13, 5'15 tarda

Tot just falten 24 hores perquè s'obri el Parlament i encara es parla de la possibilitat que les Corts no arribin a començar les sessions demà, per dimissió del Govern.

Es clar que si acolim aquest rumor és sols per a referir a quina pressió estan els circoles polítics.

Ahí, a primeres hores de la nit, es parlà molt de crisi.

Per les muntanyes de Toledo havia passat el Rei el dia caçant, i no lluny de don Alons, altres personatges anaven amb l'escopeta a l'espectila.

Per no haver-hi aquest matí periodistes no s'ha pogut donar increment al rumor de la crisi, però de l'extensió que assolí n'és prova que aquest matí els propis ministres s'han apresat a desmentir-lo.

No hi hagué crisi, però el que sí

podem dir és que el senyor Sánchez Guerra defensa pas a pas les posicions per a arribar al Parlament i falten poques hores. Es que allí espera guanyar encoratjaments per a uns quants dies. Per al seu propòsit, amb pocs en té prou.

ADHESIONS

De distints organismes i societats s'han enviat adhesions al senyor Millan Astray, figurant entre elles la Lliga de Consumidors i Llogaters de Barcelona, amb 14.000 adherits.

LA DEFENSA DEL CASINO MILITAR

Davant die Casino Militar s'han situat alguns manguers amb les mangueres preparades, protegits per guàrdies de seguretat.

Els empleats del Municipi tenen ordre de retindre a tot manifestant que es presenti per les immediacions de l'indicat edifici.

LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

Després de dos quarts de cinc s'han reunit en la secció quinta del Congrés els vocals no conservadors de la comissió de l'expedient Picasso, per a estudiar les modificacions que poden introduir-se en la ponència del senyor Alcala Zamora i arribar a una fórmula de concòrdia.

El senyor Alcala Zamora, en entrar, ha dit que portava perfectament documentats tots els acords.

Ha afegit que els vocals de matriu conservadora estaven reunits per a modificar també la ponència.

A dos quarts de set de la tarda, estaven citats uns i altres, per a emetre i firmar el dictamen definitiu.

PARTIT DE FUTBOL

El partit de futbol entre el Reial Madrid i la Gimnástica se celebrà ahir al camp d'aquest, quedant empatats a dos punts.

EL CAP DEL TERCER LES ADHESIONS.

El tinent coronel cap del Tercer estranger s'ha presentat aquest matí al Govern Militar de Madrid.

Des de Guerra l'havien tramès la instància que deixà en mans del ministre el dimarts últim, perquè fes d'ella l'ús que estimés convenient.

El senyor Millan Astray la portà en persona al Govern Militar perquè se segueixi la seva tramitació legal, no havent-ho fet abans per la circumstància d'haver estat admesa i quedat en poder del senyor Sánchez Guerra.

Entre l'enorme quantitat d'adhesions rebudes fins al matí d'avui, figuren més d'un miler de telegrams i telefonemes.

Inclou veritable importància el següent telegrama rebut aquest matí des de Melilla:

Melilla, 13. — Oficialitat d'aquestes banderes l'acompanya tots moments identificats. Oficials d'artilleria pertanyents unitats expedicionàries distintes regions en columnes operacions, demanen dissolució de les Comissions Informatives dia d'avui. Una abraçada de tot. — Franco.

També en el matí d'avui s'han rebut una sèrie de despatxos dels oficials del Cuartel de Alfonso XIII, concebuts en termes de veritables entusiasmes per l'enèrgica actitud en defensa de la disciplina de Millan Astray.

EL CAPITA GENERAL DE MADRID

Al migdia ha estat al Palau el capità general de la regió, general Orozco.

En sortir ha dit que aquesta tarda, a dos quarts de dues, el rei i el president del Consell acudirien a presenciar les pràctiques que haurà de realitzar a Chinchón el regiment de León i que segurament demà, el sobirà assistirà també a les que a Villa del Prado han d'efectuar les forces del regiment del Rei.

— No ens dona notícies d'altra índole —ha preguntat un reporter.

— No —ha contestat el capità general— perquè ni les sé ni puc dir res.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica: Reial decret del ministeri d'Estat confirmant en el lloc de secretari general de l'Alt Comissaria d'Espanya al Marroc al cònsol general don Lluís López Ferrer.

Un altre Reial decret del ministeri d'Estat confirmant en el lloc de cap del gabinet militar de l'Alt Comissaria d'Espanya al Marroc al general de brigada d'Estat Major don Francesc Gómez Jordana.

EL PLE DE LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

A les sis de la tarda s'han reunit en una de les seccions del Congrés els diputats que entenen en l'expedient Picasso, trobant-se en aquests moments discutint les dues ponències presentades, la dels conservadors i la dels liberals.

EL TRIBUNAL ARBITRAL

En l'última sessió celebrada a París pel Consell de les Cambres de Comerç internacionals han estat designats membres del Tribunal arbitral els senyors don Horaci Echevarrieta i don Alons Sala.

FIRMA DE GRACIA I JUSTICIA

Rehabilitant el títol de baró de Callosa a favor de donya Maria Crespi de Valdaura i Cervera, per a ella, els seus fills i successors legítims.

Idem el títol de baró de Joyosa de la Guarda a favor de donya Maria Crespi de Valdaura, per a ella, els seus fills i successors legítims.

Idem normes per a la incorporació a l'Estat de les atencions carcelàries.

Ordenant que en els plets que se suscitin sobre la possessió o major dret a Grandesa d'Espanya i títols del Regne intervinguin els fiscals de les Audiències.

Creant l'Associació Mútua i Col·legi d'Ofes de la carrera judicial.

Indultant a Alexandre Muzarro de la resta de la pena que li fou imposada per l'Audiència de Bilbao.

Idem idem a Josep Marsal de la resta de la pena que li fou imposada per l'Audiència de Saragossa.

FIRMA DE GUERRA

Concedint la Gran Creu de Sant Emengol al general de brigada don Francesc Sánchez Ortega.

Idem la idem al general de brigada d'infanteria de Marina don Camil Martínez Francesc.

Idem la idem a l'Inspector de Sanitat de l'Armada don Tomás Quintanilla Rigame.

Idem la idem a l'Inspector de l'exercit (mort), don Miguel Sánchez Contador i Carrero.

Idem la Gran Creu blanca del Merit Militar al general de brigada honorari en situació de reserva don Josep de Velasco i Palacios, marquès d'Unza del Valle.

Concedint mençó honorífica senzilla a l'auditor de divisió don Avel·l Bonald i Lorente.

Idem la Creu de segona classe del Merit Militar amb distintiu blanc al comandant d'enginyers don Ramon Valcarlos i López de Epila.

Idem la Gran Creu blanca del Merit Militar al mariscal de l'exercit de Polònia Pilzudsky.

un corregent de la penitenciaría de Mahó.

Autoritzant l'exempció de les formalitats de subhasta i concurs per a les obres de reparació dels desperfectes causats per l'incendi del dia 22 de maig últim al quarter de Revellin, a Ceuta.

Idem per a les obres del pont sobre el riu Jarruv, a les immediacions del zoe de Telazza, a Yebel-Ahid.

DE PORTUGAL

Lisboa. — Ha començat la campanya per les eleccions administratives. Aquesta sembla que serà molt renyida, especialment a Lisboa, on els monàrquics s'apresten a conquerir la majoria a l'Ajuntament. — Havas.

ESCOLA MATERNAL

Aquest matí s'ha efectuat als Jardins de la Infància del carrer de Daoiz la inauguració d'una Escola maternal.

Hi han assistit la Reina donya Victòria, acompanyada de la duquesa de San Carlos, la Reina donya Cristina, les infantesses donya Isabel i donya Pau, i la duquesa de Tella-vera.

També hi ha assistit el ministre de Instrucció Pública.

La Reina i les infantesses han visitat les dependències de l'establiment.

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries i en la nostra Administració

MANIFESTACIONS DE SIMPATIA

Al saber-se que les autoritats havien prohibit la manifestació organitzada per la Joventut Maurista, moltes persones de totes les classes socials, entre elles alguns polítics, desfilaren pel domicili del senyor Millan Astray, deixant tarjeta.

NOTA BURSATIL

Madrid, 13, 8'30 nit. Acusen irregularitat els Deutes de l'Estat, cedint la partida d'Interior 30 cèntims, en quedar a 70'45. Tresors i Còduls, sostinguts.

Sense guany en valors industrials i de crèdit, desistint-se les accions ferroviàries, que milloren llurs canvis anteriors.

S'observa animació i algun guany en el grup d'Obligacions.

Es negocia poc en moneda estrangera. Els francs no varien de 42'15, les lliures baixen una pesseta, els dòlars una altra, els marcs 5 cèntims, els suïssos guanyen 50 cèntims i les llires 65.

SEQUEIXEN LES MANIFESTACIONS I CARREGUES

Aquesta tarda han continuat les manifestacions d'estudiants.

La força pública no ha parat de donar càrregues.

Han resultat alguns ferits. Entre aquests hi ha un estudiant, d'un cop de sabre al cap. El seu estat és greu. Es diu Idamir Moreno, de vint-i-quatre anys.

També s'ha npracticat moltes detencions.

E LTEMPS

Durant les últimes 24 hores s'han observat pluges poc extenses a Andalusia i Llevant.

La temperatura màxima d'ahir fou de 21 graus a Huelva i Màlaga, i la mínima d'avui ha estat d'un grau sota zero a Cuenca.

La temperatura màxima d'ahir a Madrid fou de 12'8, i la mínima d'avui, ha estat de 3'8.

Temps probable per a demà arreu d'Espanya: vents al Nord, temps nuvolós i descens de la temperatura.

ELS AFERS DEL MARROC

Aquest matí han celebrat una llarga entrevista al despatx del sots-secretari de Guerra, aquest, l'Alt Comissari i els caps de Secció del ministeri.

Finalment la conferència el general Burguete ha manifestat que l'objecte de la reunió havia estat tractar de diversos assumptes del règim interior de la nostra zona de protectorat, exposant els caps de secció tot el que atany, en la dita zona, a les armes i coses que representen.

A la reunió d'ahir, a la qual assistí el president — ha afegit l'Alt Comissari — ens vam ocupar d'ultimar els detalls del traspass dels assumptes del Marroc, que ara depenen del ministeri d'Estat, a la Presidència, la qual cosa facilita en gran manera la marxa del protectorat.

No puc dir-los res més, fins a veure que passa a les Corts; però jo els asseguro que tot allò està perfectament. Un periodista li ha preguntat: — Es cert que avui es farà una operació a Melilla?

— Així ho tingent, però serà una petita operació sense importància.

ELS ESTUDIANTS DE MEDICINA

Avui al matí s'ha celebrat una reunió d'estudiants de Medicina a la Facultat de Sant Carles, presidida pel degà.

L'objecte de la reunió era pendre acord sobre l'actitud adoptada pels estudiants d'altres Facultats i Escoles superiors, acordant adherir-se als seus companys per a protestar de l'existència de les Juntes militars, però no abandonar les classes.

Una comissió d'estudiants ha anat a la Direcció de Seguretat per a protestar de la detenció d'alguns companys.

LA PONENCIA DELS CONSERVADORS

Madrid, 13, 9'15 nit

La ponència dels conservadors sobre l'expedient Picasso comença afirmant que posa al seu treball els mateixos límits que la Constitució marca a la competència del Congrés.

Afegeix que l'expedient va encaminat a la investigació d'esdeveniments militars, i no al·ludeix gairebé mai a fets o omissions dels Governos; però no pot negar-se a l'excelsa prerrogativa del Congrés la missió de fiscalitzar la conducta ministerial.

El Congrés ha d'aturar-se al final dels sumaris, però li correspon examinar si els ministres exerciren les facultats que les lleis els concedeixen perquè la jurisdicció militar actuï amb rapidesa i eficàcia.

Les seves declaracions es redueixen a tres punts:

Primer. — Si procedeix exigir responsabilitats ministerials.

Segon. — Si ha d'estimular-se l'activitat dels tribunals de justícia militar.

Tercer. — Quines conclusions han d'inspirar el règim polític-militar del nostre protectorat al Marroc.

En tractar el primer punt, elsponents descriuen la magnitud del desastre, i afirmen que no en coneixen un altre de semblant en la història contemporània de la nostra pàtria.

Duen que l'esperit de l'exèrcit s'havia perdut totalment, i que per això les nobles sotmeses anaren a la rebel·lió.

Al ministeri de la Guerra la iniciació de la tragèdia no podia ésser vista sinó a través de les notícies comunicades per l'Alt Comissari, assenyalant pel judici de tots els partits com a digne mereixedor de la confiança del Govern.

Després de l'operació d'abaran el ministre no descansà fins que el dia 5 de juliol v arebre de l'Alt Comissari el següent telegrama: «Per la meua part no veig e nla situació res alarmant», idea ratificada en un altre telegrama del dia 6, en el qual diu que, com que les notícies han pogut causar inquietut, creu que pot considerar-se la situació política restablerta i que actualment no hi ha res que pugui ocasionar alarma ni inquietud. En carta que anuncia, envia un telegrama del general Silvestre en el qual batega el mateix pensament i dona compte de totes les mesures adoptades.

La ponència enumera totes les mesures adoptades i s'insereixen alguns altres documents explicatius de per què eren tranquil·litzadores les notícies i impressions del Govern.

Afegeix que moltes realitats foren desfigurades en ésser transmeses; i fonamentant-se en el que diu el general Picasso, afirma que l'operació d'abaran fou presentada com una operació de policia i s'ocultà el nombre de forces que intervingueren. El combat del dia 16 de juny fou presentat com una victòria, i fou un contratemps; i el siti d'Igueriben i la defeció de 19 de juliol van merèixer les felicitacions de l'Alt Comissari, qualificades d'ironies pel general Picasso.

Finalment, la notícia del desastre coincidí amb la petició de material Decauville per a prolongar la via fèrria des de Tistutin a Ben-Tiab.

Les ponències transcriuen diverses comunicacions del ministeri amb les quals es demostra que estava amatent al que s'esdevenia, aconsellant mesures i previsions en els avançaments i procurant que no manquessin els elements necessaris.

La ponència formula la següent conclusió:

No procedeix exigir responsabilitats ministerials, perquè seria confondre, amb apassionament imperdonable, la culpa o negligència, comeses en l'acompliment del càrrec amb l'infortuni o desgràcia del ministre que sofreix, contra la seva voluntat i malgrat la seva sol·licitud, un esdeveniment imprevist.

La ponència afegeix que l'examen de les responsabilitats en la política hispano-marroquina comença l'any 1921, i no es pot arribar a aquest any sense passar pels anys 11, 12, 13 i 14.

Tornant al punt dels tribunals, la ponència enten que cal accelerar la tramitació de les causes, arribant fins a la reforma de les lleis, si calgués fer-ho.

La ponència considera que les Reial ordres del senyor Cierva eren obligades i necessàries.

La ponència acaba amb el desenrotllament del tercer punt, o tercera conclusió, en la qual es demana que se segueixin en l'organització polític-militar del protectorat diverses orientacions que s'assenyalen.

Finalment, es demana que el Govern practiqui una informació per a depurar la manera com s'esmerçaren les quantitats amb destinació al Marroc.

EL VOT PARTICULAR D'EN PRIETO

El senyor Prieto, en el seu vot particular, fa responsable de la desfeta d'Annual al general Berenguer, als generals Silvestre i Navarro, tots els caps que es trobaven a la demarcació en iniciar-se la retirada i tots els Governos que s'han succeït de 1909 ençà. El Govern que va presidir el senyor Maura també va prevaricar. A acords seus obeeixen les RR. OO. que el ministeri de la Guerra va donar, limitant les facultats del general Picasso, per a la instrucció de l'expedient, en forma tal que no podien restar aquilatades les culpes de l'Alt Comandament; i també revesteix figura de prevaricació el fet de voler tapar aqueixes culpes, retent a En Berenguer inusitat homenatge, al qual feu associar la Corona, i proposant-lo per a l'ascens, com si es tractés d'un cabdill victoriós, el general al qual acusa, ara, el Consell Suprem de Guerra i Marina.

Acaba el senyor Prieto el document amb les següents conclusions:

Primera. — Separar de l'exèrcit, sens perjudici de la responsabilitat que pogués correspondre-li en el sumari iniciat contra seu, el general de divisió don Dàmas Berenguer.

Segona. — Autoritzar el Govern per a decretar en iguals condicions la separació de l'exèrcit del general de brigada, don Felip Navarro, si en recobrar aquest la llibertat el seus desàrrecs no demostrassin absoluta culpabilitat, sotmetent-se, en cas contrari, l'afar a nou examen de les Corts.

Tercera. — Separar de l'exèrcit, sens perjudici de les penes que els pogués correspondre en els sumaris incoats, tots els coronels de les distintes armes o cossos amb càrrec a la Comandància militar de Melilla, presents en la demarcació quan s'inicià la retirada d'Annual, i els altres caps de grau inferior que assumiren aleshores la direcció de serveis autònoms no dependents de les armes generals, i en els quals caps concorrin les mateixes circumstàncies de presència a la demarcació.

Quarta. — Autoritzar el Govern per a procedir contra el coronel Araujo, de la mateixa forma que amb el general Navarro.

Cinquena. — Acusar de prevaricació davant del Senat, ajustant-se a l'article 45 de la Constitució, els senyors don Manuel Allendesalazar, marquès de Lema, don Juli Wais, vescomte de Eza, don Joaquim Fernández Prida, don Marian Ordóñez, comte de Bugallal, don Francesc Aparició, don Joan de la Cierva i comte de Lizarraga, que formaven el Govern responsable quan sobrevingué la catàstrofe.

Sisena. — Formular idèntica acusació contra els senyors don Antoni Maura, don Manuel González Hontoria, don Josep Francesc Rodríguez, don Joan de la Cierva, marquès de Cortina, don Francesc d'A. Cambó, comte de Coello de Portugal, don Cèsar Silió, don Josep Maestre i don Leopold Matos, els quals constituïren Govern el dia 14 d'agost de 1921.

Setena. — Prohibir que es tribunals d'honor en l'exèrcit decretin, ells sols, la sanció de fets constitutius de delictes, havent de limitar-se a apreciar-los i denunciar-los a les autoritats corresponents per a provocar l'acció judicial.

Vuitena. — Clausura immediata de les Acadèmies militars, reconeixent-se als alumnes actuals d'aquestes la validesa de llurs estudis per a les carreteres civils.

Novena. — Dissoldre el Cos d'Intendència Militar.

I desena. — Derogar la Llei de Judicicions.

EL PRESIDENT DEL CONGRES

El president del Congrés ha arribat al seu despatx oficial, a darrera hora de la tarda.

En ésser saludat pels peperiodistes, ha dit que no tenia anunciada cap pregunta sobre l'expedient Picasso, ni sobre es Juntas de Defensa, ni sobre cap dels afers d'actualitat.

EN LERROUX

Quan els periodistes conversaven dam el president del Congrés, ha arribat al despatx d'aquest el senyor Lerroux.

A les preguntes dels periodistes ha dit que no assistiria a la reunió del ple de la Comissió informadora de l'expedient Picasso, perquè, no havent assistit a cap de les reunions anteriors, no es creia capacitat per a influir amb el seu vot e nla resolució definitiva de la Comissió.

UNA GRANADA

Al mostrador de la venda de segells de la Central de Correus fou trobat ahir un projectil de granada d'artilleria.

Si bé se suposa que es tracta d'una granada inutilitzada, la Direcció d'Ordre Públic l'ha tramessa al Parc d'Artilleria perquè sigui analitzada.

La policia practica investigacions per a descobrir l'autor de la broma.

LA PONENCIA DELS LLIBERALS

Madrid, 13, 10'30 nit.

Les conclusions de la ponència dels liberals són:

Primera. — Que, amb tot l'abast definit en la primera part d'aquest dictamen, es voti la censura contra el Govern que exercia en juliol de 1921, especialitzant les declaracions de responsabilitat política en el ministre de la Guerra i el d'Estat, i el president del Consell.

Segona. — Que en reformar-se el Codi Penal es tingui en compte de portar al llibre II, títol segon, previsions i sancions adequades per als gravissims danys que amb infracció manifiesta de les lleis, o amb joexcusable negligència, sofrenxin els alts interessos nacionals per actes u omissions de Govern.

Tercera. — Que, vist el lamentable

endarreriment en la substanciació i fall de les causes, el Congrés mostri el seu desig que pel gener de 1923 estiguin fallats tots els processos que guardin relació amb els successos de la Comandància de Melilla; i, si els reus estiguessin encara presoners, es procedeixi i falli dintre dels sis mesos següents al rescat de cada un.

Quarta. — Que, al fi abans expressat, el Govern utilitzi tots els mitjans que li concedeixin les lleis, trameti mensualment a la Cambra un estat de la situació de les esmentades causes i promogui immediatament la reforma del codi en el processal si llurs texts donessin motiu a la trigança.

Cinquena. — Que la Cambra veurà amb gust que se segueixi en la organització polític-militar del Protectorat les orientacions qe s'han anat assenyalant en la part tercera i última d'aquest dictamen i.

Sisena. — Que es practiqui una informació en la qual es doni compte al Parlament, per a depurar-ne l'esmerç de les quantitats que ha calgut despendre al Marroc així com en les millores de l'exèrcit peninsular.

ELS CREDITES PER AL PROTECTORAT

En tractar-se al Consell d'ahir de la qüestió del Marroc, el Govern coincidí amb l'Alt Comissari en la necessitat urgent de la transformació dels crèdits consignats en el pressupost per a forces de complement de l'exèrcit peninsular.

El Govern quedà tan convençut de la necessitat d'aquesta transformació, que acordà portar a la signatura regie el decret autoritzant la lectura a les Corts del corresponent projecte de llei.

Per virtut d'aquest projecte s'aplicaran aquests crèdits a forces voluntàries augmentant-se el Terc, les forces regulars i les mehalles, i es destinaran recursos a obres públiques.

ELS AMICS OFICIOSOS DEL CAP DEL GOVERN

Els amics del cap del Govern, i en contestació als qui el censuren per no escometre la dissolució de les Comissions informatives, no solament recorden la frase consignada en «La Epoca», qe és, que el Govern no pot escriure al dictat, sinó que aleguen que, als tres mesos i mig que portava exercint la cartera de Guerra, ha reintegrat a l'exèrcit, i després al Centre on foren expulsats, els alumnes de l'Escola Superior de Guerra; ha ascendit als alferes de la reserva, ha concedit ascensos per mèrits de guerra i ha destinat al regiment d'Astúries el coronel que avui el comanda.

El nou Hospital de la Santa Creu

INAUGURACIO OFICIAL

Ahir, a les onze del matí, se celebrà amb gran solemnitat la inauguració oficial de les obres del nou Hospital de la Santa Creu que es construeix junt al de Sant Pau, al carrer de Coello. També se celebrà la cerimònia de descobrir la làpida commemorativa de l'edificació del pavelló de Sant Rafael, degut a la generositat dels il·lustres patricis En Rafael Rabells i Patxot i Na Maria de la Concepció Rabell i Civils, vídua de Romaguera.

L'assistència a aquestes actes fou lluidíssima. Recordem haver-hi vist l'alcalde, senyor marquès d'Alfella, en representació de la ciutat; el senyor Maynés, per l'Ajuntament; el senyor Grañé, per la Mancomunitat; el senyor bisbe, doctor Guillemet; el governador, senyor Ardanaz; el president de l'Audiència, senyor Alvarez; representants del capítol general i de la Universitat; el diputat a Corts N'Antoni Miracle; els senyors Carles de Fortuny, Rocha, canonges Puig i Cararach, per l'Administració de l'Hospital; els regidors senyors Roure, Cararach, Tusell, Escalà, Trius, Sabater, Santamaria, Palau, Navés, Domènech, el canonge García, en representació del Capítol Catedral; el doctor Martínez Vargas, degà de la Facultat de Medicina; l'arquitecte autor del projecte de l'Hospital, senyor Domènech i Montaner, amb el seu fill senyor Domènech i Roure; els doctors Planellas i Nubiola, per la Facultat de Medicina; doctor Bartomeus, pel Col·legi de Metges; Brugués, pel Col·legi de Farmacèutics; En Francesc Fàbregas, per la Casa de Caritat; En Josep M. Pi i Suñer, secretari accidental de l'Ajuntament; el doctor Riura, per la Reial Acadèmia de Medicina; el doctor Ribas i Ribas; el senyor Lafont; En Manuel Ribé, cap de Cerimonial de l'Ajuntament, i molts d'altres, havent-hi, també distingides senyores i se-

nyoretas. Amb la comitiva oficial de l'Ajuntament hi anava la Banda Municipal, que executà escollides peces de música, macters i guàrdies municipals de gran gala.

La comitiva i representacions foren rebudes al peu de l'escala de l'edifici d'administració pels senyors Fortuny, canonge Cararach i Rocha, per l'Hospital.

L'ACTE DE LA INAUGURACIO

Tots els ja esmentat assistents es traslladaren a la sala d'actes, on primerament feu ús de la paraula, en nom de l'administració de l'Hospital, el senyor Rocha agraïnt l'assistència dels concurrents, i fent vots per a la prosperitat i els fins del benèfic establiment.

A seguit parlà N'Enric Maynés, en representació de l'Ajuntament, fent un bellíssim parlament. Recordà la gloriosa tradició de l'Hospital de la Santa Creu, que és l'Hospital de la ciutat, que tantes dolores i nafres ha guarit durant el transcurs de la seva secular existència. Entonà un himne a l'esperit de caritat cristiana que vivifica tothora l'esperit de la santa casa. Ponderà els serveis dignes de tota lloanca de metges eminents que, sense cap mira egoística, prestaren en el sant hospital. Elogià les generoses deixes que sovint benemèrits ciutadans han fet per a la benèfica Casa, que l'administració recollí i aplicà curosament. Glossà el sentit maternal i generós de l'Hospital de la Santa Creu que acollí no solament els malalts de la ciutat, sinó també els d'altres indrets de Catalunya; com així era de raó i de llei, essent Barcelona cap i casal de la nostra Pàtria. Acabà fent vots perquè el nou hospital de la Santa Creu que era inaugurat solemniament, pugui fer moltes bones obres i sigui el continuador de la gloriosa tradició de l'antic Hospital suara desaparegut del clos vell de la ciutat.

Parlà, finalment, l'alcalde, senyor marquès d'Alfella, en nom de la ciutat, dient que se sentia satisfet d'inaugurar tan enaltidora obra, fent una crida als sentiments caritatius de tots els ciutadans perquè se subscriguin als seus fins.

Fou signat, en acabar, un pergami com a recordança de la cerimònia, i hom procedí al

DESCOBLIMENT DE LA LAPIDA

del pavelló de Sant Rafael de què ja havem fet esment.

Lavors s'ajuntà a la comitiva el doctor En Joan Freixas i Freixas, director del pavelló de Sant Leopold, junt amb els seus ajudants doctors Elies Armenter, Sánchez Comendador, Macià i Cornudella.

Fou descoberta la làpida, en la qual s'hi llegeix la següent inscripció: «A. M. D. G. — La caritat de Rafael Rabell i Patxot i de sa filla Na Maria de la Concepció Rabell i Civils, vídua de Romaguera, bastí aquesta infermeria l'any de Nostre Senyor 1918».

VISITANT ALTRES INDRETS

Celebrada aqueixa cerimònia, després de visitar el pavelló, tots els representants i assistents anaren a veure el lloc on serà edificada la futura església de l'Hospital, que serà emplaçada en una rotunda espaiosa i vistosa.

D'aquí, hom passà a veure el lloc on serà l'edifici central que es compondrà de residència, farmàcia, cuines i altres dependències comunes.

Grans elogis i molt optimistes comentaris eren fets a l'entorn de l'obra ja realitzada i de l'esplèndida obra en conjunt que seran els Hospitals de la Santa Creu i de Sant Pau, capaços per a més de mil malalts, amb les més bones condicions d'higiene, confort, sanitat i assistència, que faran que siguin dels millors que hi pugui haver al món.

UNES BOMBES DEL 1714

Com anèdota curiosa referirem la troballa de dues bombes, en fer les rases de la rotunda de la futura capella. En aquells indrets acampaven les tropes castellanes que assetjaren la ciutat l'any 1714, data de la caiguda definitiva de les llibertats de Catalunya: les dues bombes de referència són d'aquella època.

Aqueixes dues bombes, del tamany d'un «coco», que ens foren mostrades, són curosament conservades en el departament-administració del pavelló de Sant Leopold, amb la inscripció de la data que hi feu posar l'eminent doctor Freixas i Freixas.

L'Obra del Bon Mot

CONFERENCIA D'IVON L'ESCOOP

El president de l'obra benemèrita del Bon Mot, Ivon l'Escop, donarà aviat una conferència a Figueres sobre un interessant tema cultural.

La Setmana Ignasiana

ALS CONVENTS DE RELIGIOSES

La Santa Relíquia de l'Apòstol de la Companyia de Jesús, dissabte a la tarda, en sortir de l'església dels jesuïtes del carrer de Casp, va ésser conduïda al Convent de les Saleses, i d'aquí al de les Reparadores, i al Col·legi de les Mares de Jesús Maria.

A tots aquests temples va ésser rebuda per les respectives Comunitats de religioses i alumnes i per una gran gernació de fidels. Les tres esglésies van resultar petites per a la gran gentada que volia entrar-hi.

El braç dret del sant va ésser adorat fervorosament per la multitud.

En el darrer dels temples esmentats hi va oficiar el vicari general d'aquesta diòcesi, doctor P. Parés, qui va donar la benedicció amb la Relíquia.

AL PALAU

Ja vam consignar la gran gentada que es va aplegar al voltant de l'església del Palau a la qual es feia materialment impossible l'entrada des de les cinc de la tarda.

La gent era al carrer, suportant la pluja i les entrades veïnes eren atapeïdes de fidels. Tothom esperava l'hora de l'arribada de la Relíquia.

El sagristà que hi havia a la porta es va veure impotent per a obrir pas, entre aquella multitud de devots i tot era dir i repetir que el braç del Sant estaria exposat durant tota la nit. Però la gent seguia al seu lloc sense fer gaire cas de les advertències de l'alludit sagristà.

L'ESGLÉSIA

L'església de la Reial Residència era tota il·luminada i al presbiteri hi havia autoritats i personalitats distingides. Els homes omplienaven el cor i les tribunes. A dos quarts de sis es va obrir el cancell i es va portar el talem a la porta, la qual cosa va oferir serioses dificultats. També van dirigir-se a la porta, convenientment revestits, els religiosos que havien de rebre la preciosa joia.

L'ARRIBADA

A les sis va entrar al carrer del Palau pel de la Comissió de Sobrediel un auto. Hi va haver un moment d'esglai, per tal com, amb tot i que el xofer el menava a pas de tortuga, tothom va pressentir una desgràcia. Era difícil que la gentada pogués atapeir-se a les aceres. Alguns demanaven que l'auto se'n tornés, quan de cop i volta va veure's que a dins hi havia un sacerdot revestit, i que, per tant, era el portador de la Relíquia.

I la gentada va anar-se'n comunicant amb veus de joia.

—La Relíquia, la Relíquia...

I les campanes del temple van començar a repicar de valent i dins de la capella van interpretar-se les primeres cantories.

LA FIESTA

En entrar la Relíquia tots els fidels procuraven acostar-s'hi per tal de poder-la besar. Molts forans s'atropellaven amb el desig de poder tocar aquell sant reliquiari. Sota talem, que fou portat més per la mateixa multitud que pels propis portants, la comitiva va arribar al presbiteri i la Relíquia va ésser col·locada a l'altar major.

Aleshores hi van haver cants i un sermó fervorosíssim i es va donar a adorar el braç del sant als devots.

EL JUBILEU

Aquesta adoració va constituir un veritable jubileu. Des de les set de la tarda a dos quarts de dues de la matinada es pot dir que no es va interrompre. Com més gent sortia, més n'entrava. A l'hora indicada es calculava que l'havien adorada més de dotze mil persones. I tothom s'hi acostava amb un fervor i recolliment encisadors.

A dos quarts de dues la Relíquia va quedar col·locada a l'altar i les portes del temple obertes, no mancant en tota la nit un nombre extraordinari de fidels que pregaven devotament davant del braç del Sant.

L'ACTE DEL MATI

A les sis del matí, la gernació de devots era novament extraordinària, i les comunions es veien concorregudíssimes. En la general en la qual va oficiar el P. Socio, es van acostar a la Sagrada Taula més de mil cinc-centes persones.

A MANRESA

Acabada la Comunió general, la Relíquia va ésser portada a l'estació del Nord i va sortir cap a Manresa. A aquella ciutat ignasiana, hi va

estar fins ahir al matí, rebent l'homenatge dels fidels de la ciutat.

Els actes celebrats a Manresa s'han vist concorregudíssims, palesant una vegada més com és arrejada en aquella població la fe.

Durant el diumenge es van unir a la joia dels manresans els pelegrins ignasians que el dissabte van marxar a Montserrat i que diumenge al matí van dirigir-se a la ciutat bresol de la Companyia de Jesús.

TORNADA DE LA RELÍQUIA

Ahir al matí, amb el tren de les vuit i cinc minuts, va arribar a Barcelona el braç dret del Sant, conduït pel Provincial de la Companyia, P. Guim, i acompanyat d'alguns altres jesuïtes.

De l'estació va ésser conduït al Col·legi de la Companyia, del carrer de Casp en carrossa.

A L'ESGLÉSIA DEL SAGRAT COR

La Relíquia ha estat col·locada a l'altar major de l'església del Sagrat Cor i tot seguit ha començat una missa de Comunió general, que ha celebrat el cardenal arquebisbe de Tarragona, doctor Vidal i Barraquer.

Entre els escolans que assistien l'il·lustre prelat hi figura un dels fills d'En Prat de la Ribera.

La Comunió ha estat lludissima, acostant-se a la Sagrada Taula una gran gernació.

REMESA OFICIAL DE LA RELÍQUIA

El cardenal arquebisbe de Tarragona ha fet solemniament remesa al P. Santo delegat del general de la Companyia de Jesús, per a portar la Relíquia a Espanya d'aquesta preciosa joia.

El P. Santo l'ha rebuda amorosament.

LA COMITIVA

Tot seguit es va organitzar la comitiva, que es va dirigir a l'estació de França, on va arribar-hi a dos quarts de deu.

La Relíquia era portada pel P. Santo en una carrossa conduïda per molts cavalls i a la qual donaven guàrdia d'honor uns piquets de municipals i guàrdies de cavall. Dins la carrossa hi ha pres seient el cardenal.

Un públic nombros seguit la comitiva oficial a peu.

La comitiva ha passat per la Reforma. La gent, en passar, es descobria respectuosament.

A L'ESTACIÓ

A l'estació hi havia congregats una nombrosa concurrència, que ha rebut la comitiva amb aplaudiments. Els guàrdies i alguns militars saludaven la Relíquia militarment.

Als molls es feia impossible donar-hi un pas. El P. Santo hagué de donar a besar el Sant Braç a un nombre extraordinari de persones.

Hi havia representacions de totes les autoritats, un general amb el seu ajudant representava el capità general. De la Mancomunitat de Catalunya hi havia el president de l'Assemblea, N. Antoni Jansana, i per l'alcalde, el regidor senyor Junyent.

El cardenal era voltat per un estol de clergues i jesuïtes. Entre aquests hi havia el rector del Col·legi del Sagrat Cor, P. Simó, el Provincial P. Guim, el P. ministre P. Guitari, el P. Socio, el director de la Congregació de la Immaculada P. Zurbitu, els PP. Alegre, Trullas, Peray i molts altres.

Amb viva dificultat el P. Santo ha pujat al tren ocupant un departament de primera classe.

El públic ha virolat Sant Francesc Xavier, Sant Ignasi de Loyola i la Companyia de Jesús i el P. Santo s'ha vist obligat a donar la benedicció amb la Relíquia des del tren. Com sigui que uns militars han volgut pujar per a besar la Relíquia, ben aviat el públic, aprofitant que encara mancaven vint minuts per a la sortida del tren ha imitat aquella conducta, desfilant pel cotxe.

Quan ja s'acostava l'hora de sortida, el públic anava donant objectes de pietat, rosaris i estampes, perquè fossin passats per la Relíquia, i tot d'una va ressonar majestuosament l'Himne de professió de fe, que cantava tothom amb fervorós entusiasme.

Les darreres notes van coincidir amb la sortida del tren, i aleshores van esclatar visques entusiàstiques a la Companyia i als seus grans sants i una banda militar va tocar la marxa reial.

LA RELÍQUIA A GIRONA

Els portadors de la Relíquia són el delegat del general de la Companyia,

l'il·lustre missioner P. Santo, el provincial P. Guim i el P. Peray, de la residència de Girona.

A FRANÇA

De Girona el braç de Sant Francesc serà portat a França, deturant-se a Tolosa, Bordeus i París, on rebrà pública adoració dels fidels.

EL DOCTOR VIDAL I BARRAQUER

Quan ha sortit el tren de l'estació de França, el cardenal arquebisbe de Tarragona, doctor Vidal i Barraquer, va ésser objecte de vives mostres d'afecte per part del públic.

Catalunya enfora

Dinamarca

Carl Kiersmeier, el delicat poeta danès ha reunit en un bell petit volum diverses traduccions en vers, sota el títol «Liv og Legende» («Vida i Llegendes»). Hi ha, en aquest volum, versions de l'alemany, de l'anglès, l'espanyol, del txec, de l'italià, de l'espanyol, del portuguès i del català. Notem que només hi ha dos poemes de llengua espanyola: Amado Nervo, mexicà, i José de Diego, de Puerto Rico. Catalunya hi figura amb el rang que li correspon, amb la versió de dos poemes: un continental l'alfons Maseras, i un insular, En Joan Alcover.

Carl Kiersmeier ha terminat un estudi sobre Josep Carner, que publicarà en una important revista danesa. Demés, està treballant en la confecció d'una Antologia de poemes catalans moderns, que serà precedida d'un estudi sobre el nostre renaixement literari.

Itàlia

En la revista napolitana «Fantasma», que tant interès porta a les lletres catalanes, Marius Gareu, l'incansable catalanòfil ens dona diverses traduccions de Joan Acover i de Ramon Vinyes.

Sobre Joan Alcover escriu Marius Gareu, dient que és «uno de' pochi gloriosi superstiti della prima poesia catalana-majorchina, di cui ru precipua dote formale un neo-classicismo musicale e sereno, contenuto fra i peristili d'un voluttuoso romanticismo. Alcover rivestì la sua musa di tonalità profumate, come disse di lui recentemente lo Schneeberger, di arbore e di miele». I afegeix després: «E' per noi come un genio della nostra bellissima isola, vegliante olimpicamente all'armonia grave e dolente della rama catalana, saggiando, con la formidabile pietra di paragone del suo verso magistrale, i minori poeti che tentano le orme di Maragall».

Segueix aquesta presentació a la traducció en vers, molt reixides, de «La Relíquia» i l'«Ave Maria».

Referint-se a Ramon Vinyes, de qui Marius Gareu tradueix unes proses curtes i lluminoses, escriu el distingit crític català:

«Fra gli estremisti della letteratura catalana contemporanea (e usiamo il vocabolo «estremisti» nel suo miglior senso di innovatori, di vivificatori della «morta gora» artistica, consuetudinaria et bizantineggiante) merita certo un posto d'onore Ramon Vinyes. Spirito bizzoso, compone le sue visioni d'assieme con quadretti rapidi, nervosi che l'occhio e la mente del lettore imiscono con procedimento istintivo e quasi meccanico, come forse in astronomia può avvenire con i famosi «canali» di Marte. Lo Schneeberger disse di lui che i suoi poemi anno accordi «debussiani» e che nemmeno Verlaine conosce questa sua mebbre singolare, questa vivacità di colori e megaluz one fuggente, di un mondo più arbitrario, più febbrile, più torturato, ma più artista del nostro».

BIBLIOTECA LITERARIA

L'INSPECTOR

per

Nicolai Gògol

Preu: 2'50 ptes.

Les terres catalanes

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

LES FESTES DE BALAGUER

Segons impressions rebudes de Balaguer, hi ha transcorregut molt animada la festa d'avui.

S'han ballat a la plaça les sardanes que figuraven en el programa, executades per dues cobles i puntejades per moltes colles de sardanistes.

UNA VISITA A L'ESCORADOR

Una comissió de regidors de l'Ajuntament de Barcelona ha estat en aquesta ciutat per a visitar l'escorador.

Els acompanyaven un inspector tècnic i el cap de la secció tècnica de Barcelona.

Acomplert l'objecte que el havia dut ací, han emprès avui mateix el retorn a la Capital de Catalunya.

DE FUTBOL

Els partits de futbol efectuats ahir tingueren els següents resultats:

Martorell-Espanyol: 2 a 1 a favor d'aquest darrer.

E naquest partit s'ha guanyat pel vencedor una copa oferta per l'Ajuntament.

Balaguer amb elements de l'Espanyol contra el tercer «tim» del Barcelona: empat a 0. Per aquest partit el diputat a Cortes per Balaguer En Felip Rodés oferia una copa, i a petició del donant del premi, s'ha prolongat el partit, que definitivament, com diem, ha resultat amb empat.

ALTRES NOVES

Dien del poble de Lliert que, durant les fires anyals de bestiar els dies 3, 4 i 5 de l'actual, fou sotreta a en Joaquim Palaci una carter a amb 495 pessetes.

Foren detinguts dos individus anomenats Miquel Peña i Antoni Gómez, de Buenos Aires i Cuba, respectivament, havent-se'ls ocupat 609 pessetes, productes d'altres furtu efectuat.

Ha estat posats a disposició del jutge.

Per ordre del jutjat de Mussa la guàrdia civil està cercant a Antonia Servat Cardona, que havia agredit a Carme Lloret al poble d'Araná, on l'una i l'altra estaven ajeïnades.

Se suposa que l'agressora s'ha internat a França.

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

EL BRAÇ DE SANT FRANCESC

Amb l'express del matí ha arribat avui el braç de Sant Francesc Xavier.

Eren a esperar la Relíquia, a l'estació, les autoritats eclesiàstiques, civils i militars, i una gran gentada.

Dins d'un automòbil, guiat pel seu propietari En Josep M. Noguera, i ocupat per l'alcalde, pel P. Provincial dels Jesuïtes i pel Vicari General, qui duia la Relíquia, aquesta ha estat portada a l'església del Sagrat Cor. Anava darrera el cotxe un acompanyament nodridíssim, dintre el qual hi havia totes les associacions religioses.

A la ciutat església del Sagrat Cor s'ha cantat un solemne Tedeum, i la Relíquia ha estat exposada a la veneració dels fidels, essent molt visitada. A dos quarts de nou ha estat transportada a l'estació amb tota solemnitat, marxant amb l'express de França.

CIRCULACIÓ NORMALITADA

De Ripoll comuniquen que està ja apartada la línia fèrria, de l'avaria produïda dies enrrera per un descarrilament el dia 3 del que som, circulant els trens amb tota normalitat.

L'ASSOCIACIÓ E MÚSICA 'OLOI

Ha estat nomenat president de la ova Associació de Música d'Olot el director de l'Escola de Belles Arts, Ntu Pascual.

ALTRES NOVES

Del poble de Marsà comuniquen que a la casa de Dolors Carbó Pujol s'hi ha comès un robatori. Els lladres que entraren a la casa per la finestra, s'emportaren moltes poies i 600 pessetes.

Han estat detinguts, per sospitar-se que fossin els autors del furt, Joan Pous Julià, de dinou anys, i el seu amo Joan Bartista Espinós, un gita-

no que tracta en cavalls. El primer s'ha declarat autor de la malifeta, i s'han trobat en poder de l'altre les joies robades.

—De Palafurgell diuen que s'ha calat foc a una fàbrica de Jacinta Soler i Jordi, havent-se cremat l'edifici i una considerable partida de suro. S'evaluen les pèrdues en 30.000 pessetes.

—El president de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Bilbao, doctor Badia, ha visitat aquesta ciutat.

L'acompanyava el doctor Pla i Armentol.

—Els partits de futbol celebrats ahir van tenir aquests resultats:

Blanes-Port-Bou: 2 a 1 a favor del primer.

Figueres-Sant Feliu: 2 a 0 a favor del primer.

Palafurgell-Girona: empatats a 1.

—El Centre Republicà Federal de Palamós ha acordat constituir un grup per a organitzar una sèrie de conferències culturals.

—L'Ajuntament de Calonge ha pres l'acord d'adherir-se a les conclusions del C. A. de Dependents del C. i de la I. referents a l'autonomia, i adherir-se també a l'actuació dels parlamentaris catalans quant a la campanya del Marroc.

—En Bartomeu Rovirola ha fet un donatiu de 3.000 pessetes anuals per a distribuir-les, en concepte d'estrenes per Nadal, entre les entitats benèfiques i persones necessitades d'aquesta ciutat.

—De Sant Pere de les Preses diuen que s'hi està desenrotllant una epidèmia de febre tífica, la qual, si bé no ofereix gravetat, afecta alguns veïns.

—Ha estat elevada a plenari la causa instruída a Figueres pel capità de carabiners don Francesc Ocon, contra el carabiner Baltasar Vives, acusat d'homicidi per imprudència temerària, de Teresa Mas Orohías, fet esdevingut a la platja d'Aro.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

EL BISBE DE JACA

Avui, al matí, ha estat a Tarragona el senyor bisbe de Jaca don Frutos Valiente.

Ha visitat la catedral, l'arxiu diocesà, alguns monuments arquitectònics, i el seminari.

E nla visita del seminari ha dirigit la paraula als estudiants.

DE TEATRE

Ahir la companyia que actua al Teatre Principal va obtenir un gran èxit amb la representació de «Batalla de reïnes».

Per a demà (segon «dimarts català») està anunciat el drama d'En Guimerà «Mossèn Janot».

EL CANONGE DOCTOR BALCELLS

Es troba malalt de gravetat el canonge tesorero d'aquesta Seu Metropolitana doctor Antoni Balcells.

ELS REPUBLICANS

Els elements de diverses fraccions del partit republicà celebraren ahir un míting al Teatre Principal.

Parlaren els diputats senyors Nogués i Figueira, i l'ex-diputat En Marcell Domingo, donant en llurs discursos la nota estrident que els habita, malparlant de tots els polítics qui no s'ajusten al credo polític dels oradors.

ELS RADICALS AUTONOMISTES

Els radicals autonomistes van reunir-se ahir en assemblea, a la qual assistiren els representants del partit en el Camp de Tarragona.

En aquesta assemblea va posar-se de manifest, una vegada més, la forta divisió que existeix entre les diferents fraccions de la política espanyola.

ALTRES NOVES

Els partits de futbol tingueren ahir aquests resultats:

Arbós-Sitgetà: 0 a 4.

Ibèria-Aldètic de Tortosa: empat a 1.

Vilanova-Reus Deportiu: empat a 0.

Valls Deportiu-Gimnàstic Tarragoní: 1 a 6.

—Es troba vacant la plaça d'inspector municipal d'Hygiene de la població de Bellmunt.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El nou Congrés dels Estats Units

Segons les dades definitives, la composició de les dues Cambres del Congrés nord-americà, com a conseqüència del resultat de les eleccions generals, serà la següent:

SENAT

Republicans	53
Demòcrates	42
Agrari	1
	96

Majoria republicana: 10.

CAMBRA DE REPRESENTANTS

Republicans	225
Demòcrates	207
Agrari	1
Socialista	1
Independent	1
	435

Majoria republicana: 15.

Les eleccions de 1920 donaren als republicans una majoria de 170 a la Cambra de Representants i de 24 al Senat. Aquesta considerable pèrdua de vots és deguda a les causes que indicàvem deu dies abans de les eleccions.

Com nota molt oportunament el corresponent del Times a Washington, els electors no votaren l'any 1920 a favor de Harding sinó contra Wilson. Ara no han votat a favor de res ni de ningú, sinó contra la gestió dels republicans, en matèria de política interior. A uns Estats han votat contra l'actuació de la Junta de Reserva Federal i contra l'alt preu dels transports, que atribueixen a la llei Esch-Cummins; a altres Estats, contra els aranzels ultra proteccionistes, que creuen encarrir més el cost de la vida; a tot arreu, contra la revisió dels impostos, que qualifiquen d'injusta; contra la intervenció del Govern a les grans vagues carriaires i minaires; contra el veto del President al projecte de pensions als soldats de la guerra europea; contra la situació deplorables d'alguns districtes agrícoles, etc.

La premsa francesa, per esperit proteccionista o per manca d'informació, ha suposat que una de les causes principals de la pèrdua de vots dels republicans ha sigut la llei seca. A la majoria dels Estats la llei seca no ha esdevingut tema de la campanya electoral. On ha estat sotmesa a la revisió del poble, els resultats no demostren un canvi radical d'opinió. Si a Illinois el referèndum ha estat favorable a la revisió de la llei seca, en el sentit de permetre la fabricació i venda de cerveses i vins lleugers, a Ohio n'ha estat contrari. S. Mr. Volstead, qui donà el seu nom a la llei seca, ha sigut derrotat, el candidat vencedor encara és molt més radical que ell en la prohibició de tota mena de begudes embriagants. I si a Nova Jersey el demòcrata Edwards, que volia veure el seu Estat més millat que la mar, ha vençut el republicà Fredinghuysen, han contribuït a la victòria del primer una sèrie de causes. Sembla, en canvi, confirmar-se la influència que ha tingut en el resultat de les eleccions el vot dels ciutadans d'origen germànic.

Es curiós constatar que Miss Alice Robertson i gairebé totes les altres candidates han estat derrotades. Tan sols s'ha salvat Mrs. Huck a Illinois.

El fet que entre els republicans que constitueixen la majoria hi hagi alguns de tendències radicals, com La Follette, de Wisconsin; Brookhart, de Iowa; Borah, d'Idaho; Shipted, de Minnesota; Howell i Borris, de Nebraska; Laddo de Dakota Nord i potser algun altre, resta contrarestat per l'existència entre els demòcrates de bastants senadors de tendències conservadores. El mateix passa a la Cambra de Representants. I és que els Estats Units no constitueixen pas una excepció al fenomen polític universal de la decadència i transformació dels vells partits històrics. No hi ha diferències essencials que separin avui demòcrates i republicans. A cadascú dels dos partits hi ha homes conservadors i homes radicals davant els problemes concrets que la realitat planteja. Es per això que tornen a parlar amb insistència els diaris i els polítics nord-americans de l'aparició d'un tercer partit, d'un partit progressista com el que inicià Roosevelt. L'aparició d'una petita minoria agrària és també un signe dels temps.

Quant a les conseqüències immediates de les eleccions celebrades suara, cal recordar que el 68 Congrés elegit dimarts, si el President Harding no convoca abans una legislatura extraordinària no es reunirà fins al desembre de 1923. L'actual Congrés, el 67, elegit l'any 1920, es reunirà el dia 20(en legislatura extraordinària, convocada pel President Harding per a discutir el projecte de subvenció a la marina mercant, aprovar els nomenaments de magistrats i realitzar altres tasques urgents. Pel desembre es reunirà altra volta en la seva darrera legislatura ordinària, per a discutir i aprovar els pressupostos. El 67 Congrés elegit, l'any 1920 deixarà d'existir el 4 de març de 1923. Fins al desembre de l'any vinent no comença la primera legislatura ordinària del Congrés elegit ara.

Tenint això en compte, i recordant que a cap gran democràcia moderna existeix amb tanta perfecció la separació dels poders executiu, legislatiu i judicial com als Estats Units, veurem que la situació política del President Harding no és pas tan difícil com la pinta aquests dies la premsa francesa.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Incident contra Caillaux a Tolosa

Tolosa, 13.—Així, a les vuit del vespre, ocorregué el següent incident a l'Hotel d'ela Compagnie du Midi.

Es trobava supant al menjador de l'Hotel l'ex-president del Consell de ministres M. Caillaux en companyia d'altra persona. En una taula propera supava també l'advocat M. Charles Ebelot. Quan aquest va notar que el seu veí era M. Caillaux s'aixecà indignat i invità a l'ex-president a sortir del saló, a abandonar l'Hotel. «La vostra presència aquí — digué M. Ebelot a M. Caillaux — constitueix un escàndol.»

Immediatament, altres persones que menjaven al mateix saló s'aixecaren per a fer causa comú amb M. Ebelot, invitant a M. Caillaux a sortir de l'Hotel. La senyotava que acompanyava a l'ex-president intentà defensar-se. — Havas.

Les responsabilitats a Grècia

Atenes, 13.—Avui començarà la vista del procés instruit contra els responsables del desastre sofert per les armes gregues a l'Àsia Menor.

El Sant Pare a Lituània

Roma, 12.—La Santa Seu ha reconegut «de jure» la República de Lituània. — Havas.

Venizelos i Millerand

Paris, 12.—El president de la República, senyor Millerand, ha rebut la visita del senyor Venizelos, celebrant amb ell una Conferència, sobre la qual no ha estat possible obtenir detalls. — Havas.

El feixisme a Hongria

Budapest, 12.—El ministre de l'Interior ha tramès a l'alcalde d'aquesta capital una nota ordenant-li que immediatament procedeixi a dissoldre les organitzacions feixistes hongareses. — Havas.

Desordres a Hannover

Hannover, 13.—A conseqüència del creixent encarniment dels articles de primera necessitat, s'han registrat ahir alguns atropells, essent saquejades algunes botigues. — Havas.

Roma, 13.—Ahir conferenciaren amb el cap del Govern, senyor Mussolini, el baró romà d'Avizzano i el senyor Barreri. — Havas.

Desgràcies d'espanyols

Tolouse, 13.—Una nena espanyola fou arrossegada per un tramvia, morint a l'acte. No ha pogut ésser identificat el cadàver. Sols se sap que s'anomenava Concepció. — Havas.

Marsella, 13.—El súbdit espanyol Rafael Riera, en travessar ahir el carrer de la República, fou atropellat per un tramvia, aixafant-li el capu. — Havas.

La Societat de les Nacions

Ginebra, 12.—El secretari general de la Societat de Nacions ha tramès als Governos membres de la Societat una nota preguntant-los si estan disposats a satisfer plenament les disposicions de l'Arranjament internacional de 1919, acabat a París per iniciativa del Govern francès i relatiu a les publicacions obscenes.

Després, el citat Secretariat ha comunicat als governs un exemplar del projecte de Convenció establert respecte de l'assumpte amb un questionari destinat a consignar les observacions que suggereixi a cada Govern. — Havas.

Ginebra, 12.—El Govern de la Gran Bretanya ha participat la se-

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	00'00
» 100 Exterior »	203'75
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	000'00
Renda russa 5 per 100	000'00
» 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	000'00
Renda francesa 3 per 100	58'85
Accions Rio Tinto	18'20

Les relacions entre els aliats

Itàlia i França comencen de rectificar llur política excessivament turcofíla. Mussolini, qui està demostrant tenir una visió objectiva molt acurada en política exterior, ha proclamat la conveniència que les Potències aliades mantinguin un front diplomàtic unit davant de les demandes kemalistes. Segurament ha influït en aquesta actitud resolta del cabdill feixista la contemplació del que passa a la colònia italiana de Líbia, on els Senussis han extès suara llur influència anti-europea. No és un secret per a ningú que entre els Senussis i els kemalistes hi ha íntimes conexions. A Roma l'actitud arrogant que han assumit els turcs contra tots els aliats, no solament contra Anglaterra, és considerada com una mena d'ingratitude. El mateix passa a París, encara amb més intensitat. Sempre hem cregut que la turcofília demostrada pel Govern de M. Poincaré era excessiva i perillosa. Ara els mateixos francesos ho reconeixen. Lluny de mostrar-se agraïts a les que els anglesos consideren indiscrecions de M. Franklin-Bouillon, els turcs accentuen llur hostilitat contra els francesos a l'Àsia Menor. A Brusa ha estat tancada l'oficina postal francesa, les fàbriques de seda dels súbdits francesos han hagut de plegar, i n'ha sigut foragitat l'agent consular de França. I si els turcs demanen, contra Anglaterra, la retrocessió de Mosul i sa comarca, volen també, contra França, la rectificació de la frontera de Síria, i, contra tots els aliats, la supressió de les capitulacions i la retenció de les rendes del tabac i del deute públic otomà. Els missioners francesos comencen a tancar llurs escoles, en la impossibilitat de sotmetre's a les exigències kemalistes, complint-se així la predicció del Patriarca de Constantinoble que recollia jorns enrera LA VEU DE CATALUNYA.

França i Itàlia, que retiraren llurs tropes de Txanac i declararen que en cap cas s'unirien a Anglaterra en una acció armada contra els turcs, reforcen ara llurs contingents navals a Constantinoble i autoritzen a llurs representants als Estrets per a pendre les iniciatives que la gravetat de la situació demani.

M. Poincaré ha volgut cercar un recer protector sota l'alta i gloriosa autoritat del mariscal Foch per a explicar la seva conducta en retirar les tropes franceses de Txanac. Ha dit que els contingents francesos foren retirats de la riba asiàtica dels Estrets, car, segons l'opinió del mariscal, el lloc no era defensable, però que romangueren a Constantinoble i a Galipoli, des d'on podien contribuir més eficaçment a la defensa dels Dardanels i el Bósfor. L'explicació és una mica enginyosa encara que no gaire convincent. Car el que podia fer retrocedir els turcs no era la valor militar d'una fortalesa sinó la convicció que darrera els filferros de Txanac hi havia tot el poder dels vencedors d'Alemanya. Si hi ha hagut prou amb la decisió d'Anglaterra per a evitar que els turcs ataquessin les trinxeres de Txanac, baldament no oferissin tècnicament condicions defensives, és evident que els kemalistes s'haurien pensat molt abans d'hostilitzar les posicions aliades. I ara, després de l'experiència aconseguida, tothom pot afirmar que no les haurien atacades. Si Txanac ha pogut ésser defensat eficaçment, tan eficaçment que ni tan sols ha sigut atacat, amb les soles tropes angleses, és clar que ho hauria estat molt més fàcilment amb l'afegida de les forces franceses i italianes.

El que cal ara per a la pau d'Europa, no és discutir el passat, sinó atendre l'esdevenidor. Cal que Anglaterra i França mantinguin una entesa verament cordial. Si actuen de comú acord, no passarà res a Constantinoble. Si els turcs creuen que els aliats resten dividits, provocaran amb llur gosadia un conflicte, les conseqüències del qual ningú no pot preveure. Anglaterra i França es necessiten mútuament. Però França sense Anglaterra no podria tenir cap garantia eficaç contra una ulterior agressió d'Alemanya.

cretariat general de la Societat de les Nacions, que s'hi adhereixi en nom de les colònies britàniques. — Havas.

El comerç britànic

Londres, 12.—El valor de les importacions en el mes d'octubre passat assolí la xifra de 85.014.500 lliures amb un augment de 280.338 lliures en relació amb el mes d'octubre de l'any passat.

Les exportacions ascendeixen a 60 milions 398.843 lliures i en comparació amb igual període de l'any passat han disminuït en 1.866.536 lliures. — Havas.

L'aniversari de l'armistici

Washington, 12.—S'ha celebrat en tots els Estats Units el quart aniversari de la signatura de l'armistici.

El president Harding, acompanyat dels ministres, diposità una corona damunt la tomba del soldat desconegut al cementiri d'Arlington.

El president Harding ha dirigit un missatge a la nació, en el qual, entre altres coses, diu:

«Hem arribat a donar-nos compte que no ens és possible sotraure'ns a l'obligació i a la responsabilitat, freqüentment àrdues i pesades, que constitueixen una part del preu que hem de pagar si hem de mantenir felices i amistoses relacions amb la

conformitat de les nacions. — Havas.

El comte Sforza a París

París, 12.—Procedent de Roma ha arribat a aquesta capital l'ex-ambaixador d'Itàlia comte de Sforza. — Havas.

Foc al port de Nàpols

Nàpols, 12.—En l'arsenal s'ha incendiat un vaixell-dipòsit de nafta, estenent-se el líquid per la mar i comunicant el foc a altres vaixells, entre ells, el contratorpediner «Aquila» i el vaixell explorador «Marsala», i a un canoner rus. — Havas.

Roma, 12.—Les últimes notícies rebudes de Nàpols, participen que l'incendi del port ha destruït completament dos canons.

Ha circulat el rumor de que l'incendi s'havia propagat al contratorpediner «Aquila» i al «Marsala», afirmant-se que es considerava impossible salvar-los, però en el ministeri de Marina han negat l'exactitud del rumor.

Han estat remolcats a alta mar els vaixells incendiats.

La nafta continua cremant i el foc s'aproxima als molls, amenaçant els coberts. Per haver-hi en alguns d'ells matèries perilloses, es temen explosions.

L'almirall Acton, comandant de marina, dirigeix personalment els treballs d'extinció i auxili. — Havas.

El conflicte d'Orient

Gravetat de la situació

París, 12. — El diari «Le Temps» en els seus comentaris diu que si es tornés ara a les promeses de negociacions de pau i a determinades investigacions, donant-se als turcs la impressió que no es vol tractar amb ells, caldria llançar-se a l'aventura o no hi hauria consciència.

Es precis, doncs, diu el citat periòdic, anar a Lausana ràpidament, i res impedirà entrar en converses particulars entre la primera i la segona sessions.

El Govern francès està disposat a parlar amb els representants anglesos quan aquests travessen per París i el mateix amb els italians, però primer que tot no s'ha de fer creure que la Conferència està ajornada i es torna en problemàtica.

Anglaterra no quedarà isolada a Lausana si es presta a una cooperació cordial i continua amb els aliats, però hi quedarà irremediablment, si el problema anglès s'aixeca per damunt de tots els altres. — Havas.

París, 12. — El president del Consell, senyor Poincaré, ha presidit una important conferència l'objecte de la qual era decretar definitivament el programa de la delegació francesa en la Conferència de Lausana.

A la reunió no hi era el primer delegat de França, senyor Barrère, i l'ha representat el senyor Bompard. També es trobaven presents els pèrits militars, navals, financers i diplomàtics, figurant, entre ells, el mariscal Foch i els generals Weygand i Buat. — Havas.

Londres, 12. — La Gran Bretanya contestarà molt aviat, en nom dels aliats, la nota dels soviets relativa a la Conferència de Lausana. En la resposta es reiterarà que, com que la Conferència té per objecte posar terme a la guerra de Llevant, no interessa sinó a les potències que estiguieren en guerra amb Turquia. En el que es refereix a la qüestió dels Estrets, el delegat dels soviets podrà exposar a la Conferència amb tota llibertat el punt de vista de Rússia. — Havas.

Atenas, 13. — L'Oficina de Premsa grega publica un telegrama d'Andròpolis anunciant que els destacaments francesos enviats a Kirklisse per a esbrinar la sort de trenta gendarmes grecs desapareguts, han trobat 25 cadàvers completament mutilats amb l'uniforme de la gendarmèria.

La Comissió interaliada ha ordenat la captura i càstig dels culpables. — Havas.

Atenas, 13. — Segons la premsa, les autoritats turques de Mersine han ordenat la deportació dels homes aptes i l'expulsió de totes les dones i nens cristians. — Havas.

Constantinoble, 13. — Malgrat les reunions dels alts comissaris i generals aliats, no s'ha arribat a un acord amb Rafet Patxà a propòsit del problema plantejat per les intransigències dels kemalistes, que exigeixen el control de nombrosos serveis que fins ara tenien en llurs mans els aliats. — Havas.

París, 12. — El senyor Poincaré ha insistit prop de l'ambaixador d'Anglaterra a París, senyor Harding, perquè la Gran Bretanya envii la seva representació a Lausana demà mateix.

El començament de la Conferència aquest dia perà exclusivament de forma, ajornant-se l'obriment real i pràctica de les negociacions fins al dia 20 del corrent.

Mentrestant, els senyors Curzon, Poincaré i el representant d'Itàlia podrien reunir-se a París amb l'objecte de decretar i posar-se d'acord sobre l'actitud que han d'observar els aliats durant el curs de les negociacions.

Aquesta conversa seria de curta durada, puix els governs francès i anglès sembla que venen de manera semblant les posicions territorials, polítiques, financeres i econòmiques del futur tractat. També hi ha un acord perfecte sobre tots els punts, i especialment sobre el punt de vista militar entre els Estats Majors d'Anglaterra i França.

Es quasi segur que Karagach tornará a poder de Turquia i els Estrets seran desmilitaritzats en absolut.

En el cas que la contesta que doni Anglaterra a les proposicions formulades per França sigui favorable, el senyor Bompard, acompanyat de part de la delegació francesa, en la Conferència de Lausana, marxarà aquesta nit amb direcció a la dita població. — Havas.

Londres, 13. — El Govern britànic, fent que el representant de la Gran

Bretanya no pot anar a la Conferència de Lausana sense seguretats prèvies i acords definitius, ha resolt convidar a M. Poincaré a venir a Londres el dimarts o el dimecres d'aquesta setmana. — Havas.

París, 13. — A petició del Govern britànic, ha estat ajornada la Conferència de Lausana fins al dia 20 del corrent.

Ismet Patxà, qui ja ha sortit de Constantinoble, probablement no s'aturarà a Lausana, continuant el seu viatge directament a París.

S'assegura que han estat designats com a tècnics per part de França el general Woygard i l'almirall Lacaze. — Havas.

Constantinoble, 13. — Refet Baixà ha estat nomenat representant d'Angora a títol provisional en substitució d'Hamid bey. — Havas.

Londres, 13. — Segons despatxos de Constantinoble, augmenten constantment els contingents de gendarmèria i policia kemalista procedents d'Àsia. — Havas.

Lausana, 13. — Anit passada arribà la delegació turca Ismet Baixà. Pregà seguidament al representant d'Angora a París, que vingui immediatament a aquesta ciutat per a examinar la situació.

Es creu que Ismet Baixà, anirà aquesta setmana a París. — Havas.

Constantinoble, 13. — De procedència anglesa notifiquen que Rafet Baixà ha pres definitivament la direcció completa de l'administració. Ha refusat complir les capitulacions que no estan d'acord amb les lleis i reglaments d'Angora. No obstant, ha abolit els impostos que gravaven els cereals i ha concedit un termini de trenta dies per a la prohibició de la importació amb un quinze per cent del seu valor.

Rafet es proposa demanar la supressió de les presons mantingudes pels aliats, i ha rebutjat reconèixer un organisme interaliat creat per a jutjar en les diferències entre estrangers i indígenes. — Havas.

París, 13. — Les notícies de Londres presenten l'opinió anglesa en un estat febril d'expectació, a causa de l'actitud del Govern francès, amb motiu de la qüestió d'Orient.

La causa de la tensió d'aquests dies sembla que és la negativa del senyor Poincaré al desig de celebrar una entrevista, tal com ho havia expressat lord Curzon, abans de la Conferència de Lausana.

En l'última setmana, el ministre de Negocis estrangers britànic demanà a Poincaré que anés a Londres per conferenciar sobre les qüestions pendents.

Per la seva part, el senyor Poincaré, àdhuc acceptant en principi la idea, ha posat la reserva de les atencions que deu al Parlament, amb motiu de la discussió sobre política exterior. No res menys el President del Consell francès no pot celebrar una conferència de caràcter oficial en absència del representant italià.

El senyor Mussolini, retint per qüestions d'ordre interior, ha expressat la seva impossibilitat d'assistir a cap conferència preliminar a París ni a Londres, manifestant el seu desig que, en tot cas, s'elevis per a la celebració de la conferència una població no tan distant d'Itàlia com les dues capitals francesa i britànica.

A l'opinió anglesa sembla que li fa estrany que s'hagi trigat tant a autoritzar el general Pelle, alt Comissari a Constantinoble, per a proclamar eventualment l'estat de guerra a Constantinoble.

La realitat dels fets és que el Govern francès telegrafia el dia 7 de l'actual, a dos quarts de dotze del matí, al general Pelle, abans de conèixer la decisió dels generals angles i italians, donant-li autorització formal perquè adoptés les mesures acordades pels comissaris aliats i l'estat de guerra, si aquesta mesura era considerada com a indispensable.

Doncs bé, aquest telegrama fou rebut a Constantinoble el dia 9 a la nit, a causa d'estar interromput el cable anglès de Sir.

El senyor Poincaré, informat el dia 9 d'aquesta interrupció, dues vegades tractà de parlar amb les autoritats telegràfiques de Malta per a pregar-los que envienessin els telegrams dirigits a Constantinoble per la telegrafia sense fils, però les dites autoritats no contestaren.

Aleshores el senyor Poincaré feu telefonar a Londres el telegrama autoritzant la proclamació de l'estat de

guerra a Constantinoble, i els altres que havien estat detinguts pel Director de la Companyia del Cable Eastern. Així els telegrams pogueren ser transmesos a Constantinoble.

El Govern francès no és, doncs, responsable d'aquest endarreriment de 48 hores sofert per les instruccions enviades al general Pelle, instruccions que el senyor Poincaré havia confirmat el dia 8 a la nit.

En realitat, l'estat de guerra no fou proclamat a Constantinoble no per la falta d'instruccions del general Pelle, sinó a conseqüència del desacord existent entre els representants aliats sobre l'oportunitat de la mesura, a la qual hi havia tres generals que s'hi oposaven.

Finalment, tocant a l'acció eventual contra els turcs, no és dubtós que si els turcs violessin la Convenció de Mudania i ataquessin les tropes aliades de la zona neutral, el Govern francès no ho toleraria.

El conjunt de circumstàncies resulta que l'actitud del Govern francès no podria explicar la nerviositat que es manifesta en determinats cercles anglesos, la qual nerviositat segurament desapareixerà així que es faci llum en l'assumpte. — Havas.

París, 13. — De Lausana telegrafia que el general Ismet Baixà ha declarat que el Govern kemalista de Doubla ha tornat a disposar l'ensenyança obligatòria de l'idioma francès en les seves escoles.

En diferents pobles les autoritats kemalistes han creat, per llurs propis mitjans, escoles purament franceses. A més que l'Estat turc ha intervingut en l'ensenyança, per a reorganitzar en les escoles l'ensenyança del francès, al costat d'altres matèries que s'ensenyen en l'idioma nacional.

Finalment desmentí les notícies de procedència estrangera, segons les quals es pretén fer creure en saqueigs i robatoris en Bancs francesos, notícies que no tenen cap fonament. — Havas.

Roma, 13. — El marquès della Torre ha sortit aquesta nit cap a París, des d'on marxarà de seguida a Londres, amb l'objecte de poder assistir el dimecres a l'entrevista que a la capital britànica celebraran els senyors Poincaré i Curzon. — Havas.

Constantinoble, 13. — Els Alts Comissaris aliats han telegrafiat en idèntics termes als Govern respectius, dient que tot ajornament de la Conferència de Lausana comprometria en gran manera la momentània suspensió d'hostilitats.

Els Alts Comissaris insisteixen perquè es fixi immediatament la data d'obertura de la dita Conferència, i que aquesta data sigui tan pròxima com sigui possible. — Havas.

París, 13. — De Constantinoble telegrafia a «Le Petit Parisien» que Rafet Baixà ha negat que la nota als alts tingués caràcter d'ultimatum, com s'ha dit. El Govern d'Angora es limitava a sol·licitar l'evacuació de Constantinoble pels aliats. — Havas.

Aniversari de la república austriaca

Viena, 13. — Amb motiu del quart aniversari de la República austriaca s'han celebrat molts mitjins.

En quasi tots aquests actes s'ha protestat contra la política del Govern i contra la convenció de Ginebra. — Havas.

Vaga de metal·lúrgics a Dusseldorf

Dusseldorf, 13. — En diverses fàbriques i tallers del ram de metal·lúrgia els obrers s'han declarat en vaga.

Els vaguistes pogueren penetrar als tallers de laminat de Rath, pretenent obligar els no vaguistes a deixar immediatament el treball i adherir-se al moviment.

Amb aquest motiu entre els uns i els altres hi hagué una col·lisió, de la qual resultaren moltes persones ferides. — Havas.

El descompte del Banc alemany

Berlín, 13. — El Banc de l'Imperi ha elevat del 8 al 10 per cent el tipus de descompte i del 9 a l'11 per cent el tipus dels anticips sobre títols i valors. — Havas.

Signatura del tractat comercial franco-italià

Roma, 13. — El ministre de Negocis estrangers ha firmat avui el Tractat Comercial franco-italià. — Havas.

Catàstrofe sísmica a Xile

Centenars de morts i ferits

Santiago de Xile, 12. — Els aparells sísmics registraren ja nit passada un terratrèmol que durà dos minuts a Santiago de Xile i quatre minuts al Nord de Xile.

El mar estava molt agitat en tota la costa fins al Nord de Xile, elevant-se en alguns punts onades veritablesment jaugants. — Havas.

Nova York, 12. — Telegrams rebuts de Santiago de Xile diuen que a Coquimbo s'han enderrocat a conseqüència d'un terratrèmol prop de 500 cases resultant bastants morts i ferits. — Havas.

Santiago de Xile, 13. — El terratrèmol de terra del divendres causà la mort de 300 persones a la regió de Vallenar.

Manquen detalls de les altres regions on alcançà el terratrèmol. — Havas.

Santiago de Xile, 13. — Comuniquen de Coquimbo que la marejada que invadi el port matà 100 persones.

Abans de mitja nit una sèrie de violentes sotregades despertà tots els habitants, infonent-los un pànic grandíssim. La població, esverada, es va refugiar a les altures veïnes.

La mar es va retirar dues vegades més enllà del límit de la marejada; però després, una imensa onada, d'una altura de 60 metres, s'escampà pel litoral, entre Coquimbo i La Serena devastant per complet i causant enormes perjudicis. Tota una barriada fou escombada per l'onada.

El terratrèmol de terra durà tres hores quaranta minuts, en un radi de 1.200 quilòmetres, coincidint amb el pas pel meridià central del sol d'una taca del mateix, produint-se cap al final del dia la calor més intensa sentida durant l'any.

Hi ha el temor que en altres regions veïnes el fenomen sísmic hagi causat altres desastres. — Havas.

Buenos Aires, 12. — El terratrèmol de terra que se sentí el dissabte al migdia i les observacions sísmogràfiques registrades i publicades per l'Observatori feren suposar que havia tingut lloc una catàstrofe a la serralada dels Andes. En aquesta capital el terratrèmol no causà danys materials, limitant-se a interrompre la marxa dels rellotges de torre i pared i causar avaries a les línies elèctriques, telefòniques i telegràfiques.

La confirmació de que la sotragada sísmica havia tingut molta importància a l'Oest de l'Amèrica del Sud no es va fer esperar.

Els comunicats que arriben de Santiago de Xile permeten reconstituir les diverses fases de la catàstrofe que ha devastat el país. No obstant, no és probable que mai arribi a saber-se la importància dels perjudicis materials ni el número de morts.

No obstant, és ja cosa indubtable que han mort molts centenars de persones. El número de ferits és també importantíssim i les pèrdues materials són immenses.

El territori més castigat pel terratrèmol està situat aproximadament en un radi de 20 quilòmetres de Santiago, en direcció al Pacífic.

A Santiago s'han rebut notícies de les comarques del Nord, en les quals es parla de més d'un centenar de morts.

Quasi tots els ports han quedat destruïts per l'onatge gegantí que ha seguit al terratrèmol. Les poblacions que més han sofert a conseqüència de la marejada, han estat Coquimbo i Serena. Un comunicat de Coquimbo diu que després de les sotregades sísmiques l'aigua ha saltat quatre vegades damunt dels barris dels voltants del port, destruint innumbrables cases i matant a les persones que es trobaven a dintre. Les onades es precipitaven damunt dels carrers des d'una altura de 60 a 70 metres, amb un soroll espantós. La marejada matà unes 60 persones i causà innumbrables ferits. — Havas.

Buenos Aires, 12. — En centre del terratrèmol que ha devastat Xile es troba entremig de les ciutats de La Serena i Coquimbo. La violent sotragada ha estat seguida per una forta mareja.

El divendres, entre les 11:50 i les 11:54, la mar avançà uns dos cents metres, ocasionant importants pèrdues a les cases del litoral de les poblacions de Coquimbo, Antofagasta i Caldera. Els docs d'aquesta última població van quedar completament destruïts. A Copiapo, els perjudicis han estat també molt importants. Se sap que en aquestes poblacions hi ha hagut uns dos cents morts. Els

ferits passen de quatre cents. Aquestes xifres es refereixen als morts i ferits recollits fins ara, però es fa impossible donar dades precises a causa de les fortes proporcions de la catàstrofe, ja que només a la regió de les mines de coure de Coquimbo la mar destruí cinc-centes cases. — Havas.

Buenos Aires, 13. — Un despatx de Antofagasta refereix que només a Copiapo la mareja ha causat més d'un centenar de morts i innumbrables ferits.

A La Serena, ciutat de quinze mil habitants, el terratrèmol durà deu minuts. Moltes cases van desplomar-se. — Havas.

Buenos Aires, 13. — Un telegrama d'Antofagasta diu que el terratrèmol s'ha estès per tot el país, entre Iquique i Valdivia, i a tota la costa xilena, de Nord a Sud, o sigui palal-lalament als Andes, en una longitud de dues mil quatre-cents quilòmetres. El terratrèmol es féu sentir també vers l'Est, fins a l'Atlàntic.

A Antofagasta, ciutat de quaranta mil habitants, centre de la explotació de nitrats, la mareja que seguí al terratrèmol llançà damunt la costa nombrosos vaixells. La ciutat quedà completament inundada. Se suposa que hi ha nombroses víctimes, moltes més de les que fins ara se saben.

A totes les poblacions del litoral properes a Antofagasta, les ones, precipitant-se d'altures grandioses, destruïren pobles sencers. — Havas.

París, 13. — El terratrèmol de Xile ha repercutit en tota la superfície de la terra.

Tots els observadors del món han registrat el fenomen, i observant les línies marcades pels sísmograts, línies que arriben a tenir deu centímetres, es tracta d'una catàstrofe semblant als cèlebres terratrèmols de San Francisco de Califòrnia, Guatemala i Valparaíso.

Segons dades recollides per l'Observatori de París i per altres estacions sísmològiques, els sísmograts han registrat durant quatre hores el pas de les ondes, i això demostra que la línia sísmica ha donat dues vegades la volta al món.

Segons telegrams de diversos observadors, el terratrèmol ha estat d'una potència tan extraordinària que molts sísmograts han deixat de funcionar, avariats per la violència i durada del fenomen. — Havas.

Nova York, 13. — De la illa Hawaii comuniquen que la maror que s'ha produït a les costes xilenes, a conseqüència del terratrèmol, ha causat importants perjudicis en aquella illa. La badia de Hilo fou assaltada per un imponent remol d'onades. Es trencaren les amarres de molts vaixells, produint-se en el port una confusió espantosa.

No se sap que hi hagi hagut víctimes a conseqüència de tan formidable maror.

Els nombrosos japonesos que resideixen a la costa d'aquesta illa, fugint, astorats, davant la immensa muntanya d'aigua que quesa damunt el litoral. — Havas.

Santiago de Xile, 13. — Notícies oficials que acaben de rebre's, diuen que els ports de Coquimbo, Caldera, Huasco i Mañara són els que més han sofert a conseqüència de les onades gegantines originades pel terratrèmol.

Tots els edificis situats a menys de dos cents metres de la línia que solen atènyer les aigües més vives, han sofert danys grandiosos.

A Vallenar i a Copiapo ha quedat destruït el cinquanta per cent de les cases, i moltes d'altres han sofert grans desperfectes. — Havas.

Santiago de Xile, 13. — Segons informes rebuts en aquesta capital, el nombre de morts a conseqüència del terratrèmol, passa d'un miler, elevant-se a alguns milers el nombre de ferits.

les regions devastades per la inundació i el terratrèmol la majoria dels habitants han vist llurs cases destruïdes i estan gairebé sense aliments.

N. de la R. — Aquest terratrèmol fou registrat a l'Observatori de l'Ebre segons la nota següent que hem rebut de Tortosa.

Dia 11, a 4 hores 45 minuts 58 segons arriben les ones d'un dels més violents terratrèmols registrats en aquest Observatori de l'Ebre: l'epicentre ha de trobar-se a una distància de 9.500 quilòmetres. L'amplitud de l'oscil·lació en l'aiguila inscripció ha estat superior a 30 centímetres i el registre ha durat més de quatre hores.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimarts, 14 de novembre de 1922

Catalanitat dinàmica

CONTRASTANT amb les petiteses i l'absència de patriotisme de la política madrilenya, ofereix el nostre poble un aspecte admirable. Cada dia se celebra algun acte d'afirmació patriòtica. Cada dia una escola, un aplec, una bandera reuneixen a un indret o altre de la terra catalana la gervació creixent dels nacionalistes que afirmen llur fe en l'esdevenidor de Catalunya, proclamen l'existència de la nostra personalitat col·lectiva i canten himnes d'amor i de glòria a la pàtria renascuda i retrobada.

Aquesta creixença i aquest expandiment de la consciència nacional del nostre poble han tingut suara, entre moltes d'altres, dues manifestacions esplèndides: l'acte grandios d'afirmació catalana de La Bisbal i la victòria assolida per la candidatura nacionalista a les eleccions municipals de Castellbisbal, contra les forces del caciquisme salista.

Des de l'Empordà fins al Vallès una mateixa vibració patriòtica ha donat al catalanisme aquesta doble victòria: la victòria ideal i la victòria electoral, la victòria de l'espiritualitat més pura, i la victòria de l'eficàcia política. Cada victòria electoral que guanya el catalanisme és un avenç positiu pel camí de les reivindicacions patriòtiques.

Cada poble i cada districte que guanya electoralment el nacionalisme és un poble, és un districte, reconquerit per a la causa de la pàtria.

Com segles enrra els nostres grans Reis anaven alliberant els pobles catalans de la dominació estrangera amb l'empenta de les armes, les nostres modernes gervacions ciutadanes van alliberant els nostres pobles amb la força plebiscitària del vot. I el dia que ningú, a Catalunya, pugui negar l'ideal catalanista ostentant un càrrec d'elecció popular; el dia que ningú tingui el dret legal de parlar en nom d'una part de Catalunya per a oposar-se als ideals i els interessos de Catalunya, no hi haurà força humana que pugui evitar la plenitud de les realitzacions nacionalistes.

A l'Empordà i al Vallès han bategat les gervacions ciutadanes amb el mateix ritme patriòtic. L'Escut Emporità de La Bisbal i els benemèrits nacionalistes de Castellbisbal han lluitat com a bons catalans i han aconseguit esplèndides victòries. Que siguin aquestes victòries l'inici de nous triomfs. Car el catalanisme, com hem repetit tantes vegades, és un poble en marxa. I la marxa d'un poble ha d'ésser persistent, constant, contínua, amb aquella Santa Continuitat que tantes vegades ens ha dut a victòries circumstancials i que ens garanteix també la victòria definitiva.

Polítiques

CONTRA LA CAMPANYA

DEL MARROC

La Comissió de parlamentaris per a la intensificació de la campanya d'opinió contra l'acció d'Espanya al Marroc segueix rebent nombroses comunicacions d'Ajuntaments de Catalunya donant compte d'haver pres els acords que els foren tramesos i haver-se dirigit al Govern trametent-los. A les llistes ja publicades cal junjar els següents Ajuntaments:

Manlleu, Vendrell, Moyà, Vilatorrada, Santa Cristina d'Aro, Cassà de la Selva, Ogasa, Banyeres, Tossa, Mataró, Olot, Jafre, Vergès, Figueras, Castell d'Aro, Santa Maria de Miralles, La Llacuna, Llers, Cabanes, Alella, Salt, Vallbona, La Tallada, Pou de Molins Vilassar de Dalt, Agullana, Riu d'Arenes, Vila Macòlum, Sant Hilari de Sacalm, Prats de Lluçanès, Hospitalet de Llobregat, Pau, Pals, Cabrera de Mataró, Vilanova de la Muga, Roda de Martorell, Aiguafreda, Tona, Ullastre Colibat, Castellolí, Sils, Sant Pere de Premià, Dosrius, Avinyó, Vilafant, Tàrragona, Arbós, Sanpedor, Masnou, Salanvó, Palamós, Calonge, Terrassa, Castellar, Sant Quirze Safaja, Granera, Castellersol, Les Planes, Ascó, Valls, Monistrol de Montserrat.

EL LLEGAT PERE VILA

El nostre volgut amic, el senador nacionalista En Lluís Duran i Ventosa, ha escrit una carta al ministre d'Instrucció pública senyor Montejó, pregant-li que li accepti una interpellació sobre la seva política cultural i especialment sobre el llegat Pere Vila a una de les primeres sessions que celebrin les Corts.

EN MARTINEZ ANIDO

Per conducte autoritzat s'ha dit que l'ex-governador civil senyor Martínez

Anido, després de conferenciar amb una elevada personalitat política i un ex-ministre francès s'ha dirigit a París.

A MOYA

Dintre pocs dies tindrà lloc al Foment Nacionalista Rafael Casanova, de Moyà, un acte d'afirmació nacionalista, on hi pendran part diferents elements nacionalistes de Barcelona.

També ha estat elegit de la següent manera el Consell directiu del Foment Nacionalista Rafael Casanova, de Moyà: President, Josep Clermont; vice-president, Andreu Ros; secretari, Josep Solà; tresorer, Isidre Clarà; vocals, Jaume Orriols, Josep Riera i Placid Oller.

SORTINTS

Ahí a la nit marxaren a Madrid l'ex-ministre senyor Ventosa i Calvell; els senadors senyors Duran i Ventosa i Daurella i els diputats a Corts senyors Rahola, Marsans, Batlle, Nougués, Companys, Iglesias (Enrillà), Guerra del Río i Casanovas.

Aquest últim és president de l'Associació General d'Enginyers Industrials i ha estat a Barcelona conferenciant amb els seus companys de professió respecte la qüestió dels oficials artillers.

EN FERRAN AGULLÓ

Hem tingut la satisfacció de saludar entre nosaltres el nostre company, secretari general de la Lliga Regionalista, En Ferran Agulló, refet de la malaltia que durant uns quants dies l'havia retingut al llit.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma.

Les Idees i les Imatges

LES SIS ELEGIES
D'EN JOAN ALCOVER
III

«De les primaveres que al món esclataren
sols unes poncòles que aquí se badaren
i ara se podreixen
a davall la terra... per mi no se fenen;
són les que coronen
les imatges pures que me compareixen
i no m'abandonen,
dolça companyia de ma soledat.»

Porta per títol «Enyorança» la tercera de les elegies d'En Joan Alcover, que hem permès de connotar en el decurs del present novembre.

El poeta aborda ja de ple la trista remembrança concreta del seu cas dolorosíssim. Revesteix de carn i d'esperit el seu record. Avalora la seva importància.

A partir de l'adeusiu etern dels qui s'acarretaren pel camí mortuori, que hom apel·la, a la ciutat de Mallorca, el paratge de les Quatre Campanes, — el deixat en aquesta vida s'hi troba estranger.

Totes les meravelles de la terra, totes les nobles i gracioses al·lusions de l'esperit, tots els prestigis de l'art i de la natura parlen al seu cor

amb la melodia
de tot lo que mor.

Arreu, només que fulles seques esparses, que ombres plorives, que eren silenci.

El poeta cobreix d'espessa cendra una de les seves més pures i sonores evocacions: el bru xiprer, remorós i curull d'ales invisibles durant la nit, i a l'alba clara columna ocellat d'harmonia.

Res importa ja tot això.

La flor de la vida s'és esputada i vola, en pensaments, vers els entre-dorits estatges.

Tanmateix, el poeta, es redosa, de quant en quant, vora els caminals sorrosos del jardí prop dels jasminers i de les acícies. Allí es pla la seva dolor a fruit de la dolça companyia soledat. Les cares imatges hi transiten, invisibles, el mateix que aures fines a suaus perfums.

Una alienada suprema de dramàtica serenitat — de dolor superada, que no vol dir minvada, ans al contrari — clou aquesta tercera elegia alcoveriana:

«... i de la cellista baixa a n'el jardí
dolça claredat.»

JOSEP MARIA JUNOY

La campanya del Marroc

PRESONERS ALLIBERATS

La Fulla Oficial d'ahir, diu el següent:

«Nota de guerra del dia 12.
Acaba de rebre's d'Alhucemas el telegrama ara arriben quatre presoners: paisans, mariners de l'«Antonia Torres»; venen d'Izkien Bocaya en un bot recollit pels moros. S'anomenen Josep Marred, Josep Martínez, Antoni Camillas, pare i fill i Antoni Seguí. Venen en bona salut. Telegrafem a les famílies.»

La Universitat

Per R. O. s'ha confirmat a Pere Josep Barceló per al càrrec de professor auxiliar de dibuix de les Escoles Normals de Balears.

Després d'obtenir l'autorització dels pares, el rector ha concedit la dispensa d'edat per a cursar la carrera de llevadora a Leonor Rabasa i Teresa Domingo.

El rector ha admès la renúncia presentada per Antoni Bonet, practicant de l'Hospital Clínic i ha nomenat per a substituir-lo a Narcís Clarà.

Per R. O. es jubila a Joan Bravo, mestre de Sant Salvador de Viaña (Girona), i es nomena per dret de consorci mestressa d'una de les escoles de Sant Andreu (Barcelona) a Maria Mayoral Salellas.

Les eleccions de Castellbisbal

Derrota del Salisme

Un dels nostres pobles del districte de Terrassa que més dominat tenia En Sala era el de Castellbisbal. Un cacicat local sense cap escrúpul feia anys que s'havia apoderat de l'Alcaldia i, amb les espalles guardades per En Sala, cometia tota classe d'atropells i abusos i havia imposat en el poble una mena de terror del que feia víctimes a tots els que no el seguien.

Però els nacionalistes anaren creixent al poble de Castellbisbal i vingué el dia que ja tingueren consciència de que eren més que els partidaris d'En Sala. En les eleccions municipals darreres anaren decidits a plantar cara al cacicat local i a estimbar-lo de la poltrona a que tants anys feia que estava assentat, però aquest, fent una de les mil martingales electorals que tan sabudes es tenen tots els cadies, burlà la voluntat del poble i es proclamà per l'article 29 ell i els seus amics.

L'atropell era tan manifest que la Comissió Provincial, primer, i després el ministre de la Governació, anul·laren aquella proclamació.

Però mentre aquests recursos es tramitaven, el governador senyor Martínez Anido havia hagut de designar regidors interins i ho havia fet a favor dels que li havia indicat En Sala.

Després de la resolució del ministre, que era del 14 de juny, s'havien d'haver convocat eleccions tot seguit segons mana la llei. Per En Sala havia anat aconseguint que la dita convocatòria no es fes i així anaven actuant il·legalment els regidors interins, amics seus.

Fou precisa la intervenció personal d'En Cambó i que aquest adoptés un gest enèrgic i decidís que, a la fi, les eleccions es convoquessin i

aquestes tingueren lloc ahir diumenge.

La lluita fou forta i veritablement emocionant. Els valents nacionalistes de Castellbisbal lluitaren com uns valents, el cacic local i les principals figures del salisme terrassenc apellaren a tots els recursos que els hi permetia la seva situació de dominadors de l'Ajuntament i del Jutjat municipal i feren tota mena de coaccions.

Malgrat tot això, el resultat fou esplèndid. La candidatura nacionalista obtingué 225 vots i la d'En Sala 176.

L'entusiasme dels nostres amics d'aquell poble i de tot el districte de Terrassa és extraordinari. El resultat de les eleccions municipals de Terrassa no sols té gran importància per haver acabat amb el caciquisme i el terror salista a Castellbisbal, sinó per ésser un avenç esperançador del que seran en aquell districte les eleccions legislatives. Perque cal tenir en compte que a la ciutat de Terrassa ja en les dues darreres eleccions ha estat derrotat En Sala. Era en els pobles on estava arrapat el seu caciquisme. I ara s'el foragita ja dels pobles.

El detall dels vots obtinguts per les dues candidatures ha estat el següent:

Candidatura nacionalista:
Josep Bastallé . . . . . 224 vots.
Joan Ribas . . . . . 225 .
Josep Nicolau . . . . . 225 .

U. M. N.:

Francesc Botifolls (actual alcalde) . . . . . 179 vots.
Sébastien Civil . . . . . 177 .
Gaspar Aris . . . . . 176 .
Els nacionalistes tindran ara majoria.

El plet militar Generalitat

ELS ESTUDIANTS

Diuen, a les vuit de la nit, dues dotzenes de joves espanyolistes iniciaren una manifestació a la Rambla de Canaletes donant visques a En Millan Astray i moris a les Juntas de Defensa.

Sembla que llur propòsit era situar-se davant del Casino Militar, però invitats a dissoldre's per uns guardies de seguretat ho feren sense cap resistència.

Ahí, tement el governador que es repetís el cas, i per tal d'evitar-ho, es van adoptar precaucions a la plaça de la Universitat, plaça de Catalunya i alguns altres indrets.

Ahí al matí van ocórrer diversos aldarulls escolars hmb motiu d'haver-se iniciat per part dels estudiants de la «U. M. N.» una manifestació de protesta per les Juntas de Defensa i d'adhesió al cap del Terç estranger Millan Astray.

Els estudiants de la U. M. N. han posat un cartell que deia que els estudiants «espanyols» havien de secundar l'actitud dels de Madrid, i els estudiants de l'Associació i l'Esquerra Catalana n'han posat un altre que deia: «Espanyols catalans, els afers no catalans no ens interessan; Catalunya, Catalunya i Catalunya!» Per haver-se arrancat pels dos bandos els respectius cartells hi han hagut alguns incidents.

Nombroses forces de seguretat de peu i a cavall estaven estacionades a la plaça de la Universitat.

La manifestació no ha estat autoritzada i solament ha sortit un grup de vint o trenta escolars de la U. M. N. L'adhesió unànime de la manifestació nacionalista de l'altre dia no s'ha repetit avui ja que la majoria d'estudiants ha romàs davant de la Universitat victorejant Catalunya i cantant «Els Segadors».

A la una la massa escolar ha anat aclarint-se no havent-hi hagut més incidents que algunes corredisses.

La conducta dels estudiants catalanistes és molt digna d'elogi, car tan sols amb un sentit deplorablement provincià podrien secundar els estudiants de Barcelona l'actitud dels de Madrid.

La qüestió entre les Juntas de Defensa i En Millan Astray és un afer interior del món polític madrileny. Als estudiants catalans no els interessa.

SESSIÓ DE LA DIPUTACIÓ

Avui celebrarà la segona sessió del present període la Diputació de Barcelona.

EN RAMON CUNILL

En companyia de la seva distingida esposa ha arribat a Barcelona en automòbil, procedent de Puigcerdà, En Ramon Cunill.

El senyor Cunill, que ha realitzat el viatge de noces per Alemanya, Bèlgica, Suïssa i França, ha reprès de nou les seves tasques, anant aquest matí al seu despatx del Palau de la Generalitat, on ha estat saludat pels periodistes i nombrosos amics.

Govern civil

PARLA EL GOVERNADOR

Ahí al migdia el governador rebé els periodistes, dient-los que no tenia noves per comunicar.

Amb les notes a la mà dels delegats governatius, ha llegit algunes manifestacions fetes per En Josep Maria Pou en la seva conferència de l'Ateneu sobre el nacionalisme català i de l'obrer metal·lúrgic Arin en la reunió del Sindicat Unió al Teatre del Bosc, expressant la seva satisfacció de veure com es predica l'ús dels procediments legals.

Ha afegit que considerava l'expressió de tots els ideals, sempre que aquesta expressió es faci en forma que no se surti de la llei.

Preguntat sobre les precaucions que s'han adoptat en diversos llocs cèntrics de la ciutat, ha manifestat que, degut a una petita manifestació feta diumenge sobre el plet militar, s'havia prevengut que no es repetís aquestes actes que el Govern considera no s'han d'autoritzar.

MULTES

A proposta de la Secció de Subsistències, el governador ha imposat multes de 100 i 200 pessetes a diversos industrials per vendre la llet en males condicions.

OFICIALS DE LA LEGIÓ D'HONOR

Han estat nomenats pel Govern francès oficials de la Legió d'Honor l'alcalde de la ciutat, senyor marqués d'Alella, i el Rector de la Universitat senyor marqués de Carulla.

La Bisbal a la Bandera Catalana

Diuen que hi hagué una gran festa a La Bisbal per haver fet les gentils dames i damiselles ofrena d'una rica i sumptuosa bandera a la Joventut Nacionalista de la vella entitat patriòtica L'Escut Emporità, perquè aquell jovent ardit i expansiu l'enlairés i la portés sempre vigorosament i triomfal. La festa resultà plena i entusiasta i commovedora, acoblant als de la vila i als forasters, perquè els bisbalencs són tan simpàtics que suggestionen a tots els que els tracten.

LES DAMES BISBALENQUES

Més de 150 acoblaren llur entusiasme patriòtic, i decidiren fer la bandera i remetre-la a mans de la Joventut Nacionalista. Els noms d'aquestes benemèrites patriotes s'han publicat als programes de la festa, i ens dol molt no tenir lloc per a posar-los aquí, però en representació de totes hi posarem els de la Comissió que elles elegiren: les damiselles Na Pietat Carreras Padros, presidenta; Na Montserrat Llach, Na Dolors Rigart, Na Teresa Ginesta, Na Josepa Pisch, Na Josepa Carreras, Na Rosa Viadé i Na Montserrat Ramó, que han tingut cura de tota l'organització de tota aquesta manera admirable. Totes elles portaven damunt llurs escultorsals bustes un llac de bandera catalana i algunes el portaven bellament i triomfalment entre els rulls de llurs esplendides cabelleres.

A tots els que s'hi apropaven li posaven al trauc de l'americana la bandera de la pàtria.

A REBRE ELS PADRINS

Les damiselles Pietat Carreras, Montserrat Llach i Josepa Perich, acompanyades d'un president de la Joventut en Pere Lloveras, anaren, en autos, a l'estació de Flassà, a rebre als padrins de la nova bandera, el veritable diputat popular per Torroella, En Lluís Puig de la Bellacasa i la gentil i xamosa damisella Na Maria Lluisa, a la qual acompanyaven els seus pares el president de la Diputació de Girona N'Agustí Riera i la respectable dama Na Maria Teresa Trocha.

L'ESCUT EMPORITÀ

La sala del cafè d'aquesta patriòtica entitat era el punt de reunió. La sala és gran, ornamentada amb un arrimadell de majòlica pel cim del qual hi corre un fris amb aquestes llegendes amb lletra gòtica: «Un poble és gran si els seus fills ho volen. Vergonya eterna als que menyspreuen llur idioma i alaben els dels altres. Fides. Setembre 1114. Vindicamus hereditatem patrum nostrorum. 6 Juny 1640. Visca Catalunya. L'Escut Emporità».

Hi havia gran animació. El jovent entusiasta els vells patriotes, les damiselles bellugades i aixirides que fressellaven entrant i sortint, freturosos que etots hi fossin, que tot anés a l'hora.

LA BANDERA DE LA PATRIA

Rica, sumptuosa, artística. El pal remata amb una llança de metall blanc. El drap és de domàs de seda. Damunt de camp groc, les quatre gloriasses barres vermelles. Al mig brodat l'escut de La Bisbal, entre rames de llorer i la llegenda «Joventut Nacionalista de La Bisbal». Al costat del pal una faixa verda amb les llegendes: «Per la Pàtria». «Per la Llar».

LA BENEDICCIO

Al sò de la cobla «Els Montgrins», de Torroella, que anava tocant la sardana «La Santa Espina», més de 200 damiselles un aixam de mainada acompanyats de tota la Joventut i gran nombre de socis de l'Escut i les altres personalitats, a través de cap a cap la vila i portaren la bandera a l'església del convent dels caputxins, situada al cim d'un turonet, des del qual s'albirava pintorescament tot el Baix Empordà.

L'esposada nau del temple s'omplí de gom a gom. La bandera, els padrins, la Comissió de damiselles i la Junta de la Joventut i demés personalitats es situaren al presbiteri i oïren missa.

Acabada la missa el P. Superior dels Caputxins, revestit de capa i al peu de l'altar, pronuncià moltes oportunes i eloqüents paraules sobre la bandera de la pàtria i la creu de Jesucrist bandera de l'Església, enarri l'esperit dels catalans a estimar la pàtria, digna de millor sort, en defensar la bandera que la representa, servint-la sempre immaculada i victoriosa per a la qual, alçant els braços

al Cel, demana a Déu que es dignés donar-li la benedició.

Un murmur d'aprovació, de satisfacció va córrer per damunt d'aquella multitud.

A la placeta del davant de l'església hi havia un petit altar, i allí, en plena natura, davant l'admirable plana empordanesa, els PP. Caputxins entonant els cants litúrgics i amb el ritual de la benedició de banderes, varen beneir solemnement la de la Joventut Nacionalista, que enlairaven en aquell moment En Lluís Puig de la Bellacasa i Na Maria Lluisa Riera. Acabat l'acte religiós es repartiren als infants gran nombre d'exemplars del periòdic «La Mainada» i banderes catalanes que enlairaven joiosament.

CAP A LA VILA

Una colla de damiselles agafa la nova bandera, ja beneida, i coratiosament la portaren cap a l'interior de la vila precedides de la cobla que insistentment tocava la sardana «La Santa Espina», i seguides d'una voltor grandiosa de dames i damiselles i tot el jovent i una gran gernació.

La gent sortia a les finestres i a les portes i contemplava el patriòtic gest de les damiselles amb un somriure de simpatia, molts homes es treien la gorra, per les cantonades hi havia nombrosos aplaques de veïns. I les damiselles orgullosament portaven la bandera de la pàtria cap a l'Escut Emporità on n'havien de fer

REMESA A LA JOVENTUT

NACIONALISTA

Era tanta la gernació que calgué pujar a la gran sala d'espectacles. Una gran ovació a la bandera quan aparegué a l'escenari, acupat ja per la Junta de la Joventut, la Comissió de damiselles, els padrins i demés personalitats.

EXALTACIO PATRIOTICA

La damisella Na Teresa Ginesta, va pronunciar, llegint les molt bé, amb clara i alta veu, paraules plenes de patriòtic ardiment, explicant la gènesi d'aquell acte i fent remesa d'aquella senyera, representativa de la pàtria estimada, a la Joventut Nacionalista perquè la servin sempre altèrrica i victoriosa o que la defensin fins a sacrificar-hi l'últim daler de llur vida. Seguí ella, per a tots, signe i penyora de l'unió de tots els catalans; porteu-la sempre a l'avantguarda de la lluita i feu que per mai sigui abatuda mentre hi hagi un braç que pugui enlairar-la, i sapigueu que els nostres anhels i encoratjaments us acompanyaran sempre, i si per dissort no restés un sol braç vostre per a enlairar-la nosaltres complirem aquest deure i sacrifici per la Pàtria.

Joventut Nacionalista: ja teniu bandera per a enlairar-la en la lluita que s'apropa en defensa de la llibertat de la pàtria.

Una gran ovació d'aplaudiments i visques a Catalunya, a la seva llibertat i a les dames bisbalenques.

En Lluís Puig de la Bellacasa, en nom de la Joventut Nacionalista i propi, remercià a les gentils dames i damiselles el preuat present que acabaven de fer. Els joves bisbalencs rebien la bandera com els antics cavallers rebien el premi de llurs dimes. En ella hi veuran no sola la pàtria, sinó també tot l'amor de nostres damiselles. Impulsats per aquesta dos grans sentiments ella assolirà i presidirà la nostra victòria en les properes lluites per la llibertat de la Pàtria. I nosaltres, els padrins, complirem el deure que hem contractat portant-la al peu de l'altar, demanant per ella les benediccions del Cel. De la mateixa manera que a l'apadrinar un infant es contrau parentesc amb la família, nosaltres ens creiem en el deure de venir a sostenir-les al costat vostres en les lluites en defensa de la Pàtria, encara que ja sabem que està en bones mans que la serviran fermament i coratiosament. Nosaltres i vosaltres formem una sola família, i tots junts, aquesta bandera, a la qual hi hem afegit la banda verda, penyora d'esperança. L'hem de posar ben alta fins el dia que pugui onejar solemnement i proclamant la llibertat de Catalunya. (Grans aplaudiments.)

En Pere Lloveras, president de la Joventut Nacionalista. Tinc a gran honor el rebre de les delicades mans de les nostres gentils damiselles aquesta bandera de la pàtria perquè presidexi tots els actes de la nostra vida. Sentiu una fonda emoció perquè la remesa d'aquesta bandera és

una afirmació del nostre ideal sagrat i l'alé de la nostra existència. Perquè l'enlairament cada dia més i més té totes les magnificències d'una meravella; feta amb totes les exquisideses de les mans femenines que ens la remeten perquè la portem a la victòria, i la servarem ferma i la defensarem amb tot coratge perquè ella serà la representació de la pàtria embaumada amb el record de les nostres belles i gentils damiselles.

Procurarem alçar-la fins als cims més alts com quan passejava triomfanta per tot el mar llati, com quan el gran rei conqueridor amb ella aixamplava les fites de la pàtria. És la bandera que va plegar-se després de l'heroica caiguda de Barcelona en 1714, i ara l'hem de tornar a fer la senyera, el símbol de la pàtria catalana.

Jo no sé com agrair el vostre present, damiselles: jo sols puc dir-vos que la Joventut Nacionalista de l'Escut Emporità, farà tota mena d'esforços per a passejar-la arreu triomfanta i digna. I si la dissort fes presa de nostra vida ella embolcalli els nostres cossos inanimats, com cobri els herois que calgueren morts al peu de les muralles de Barcelona defensant les llibertats de la terra. (Gran ovació.)

ARRIBADA DELS PARLAMENTARIS

Mentre durava l'ovació entraren a la sala l'ex-ministre En Joan Ventosa i Calvell, diputat per Santa Coloma de Farnès; En Pere Rahola, diputat per Barcelona; i En Joan Vallès i Pujals, conseller d'Hisenda de la Mancomunitat de Catalunya, que foren rebuts molt afectuosament.

Els bisbalencs estaven molt satisfets de la visita de tan distingides personalitats.

SARDANES

Al davant de l'Escut Emporità la cobla va tocar dues sardanes que foren ballades pel jovent. Es formà una rodona de les més gracioses i gentils patriotes que puntejaven admirablement.

L'APAT

Fou servit un esplendí àpat als padrins, als diputats a Cortes i de la Mancomunitat i a les Juntes de l'Escut i de la Joventut amb la gentilesa de posar, alternant amb els comensals, les formoses damiselles Pietat Carreras, Montserrat Llach, Josepa Perich, Teresa Ginesta, Dolors Rigart, Montserrat Ramó, Josepa Carreras, Maria Bon, i les elegants dames Josepa Nogués de Fàbregas, Rosa Carreras de Carreras i Pietat Llach de Foxà.

Aquestes belles i gentils damiselles donaren una formosa nota de discreta animació a l'acte. És una novetat que caldria implantar en els àpats patriòtics.

GRANDIOS MITING PUBLIC

La sala d'espectacles de l'Escut Emporità i les dels costats estaven abarrotades de concurrència, entre la qual es veien significats federals i de tots els altres partits polítics, menys, com és natural, de la «Unió Monàrquica Nacional». Hi havia gent de tota l'encontrada: de Corsà, de Peraltada, de Vulpellach, de Cruïlles, de Rupia, de Parlà, etc.

La nova bandera de la Joventut presidia l'acte. Arreu es veien banderes catalanes. Les damiselles de la Comissió en lloc preferent. A la presidència En Francesc Fàbregas, president de l'Escut. Als seus costats En Ventosa, En Rahola, En Vallès i Pujals. En Puig de la Bellacasa, En Riera i altres personalitats.

En Fàbregas remarca que va a celebrar-se un acte d'afirmació nacionalista amb motiu de la festa de la bandera de la Joventut.

No ens resta ja lloc per a donar l'extensió que es mereixen els eloqüents discursos que es pronunciaren i ens dol l'haver-ne de donar sols un abreviat extracte.

En Pere Lloveras, president de la Joventut. Diu que la festa celebrada aquell matí és un ressò de tot el sentir de Catalunya, amara de l'esperitualitat del nostre poble aclamant la seva deslliurança. Aquesta afirmació cada dia es va fent més categòrica.

Desgraciadament encara no és unànime a Catalunya aquest sentiment. Encara n'hi ha uns quants que tot el dia parlen d'amor a la pàtria i no estimen llur pàtria. Tots llurs esforços seran anorreats. El nostre moviment reivindicador no s'atura ja i l'onada arrabassarà fins als fons

ments l'obra centralista. A La Bisbal en tenim alguns d'aquests exemplars de gent centralista.

Però hi ha catalans que, per baixes passions, per egoismes, no s'avergonyixen de traïdonar a llurs compatriotes i fan manifestacions de desamor a la pàtria catalana, treballant en contra dels nostres interessos morals i materials, posant-se al costat dels nostres enemics. A tots ells, a uns i altres, la nostra més ferma execració. (Aplaudiments.)

Cal que ens convençem tots que cal actuar enèrgicament contra aquesta gent que el moment actual pot ésser decisiu per a la vida de Catalunya i el seu triomf definitiu. Cal fer un i altre dia actes d'afirmació de fe nacionalista per a enrobustir l'acció del nostre poble, i aquest ha estat l'esperit de la festa de la bandera celebrada avui al matí. (Aplaudiments.)

En Pere Rahola, comença dient que la bandera ens aixopluga a tots sota sos plectes en un sentiment comú, i que en l'acte del matí, al sentiment de la bandera s'hi ha ajuntat el sentiment delicat i ferm de la dona. Units aquests sentiments somem a tot el poble.

Quan ens parlen d'una pàtria llunyana no se sent res, però quan es refereixen a la terra de la nostra llengua i de la nostra història es remouen totes les afeccions de la nostra ànima, familiars i amicals.

Parla de què Catalunya, en el concert mundial, és ja un poble definitiu i diferencial que li dona el dret de governar-se, i demostra la seva aptitud amb l'exemple palpable de la gloriosa Mancomunitat. Malgrat això hem d'estar sotmesos a un poder estrany als nostres sentiments i voluntat. (Aplaudiments.) El nostre moviment no pot ningú deturar-lo, perquè l'esperit català va infiltrant-se fins als últims enemics. No és cregui que l'alliberament de la pàtria pugui ésser una cosa immediata. Això sols s'obté quan l'aspiració del poble és unànime, i així s'han vist renàixer després de la guerra moltes nacionalitats. Es d'esperar que aiximateix un dia el poble català dirà «quos ego»: aquí soc jo, i em proclamo la llibertat que no se m'ha volgut atorgar. (Aplaudiments.)

Remarca el divorci que hi ha entre la vida del centre de l'Estat i Catalunya, on no hi ressonen pas els esdeveniments que alla sotmouen l'opinió pública.

Fa observar com el nostre poble sent els problemes que l'afecten directament, com passa avui amb l'acte d'afirmació nacionalista amb motiu de la benedició d'aquesta bandera de la llibertat de la pàtria per a la qual hem d'estar disposats a fer tota mena de sacrificis. (Aplaudiments.) Si ens trobem amb totes les solucions de caràcter pacífic tancades, caldrà pensar amb totes les altres possibilitats. Per aquest cas cal preparar a la nostra joventut. Volem portar a solucions pacífiques el plet del nostre poble, i si això és inútil, abans que tot la vida del nostre poble. (Grans aplaudiments.)

En Joan Ventosa i Calvell comença fent observar que aquell acte aplega a gent de diverses classes socials i opinions polítiques, però que tenen una idea de pàtria fonamental, donant-li un caràcter essencial de reivindicador de les llibertats de la terra. Avui, unes damiselles ofrenen a la Joventut una bandera que no és un drap qualsevol, sinó que és el símbol de la pàtria que ens aplega en una sola aspiració.

Fa una bella parrafada de l'aspiració unànime dels catalans que es veuen sotmesos a un poder estrany amb llengua, costums i lleis diferents.

Particularitza sobre el cas del jutge de La Bisbal que malgrat el remanent en són lloc. Avui la història està representada pel Tribunal Suprem que ampara la falsetat i la usurpació i per un jutge que ofen la nostra llengua i aplicar ses facultats per a atropellar els fills de la terra. (Aplaudiments.)

Es següentment ovacionat en anar fent consideracions sobre la qüestió que apassiona avui als bisbalencs.

Es molt aplaudit en parlar de l'acció militar al Marroc, on hi ha mort el nostre jovent en lluitar per una causa que no sabem que és, ni quina finalitat té.

Els interessos materials del país estan desatesos. Els milions que paga el nostre poble emigren i no tornen. Davant de tot això, l'acte que hem celebrat avui té una significació molt digna, és l'afirmació de la voluntat

del nostre poble que exigeix el governar-se a si mateix i en fer això cal pensar que defensem els interessos col·lectius i als individuals.

Joventut Nacionalista de La Bisbal, aquesta bandera que avui hem rebut de mans de les damiselles vos imposa un gran deure, el que en vos tres mans no sigui un símbol va, sinó que cadascú portant-la ferma i decidida compleixi com és degut en la lluita que Catalunya té entaulada en defensa de les seves llibertats.

Avui hem de lluitar contra una part de catalans que no es mouen per ideal sinó per petites passions i egoismes i fan traïció a la causa de Catalunya, aliant-se amb els nostres enemics. Hem de treballar perquè aquesta gent, no obtingui cap lloc en la representació parlamentària de Catalunya i no pugui dir que ells, representants de Catalunya no senten les nostres reivindicacions.

Hem de procurar que l'acte d'avui ens assegurí que la bandera de Catalunya no sigui enllotada per aquells fills bords de Catalunya. (Ovació.)

N'Agustí Riera explica com ell, a mida que va posant anys se sent impulsat per sentiments més radicals, per assolir les nostres reivindicacions. Més que una acció de Catalunya enfora cal una acció de Catalunya endins perquè tingui una plena consciència de la seva personalitat.

Va acabar manifestant a la Joventut Nacionalista que esperava que aquella bandera que acabaven de rebre la passejarien triomfanta arreu. (Aplaudiments.)

En Lluís Puig de la Bellacasa en disposar-se a parlar es aclamà com el veritable diputat per Torroella.

Diu que en el nostre moviment hi han de tenir part tothom i sols així units assolirem la victòria.

Cal infiltrar a tots que per damunt dels favors i els interessos particulars cal posar l'amor a Catalunya i a l'interès de tots.

Penseu jovent que la vostra missió és gran i que ara comença, que heu contractat un compromís i sinó el complissiu faríeu un manament a la Pàtria.

Ovació unànime, visques a Catalunya i al veritable diputat de Torroella.

En Joan Vallès i Pujals és saludat amb aplaudiments. Es creien a Catalunya ensopides les aspiracions nacionalistes i arreu s'apleguen altra volta els catalans en actes patriòtics, i rebroten amb més fermesa. Arreu s'alcen les senyeres, les banderes de la Pàtria, i avui se n'ha arborat una altra en aquesta vila de La Bisbal que les damiselles bisbalenques ofrenen a la Joventut Nacionalista. Aquesta bandera no sols remembra un passat gloriós sinó que és un esperançador esdevenir.

Hi ha un divorci entre la gent de l'Estat i Catalunya. Aquí no hi ha separatistes en sentit material, però espiritualment sí.

No espera que en la nova actuació del Parlament s'obtingui cap resultat per a Catalunya, ni en la qüestió nacionalista, ni en la social, sols els preocupen les qüestions personals dels homes polítics. Es mourà brega amb l'expedient Picasso, i ara s'enrecorden de demanar responsabilitats i no les han demanat a tots els organismes i homes que les han contractes de molt pitjors abans.

A nosaltres sols ens interessa el procés que escriu Catalunya contra el centralisme. Aquest és l'expedient que hem de resoldre. Vosaltres, jovent, teniu la missió d'alimentar el foc sagrat de les nostres reivindicacions, i cal enfortir-vos per a complir aquesta missió satisfactoriament. Enfortiu-vos física i intel·lectualment per a millor servir a la pàtria en tot moment. (Ovació.)

I entre mutuales felicitacions acabà aquell acte que restarà com un dels més bells records entre el poble de La Bisbal.

COMIAT

Fou afectuós i entusiasta el comiat que rebieren els oradors de tot el poble al moment de sortir de La Bisbal per anar a pujar al tren de Flassà.

SEGUEIXEN LES FESTES

Hi hagué una animadíssima ballada de sardanes; concert, i després de sopar vetllada patriòtica representant-se el monòleg «Mestre Olaguer», i acabà amb un molt lluit ball de sala en el qual les damiselles foren obsequiades amb presents al·lusius a la festa.—P.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

La reorganització de la policia

Hom diu que ahir es donà per acabats els treballs de reorganització de la policia de Barcelona, cosa que ha vingut confeccionant el comissari general senyor de Miguel, vingut de Madrid, després de la destitució del general Arlegui.

Els qui creuen saber-ho, diuen que bona part del personal és canviat de Delegació, i que alguns agents surten de Barcelona, essent substituïts per altres vinguts de fora.

Afegeixen que s'han format dues noves brigades. L'una a les ordres del senyor Coll, cuidarà de la vigilància d'assumptes socials, port i estacions, i l'altra, a les ordres del senyor Salazaray, vigilarà els cafès, concerts, etc.

També diuen que s'ha muntat la distribució dels serveis del Cos de Vigilància.

PENINSULA

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 14, 12'30 matinalada. El comunicat de Guerra d'aquesta nit diu així:

«Segons participa el general encarregat del despatx de l'exèrcit d'Àfrica, no hi ha des de nou en cap dels territoris de la nostra zona de protectorat.

El general Martínez Peralta, encarregat accidentalment de la zona de Tetuan, téu per terra el recorregut de Tiguiza a M'Ter, amb petita escorta i sense esdevenir-li res de nou, la qual cosa demostra la tranquil·litat absoluta regnant a Gomara.»

BOMBA DE MA

En una carboneria del carrer de Larra s'hi ha descobert un subjecte mentre forfolava a la porta per a obrir-la.

L'individu fou detingut. En ésser escorcollat se li va trobar una pistola.

Quan el duien detingut a la comissaria, pegan una forta empenya s'ha fet escapol, arrencant a córrer.

Veient-se perseguit, tirà als peus dels guàrdies un objecte esfèric que no arribà a esclatar.

Cient que era una bomba de mà, l'artefacte ha estat dut al parc d'artilleria.

El detingut se li trobaren documents amb els noms d'Angel Carrión i Antoni Monnassen. Ha estat posat a disposició del jutjat.

DECOMIS

Els empleats municipals han decomisat 2.400 quilos de substàncies alimentícies en males condicions.

L'ALCALDE DE MOSTOLES

Signat per l'alcalde i el rector de Mostoles, el senyor Millán Astray ha rebut el següent telegrama:

«Les autoritats civil i eclesiàstica de Mostoles, depositàries de les cendres i ensenyaments dels herois de la independència que viuen en la història i que els nostres arxius atresoren, reconeixen en V. S. un èmul del nostre cèlebre alcalde i el feliciten i animen a seguir pel camí emprés, que serà per a V. S. d'espines i sofriments, perquè ha de portar la pàtria al seu resorgiment i glòria.»

ABSOLUCIO

El capità general de la regió ha signat la sentència del Consell de guerra contra el caporal d'aeronàutica Pere Alarcón Adán, acusat del delicte de lesions per imprudència temerària.

El ministeri fiscal sol·licitava per al processat la pena de presó correccional i una crecuda quantitat com a indemnització dels danys que causà.

L'ACTITUD D'EN ROMANONES

Com que avui, segons rumors que havien circulat, el comte de Romanones, des de demà, havia d'adoptar una actitud de franca hostilitat contra el Govern, molts dels seus amics que l'han visitat li han fet preguntes sobre aquest tema, i el comte de Romanones els ha contestat dient:

«Es indubtable que hi ha una opinió clara i precisa ben determinada. És tracta d'anar contra les doctrines conservadores sinó d'una cosa ben definida i categòrica.

«Doncs bé, l'única cosa que puc afir-

mar és que totes les resolucions que adopti i tot els actes que realitzi han d'ésser de previ acord amb els caps de les oposicions.

Per iniciativa exclusiva meua no ting interès a manifestar-me en la forma que s'indica.

Això és molt interessant fer-ho constar.

El comte de Romanones que no havia tingut ocasió de canviar impressions amb els caps polítics, perquè abans d'ahir i ahir foren dies que els passa caçant perdus a les «Ventas del Hoyo».

Per més que el comte de Romanones digui que no farà res, els seus amics ho faran. El general Luque ha recabtat del president del Senat que li concedeixi la paraula demà mateix per a explicar una interpel·lació sobre la actuació de les Juntas Militars.

OPINIO D'EN MELQUIADES ALVAREZ

Un diari posa en boca de don Melquiades Alvarez les següents manifestacions:

«La situació del Govern és difícil. Si el senyor Sánchez Guerra es decanta a la ponència dels conservadors, que omet la irresponsabilitat dels homes civils, el Govern deixa de representar el sentir espanyol.

I si el senyor Sánchez Guerra es decanta a la ponència de les esquerres, que assenyala aquelles responsabilitats, haurà perdut substancialment la «jefatura» dels conservadors.

LA TASCA DEL CONGRES

El comte de Bugallat ha estat avui a la tarda al Congrés, per a presidir la reunió de la Comissió de Govern Interior de la Cambra.

Ha manifestat que no tenia anunciada per a demà cap pregunta sobre cap afer, i, per tant, sobr'eres que es relacioni amb les qüestions d'aquests dies.

LES COMISSIONS INFORMATIVES

El sots-secretari de Guerra ha manifestat avui al periodistes que el disabte tingué una conferència amb el coronel Nouvilas, però que no tractaren de res de les qüestions d'actualitat, puix que les Comissions Informatives constitueixen un Negociat de la secció de cada arma, i llurs iniciatives sols arriben a la Sots-secretaria com a propostions de les Seccions abans esmentades.

EL CONGRES DEL COMERÇ D'ULTRAMAR

Per al propinent dimecres, dia 15, a dos quarts de dotze del matí, està convocat al ministeri del Treball el Comitè organitzador del primer Congrés Nacional del Comerç espanyol a Ultramar.

LES MANIFESTACIONS ESCOLARS

A conseqüència de les manifestacions escolars d'aquesta tarda han estat detinguts i portats a l'Utiat de guàrdia set estudiants.

Després de prestar declaració davant del jutge, aquest ha ordenat l'alliberament dels detinguts.

En una de les càrregues donades avui per la policia ha resultat amb gravíssima ferida al cap l'estudiant Moreno Garcia.

A les vuit de la nit els gurades seguien dissolent grups que proferien els consabuts crits contra les Juntas.

REFERENCIES DE LA REUNIO DE LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

El senyor Alcalá Zamora ha facilitat la referència de la reunió de la Comissió de responsabilitats en els següents termes:

En primer lloc, es donà lectura de les aclaracions i modificacions no fonamentals que concordaven els pares dels que afirmen l'existència de responsabilitat política, salvant, naturalment, aquelles lleugeres variants que en un problema de la magnitud del del Marroc no poden ajustar-se a un mateix patró.

Es llegí, després, la proposta, i ràpidament anaren estampant llur signatura en la ponència els vocals de la comissió.

Van subscriure la ponència del senyor Alcalá Zamora, amb els seus autors, Armñán i Sala, els senyors Roselló, Bastos, Pedregal, Nicolau i Alvarez Valdés; total, 8.

La ponència dels conservadors, sense cap modificació, la firmen els senyors Marín Lázaro, Alvarez Arranz, Canals, Laraga, Estrada, Marfil, Sánchez de Toca, Saiz Pardo, Rodríguez Viguri i Matos; total, 10.

S'han abstingut el senyor Lequerica per absència, i el senyor Lerroux, fonamentant-se que no tenia elements

de judici per no haver assistit a cap de les reunions anteriors.

El senyor Prieto ha formulat vot particular.

En les modificacions introduïdes en la ponència liberal, es fa constar que que alguns opinen que les RR. Ordres dictades pel senyor Clerva, des del ministeri de la Guerra, foren plausibles, però altres, al contrari, les consideren contraproduents i censurables per manca d'oportunitat.

Per a tenir suficient majoria manquen 11 vots, o sigui la meitat més un dels vocals de la Comissió.

Si, com més d'esperar, el senyor Lequerica sol·licita la ponència dels conservadors, aquests tindran majoria; però la discussió s'iniciarà amb el vot del senyor Prieto, puix és el que se separa més de qualsevulla de les dues ponències.

SINISTRE MARITIM

Santander. — Navegava vers Santander el vapor de 5.000 tones «Arenas», de la matrícula de Bilbao, que hvi sortit de Santonya, amb una imant càrrega de sal, quan, en arribar al lloc conegut per La Meta, el vaixell ha embarrancat.

La tripulació, composta de 25 homes mirà de salvar-se, davant la gravetat del moment.

Immediatament va donar-se avis als pobles immediats, d'on sortiren alguns auxilis.

El vaixell està totalment perdut.

LA VAGA DE SARAGOSSA

Saragossa. — Els obrers remolaterxer, que actualment estan en vaga, han celebrat una reunió, acordant continuar en llur actitud i presentar bases als propietaris de fàbriques de sucre, demanant augment d'ejornal, reposició dels obrers que foren acomiadats i readmissió del sdelegats a les fàbriques.

A migdia a la plaça de Sant Cayetà els vaguistes han intentat destruir un carro que portava sacs de sucre, i han pogut agafar-ne alguns, escampant el sucre per terra.

Ràpidament s'ha presentat la guàrdia civil, fugint els vaguistes.

EL REI I EN MAURA

Durant la cecera regia al Casyñar, don Alfons ha conferenciat amb el senyor Maura.

TORNADA

A les sis de la tarda han tornat a Madrid el Rei i el senyor Sánchez Guerra que han assistit a les maniobres realitzades a Chinchón pel regiment de León.

LA VAGA DE BILBAO

Bilbao. — Ha continuat el servei limitat de tramvies, conduïts per guàrdies i estudiants d'enginyers, escoltats per la guàrdia civil.

El públic ha omplert els cotxes. Al pont de l'Arenal, degut a la manca de practica, toparen dos tramvies, sense altres conseqüències que la trencadissa dels vidres d'ambdós vehicles.

ELS ESTUDIANTS DE VALENCIA

València. — Aquest matí, pels volts de les deu, els estudiants organitzaren una manifestació que va recórrer alguns carrers en so de protesta contra les Juntas de Defensa.

L'informaven un miler d'estudiants i s'hi afegiren molts curiosos.

Els estudiants s'han dirigit a l'Ajuntament, i, davant de llur insistència, l'alcalde ha sortit al baco, dirigit-los la paraula.

PRACTIQUES MILITARS

Chinchón. — Des d'una hora abans de l'assenyalada per a l'arribada del monarca, la població presentava un aspecte molt pintoresc.

Els balcons llueïen domassos amb els colors espanyols, i pels carrers s'havien aixecat ares de fullatge.

A dos quarts de tres han marxat al campament, on hi havia el regiment de León, el general Zaró, amb el seu Estat Major, i el general Aizpuru.

El Rei i el senyor Sánchez Guerra han arribat en automòbil.

Don Alfons ha baixat de l'auto, arribant, a peu, prop de les fortificacions on s'havia de desenrotllar un suposat tactic.

Les ha recorregudes, acompanyat del coronel Zubillaga, cap del regiment de León, continuant, sempre a peu, fins a un terraplé, des d'on s'albira el terreny de les maniobres.

El monarca, per telèfon, ha donat les ordres oportunes.

A dos quarts de cinc ha muntat el monarca a l'automòbil, i el mateix ha fet el seu seguici, marxant vers Chinchón.

Al carrer dels Horts, a l'entrada de la població, la senyoreta Tina Coston, germana de la marquessa de la Coron, ha ofert al Rei un ram de flors preguntant-li que en fés donació, en nom de les damiselles de Chinchón, a la Reina Donya Victòria.

El monarca ha dit que seria portador de tan afectuos record.

El Rei s'ha dirigit a la Plaça Major.

L'edifici de l'Ajuntament llua tapisos.

A la sala de sessions s'ha llegit un discurs de salutació al monarca, manifestant desigs de conservar-lo com a record de la noble població de Chinchón.

La senyoreta Fem'na Azaroso ha llegit un discurs en el qual es recorden és obres de caritat portades a cap per la Reina.

El Rei l'ha contestat dient que la Reina Donya Victòria havia sebut realitzar obres de caritat dignes d'elogi, i en això únicament havia sabut imitar la dona espanyola.

Després s'hi serví un lunch, tornant el Rei a Madrid al cap d'una estona.

MITING SINDICALISTA

Saragossa. — A la plaça de toros se celebra un miting sindicalista.

Parlaren, entre altres, en Pestana i en Seguí.

Van rebatre els arguments exposats pels membres de la concentració liberal. Tocant al terrorisme, culpant-ne les autoritats i les associacions patronals.

El president del miting preguntà als congregats si estaven conformes a la vaga general en el moment en que s'ordeni, amb motiu de la causa per assassinat del periodista senyor Gutiérrez, que comença avui.

L'assemblea contestà afirmativa-

ment. El governador civil ha dictat mesures per a evitar que la gent es congregui pels volts de l'Audiència.

El fiscal demana la pena de mort per al processat Morosio Escaso.

EL PRINCEP D'ASTURIES

Chinchón. — Es troba en aquesta població el príncep d'Astúries.

Li foren imposats al príncep d'Astúries els galons de sergent amb el cerimonial de costum.

EN ROMANONES I L'EXPEDIENT PICASSO

Madrid, 14, 3 matinalada. El comte de Romanones ha desistit de presentar demà al Congrés la seva anunciada proposició sobre l'expedient Picasso.

DE GOVERNACIO

Al ministeri de la Governació han desmentit terminantment aquesta nit que en les manifestacions escolars d'avui hagués resultat un estudiant mort, com assegurà un diari.

Solament hi ha hagut un ferit greu i alguns contusos.

CONTRA LES JUNTES

Sevilla. — La Unió Mercantil i Industrial, que compta amb alguns milers de socis ha enviat al Govern un telegrama demanant la dissolució de les Juntas de Defensa.

MANIFESTACIONS A SEVILLA

Sevilla. — Aquesta nit s'ha organitzat una manifestació.

Els manifestants portaven candeles enceses, simulant l'enterrament de les Juntas. Els guàrdies.

algunes càrregues.

una càrrega molt energica.

dos ferits i alguns contusos.

LES ELECCIONS PORTUGUESES

Lisboa. — Les eleccions transcorren amb tota normalitat.

Són pocs els llocs obtinguts per les oposicions. A la capital obtenen la majoria els demòcrates i després els monàrquics. — Havas.

Obituari

ENTERRAMENTS

N'Antoni Bach i Xicay. Avui, a dos quarts d'onze, ofici de cos present i enterrament a Vich.

Na Amanda Monella i Corrales de Victory. Mori el 12 del corrent, Avui, a les deu, Claris, 55. Parròquia de la Concepció.

N'Antoni Fontanals i Raventós. Ha mort a l'edat de 79 anys. Avui, a les tres, Sant Andreu, 134. Parròquia i Cementiri de Sant Andreu.

En Joaquim Baucells i Poquí. Ha mort a l'edat de 75 anys. Demà, a les deu. Diputació, 322. Parròquia de Sant Pere de les Puel·les. Cementiri Nou.

En Lluís Monset i Galt. Mori el 15 de novembre de 1921. Demà, a les deu, funerals a la parroquia del Sant Esperit, de Terrassa.

FUNERALS

En Crispí Ribas i Soler. Mori el dia 6 dels corrents. Avui, dimarts, a dos quarts de vuit del matí, a l'església de Nostra ona del Tura d'Olot.

En Felip Pedrell i Sabat. Mori el dia 19 d'agost últim. Avui, a les deu, a l'església de la Casa de Caritat.

Na Jacinta Solà i Bordes de Piquer. Mori el 6 dels corrents. Avui, a dos quarts d'onze a Pompeya.

En Joan Sans i Rosell. Mori el dia 18 del darrer mes de juliol. Avui, a les deu, a Santa Maria de Jesús de Gràcia.

Na Rita Maria Puig i Roldós, vídua de Casanovas. Mori el dia primer d'octubre darrer. Avui, de sis a onze, misses a l'església de Sant Vicens de Paul del carrer de Provença.

ANIVERSARIS

En Manuel Ramon i Mirabent. Mori el 2 de novembre de 1921. Demà a dos quarts d'onze, funerals al temple de Pompeia.

PARTICIPACIONS DE DEFUNOIO

Na Joana Pedreño i Sánchez de Fontanills. Enterrada diumenge al matí al Cementiri Nou.

Na Maria Amella i Morella de Marsal. Enterrada diumenge al matí al Cementiri Nou.

En Josep Valls i Fuster. Enterrat diumenge al matí al Cementiri Vell.

Na Antonia Colomina, vídua de Soler. Enterrada diumenge al matí al Cementiri Nou.

En Napoleó Santes i Campbólin. Natural de Manzeilles (Pirineus Orientals). Enterrat ahir matí.

N'Agust Manoury i Grau. Enterrat diumenge al Cementiri Vell.

Necrològica

A Vich ha mort, a edat avançada, el distingit advocat don Antoni Bach i Xicoy, pare de l'actual alcalde nacionalista d'aquella ciutat don Ramon Bach i Planell. El difunt havia format part de la corporació municipal vigatana en aquells temps dels Ajuntaments d'administració, precursors dels actuals catalanistes, distingint-se sempre per la seva entesa de caràcter i honradesa a tota prova. Descans en pau l'estimat patri i a tots els seus vagi l'expressió del nostre condol.

Diumenge tingué lloc a Vilanova i Geltrú, després d'haver-se celebrat sufragis per la seva ànima, l'enterrament del que fou en vida il·lustrat sacerdot de les Escoles Pies, P. Jaume Català.

Molt s'ha dit en els diaris, de la vida d'aquest religiós insigne, i amb tot és poc si es té en compte la transcendència del seu apostolat i la importància de les seves actuacions que ho fora que per part de qui pugui fer-ho es treballés en la formació d'una biografia definitiva que el presentés tal com era i donés a l'obra pel difunt realitzador el relleu que de dret es mereix.

I consignat aquest desig que satisfarà segurament a tots els que coneixien la seva alta personalitat, és satisfactori anotar com la població de Vilanova s'ha unit al dol que experimenten els fills de Sant Josep de Calassanç.

Poques manifestacions deu haver presenciat aquella ciutat com la que va acompanyar a la seva darrera estada les despulles mortals de l'escolapi insigne. Totes les classes socials presidides pel provincial de l'Escola Pia, van sumar-se al dol d'aquesta reit en fervorós homenatge a la memòria del gran pedagog i home de govern que deixa en la terra un record venerable.

Sardanes

PER A AVUI

Nit, a les deu. — Amb motiu de la festa major de Sant Martí, tindrà lloc al Foment Martinenc (carrer Provença, 587) una extraordinària audició de sardanes a càrrec de la Cobla Barcelona.

Els Esports:

Futbol, Regates, Automobilisme, Tennis, Atletisme, Excursionisme, Aviació, Ciclisme, Natació, Hípica, &c.

FUTBOL

Campionat de Catalunya

BARCELONA-ESPANYOL

(camp del Barcelona)

BARCELONA, 1; ESPANYOL, 0.

Totes les batalles lliurades entre el Barcelona i l'Espanyol, en èpoques en que les forces en pugna han estat més o menys equilibrades, s'han distingit, o millor dit, han patit del defecte que tant els jugadors d'un bàndol com de l'altre s'hi han llençat enfebrosits, podent més en ells, i dominant-los, l'impuls frenètic i morbos dels nervis, que no la disciplina de la voluntat, engegadora i reguladora de les condicions i facultats que, subjectes a norma eficient i criteri sere, pecten els èxits i, sense necessitat d'esgotar-se en un esforç màxim continuat, la suma de les valors individuals comporta una major eficàcia. I, el que sempre ha constituït la tònica de les lluites entre barcelonistes i espanyolistes no podia mancar en aquest partit, malgrat la manifesta superioritat conjunta d'aquells sobre els del reial. Aquesta circumstància explica el resultat del partit i, aquesta i no cap altra s'hauria hagut de tenir en compte si en les mateixes condicions el resultat hagués estat a la inversa. Tothom que presencià aquest encontre, pogué donar-se compte que de les múltiples ocasions que la porta espanyolista sofria l'esglaï del perill imminent, n'hi hagué algunes de situació tan claríssima per a ésser solucionada fatalment per a aquella que només, la comprensió de la solució contrària, l'estat d'ànim, desficiós i esverat dels qui havien de completarla, tal com l'ocasió els brindava. Vista l'actuació dels dos bàndols, nosaltres gosem afirmar que si fos possible, tal com avui estan constituits, posar-los front a front amb complet domini de si mateixos, oblidant-se que l'un representa l'Espanyol i l'altre el Barcelona, el resultat de la lluita fora un triomf del Barcelona per una notable diferència de gols. Però com que això no es ni serà mai possible, no ens queda altre remei que acceptar les realitats tal com són: una lluita de nervis i un desenllaç, moltes vegades astorador, il·lògic no cal dir-ho com a natural conseqüència.

Es dos bàndols estan en línia de combat. El moment és d'una expectació inenarrable. La pilota és impel·lida i les dues potències enemigues irracionables es llençen a l'assalt de les respectives posicions contràries. Els espanyolistes, en els primers moments, envestixen amb coratge enorme; desordenadament, atropelladament, sense precisió, ni tònica ni norma, com una allau desbordada que pretén, amb llur impetuositat desmoralitzant i anorrear les files adversàries. La torrencial avassalladora remorja furiosa uns cinc minuts. Després ve la contra-corrent i el xoc és formidable; els blau-grana, refets de l'escomesa... esperada, responen energicament i amb un braó superb aconsegueixen aturar l'empenta dels espanyolistes, els quals van cedint terreny que, multiplicat-se, tornen a recuperar, per a tornar-lo a abandonar, novament, sota la pressió implacable dels campions. Així, en un valvè continuat, però més esberlat i enfonsades les posicions espanyolistes, es desenrotlla la primera part. Les xarxes resten intactes.

Després del descans, el combat pren un altre caient. En iniciar-se el joc, la porta barcelonista s'amenaga de bres instantis; però de seguida els dominis espanyolistes són envaïts i només en aquests es desenrotlla furiosa la batalla. Els blau-grana, amb un coratge èpic acorralen, materialment els espanyolistes; aquests, impotents per a contenir l'ofensiva implacable es repleguen a la seva porta formant una muralla infranquejable i, de tant en tant aconsegueixen rompre el cercle que els tanca fent qualque incursió infructuosa a les posicions adversàries. Gairebé tot l'equip espanyolista es debat en una defensa desesperada; però he-

roica i eficaç. Davant la major quantitat i qualitat de joc del Barcelona no podia adoptar altra tàctica que aquesta: cobrir materialment la porta, fent difícil, impossible si no que l'enemic la franquejés. Fou un gran encert de l'Espanyol limitar, en la segona part la seva actuació a una rotunda defensiva. Demostrà, en això, ésser, un perfecte tàctic. D'haver-se comportat d'altra manera, de vençut, hauria passat a derrotat.

En el primer temps, l'àrbitre sofria una equivocació lamentabilíssima. Rebó una pilota a la cara d'en Conrado i en posar-se aquest les mans a la cara per a desmpelegar-se de la terra que se li havia encastat, cregué el senyor Llobera hem de suposar, que l'acció havia estat tocar la pilota amb les mans i castigà, injustament, el Barcelona, amb «penalty». El tirà en Canals a fora. Veieu la influència dels nervis? Estem segurs que un partit d'altra naturalesa, el mateix Canals, hauria convertit en gol l'esmentat «penalty».

D'ocasions propícies per a marcar en tingueren moltes més els blau-grana que els espanyolistes, com a conseqüència del domini accentuat que aquells exerciren. En el primer temps, l'Alcantara sol davant de la porta adversària, allà una ocasió que, de cent vegades, noranta nou hauria estat gol; però fou tant l'atordiment amb què xutà, que la pilota anà als núvols. Altre xut formidable que llençà passà la pilota fregant el pal; d'anar dirigida aquella uns pocs centímetres més a baix, s'encasta, irremediablement a la xarxa espanyolista. També en Gràcia i en Piera, perdaren, per nerviositat, magnífiques ocasions de toradar la porta reialista, sobretot en un moment en que aquesta es trobà completament desamparada.

En perill seriós, solament dues vegades hi estigué la porta barcelonista. En una d'elles aclari, en Bruguera la situació, d'una manera magistral, llençant-se als peus dels davanters contraris amb valentia temerària; en l'altra la providència s'hi interposà, tornant ineficaç un triple joc espanyol que s'originà als dominis d'en Bruguera. En la segona part, poques vegades estigué amenaçada greument la porta barcelonista; puix gairebé tot el joc es desenrotlla al camp contrari. Posat tot l'equip de l'Espanyol a la defensiva, els ininterromputs atacs de les línies mitja i davantera, del Barcelona, resultaren infructuosos.

A la meitat del segon temps unes «mans dobles» a l'àrea fatídica de l'Espanyol són castigades amb la pena màxima; l'execució primorosa, ment en Sagi-Barba i la pilota traspasa, rabent, la xarxa espanyolista, aconseguint així el Barcelona el gol de la victòria.

Cap a les acaballes del partit la persistència del Barcelona en l'atac, provoca dos «penalty» claríssims i no gens dissimulats en els defensors del marc espanyolista; però, indubtablement, l'àrbitre no se n'adona i queda sense el càstig merescut.

Ja és tradicional que tots els equips, lluitant contra el Barcelona es creïn d'una manera imponderable; l'Espanyol, particularment, en trobar-se davant dels blau-grana, es submergeix a si mateix. No és estrany, doncs, que, quantitativament, assolís aquest partit, moments d'interès excepcional, lluitant-se duríssimament i sense febleses ni contemplacions. En començar, usaren determinats elements de l'Espanyol de procediments d'injustada violència; però la resposta d'alguns dels campions fou tan enèrgica i contundent que l'equili-

bri del factor força es restablí ben aviat.

Innegablement l'equip de l'Espanyol, si tots els partits els juga com aquest és d'una gran empena i compta amb una defensa formidable. En conjunt, no té cap cohesió ni es distingeix per la qualitat del seu joc; però és indomitable i es fa difícil reduir-lo. La nostra apreciació definitiva sobre la seva valua és aquesta: una potència difícil d'ésser derrotada; però incapaç d'aconseguir victòries. Tota la seva tàctica consisteix en marcar estretament el contrari i, així, si que ho fa a la perfecció; però per a vencer és precis quelcom més que saber marcar.

El Barcelona, amb tot i la seva mala estrella en els moments decisius, lluità amb un coratge immens i amb una decisió exemplar; llevat del primer moment de l'encontre, la iniciativa en l'atac estigué gairebé sempre, de la seva part. Si bé en conjunt tots rivalitzaren en l'esforç que la naturalesa del partit i de l'adversari demanaven, cal fer especial menció del treball insuperable d'en Samitier, Torralba, Blanco, Gràcia i Martínez-Surroca. En Sagi-Barba i l'Alcantara, magistrals en els seus avenços rapidíssims coordinats; però estigueren sempre tan estretament marcats que el seu treball no tingué l'eficàcia d'altres vegades. En Piera i en Calla, incansables en els seus llocs; però hem de convenir que, malgrat les proeses que realitzà, en Piera interior, no és ni de lluny el Piera exterior. En Conrado oportú i valent fins a la temeritat i d'en Bruguera no ens resta dir altra cosa que l'ovació més sorollosa de la tarda a ell fou prodigada en ocasió de llençar-se als peus dels davanters contraris, arrabassant-los la pilota, en un moment de suprem perill.

L'àrbitre senyor Lloberas, de cap manera ens satisfé. Creiem en la seva imparcialitat; però tingué moments en la seva actuació, que les decisions llurs es feren sospitoses a la majoria del públic. No n'hi ha prou en ésser honorat, cal també semblar-ho.

No cal dir que el camp del Barcelona s'omplí imponentment fins al punt que el públic envai per complet el terreny de joc fins a les línies de toc.

L'equip del Barcelona estava integrat per: Bruguera, Conrado, Martínez-Surroca, Torralba, Blanco, Samitier, Calla i Piera, Gràcia, Alcantara i Sagi-Barba. El de l'Espanyol per: Zamora, Canals, Montesinos, Trabal, Elias, Urgell, Torra, González, Pelodró, Ventura i Alvarez.

RESULTATS DELS ALTRES PARTITS DE CAMPIONAT

Grup A. Avenc-Europa, 1 a 1; Sabadell-U. E. de Sans, 1 a 2, suspens-se el partit vint-i-cinc minuts abans de l'hora reglamentària, a causa d'incidències esdevinguts. Grup B. Júpiter-Martínez, 1 a 2; Atlètic de Sabadell-Badalona, 2 a 0; Terrassa-Espanya, 1 a 1.

PARTITS PER AL PROXIM DIUMENGE

Grup A. Espanyol-Europa; Barcelona-Sabadell; Avenc-U. E. de Sans. Grup B. Badalona-Martínez; Atlètic de Sabadell-Terrassa; Júpiter-Espanya.

CORRECUTIVA

UNIO SAMBOIANA-C. N. BARCELONA

En el camp del Club Samboia, va jugar-se el diumenge un interessant encontre entre els dos Clubs abans esmentats, el qual resultat favorable al Barcelona.

La primera part, signé un domini del Samboia, essent d'esmentar alguns sprints d'en Lafitte. En la segona part els barcelonins van portar-se millor, malgrat en general no traguéren partit en les «melees». Degut a un canvi de joc d'un tres-quarts samboia, el Barcelona aconsegueix marcar, adjudicant-se el triomf.

Acabà amb nou dominis dels equips locals.

LAWN-TENNIS

Els Campionats del mon

Amb una assistència molt nombrosa se celebra el divendres últim, a la Societat de Carreres de Cavalls la gran assemblea dels Campionats del mon, en pistes cobertes, que es projectaven realitzar en la nostra ciutat.

En aquests moments ja no es tracta en realitat d'un projecte, ja que l'Assemblea de peu, i entre grans aplaudiments sancionà el ferm desig de portar a la pràctica amb la major solennitat, l'organització d'aquesta gran manifestació internacional que per la seva categoria és la de major transcendència i importància de totes les que s'han celebrat a Catalunya, i en tot el restant d'Espanya.

Tenint en compte la dimissió presentada pel dignè president de l'Associació de Catalunya, amb motiu del delicat estat de salut del seu volgut pare, i, demés, la seva absència de Barcelona, així com la del president de la Reial Associació d'Espanya, l'Assemblea designà amb la major satisfacció, president de la mateixa, al marquès de Cabanes, el qual, després d'agrair l'honor que se li dispensava, donà ordre d'iniciar la discussió sobre els assumptes a debat.

Es va procedir a la lectura del text de l'acord de l'Associació catalana i del nombre de les persones a la mateixa convocades per a l'Assemblea.

Seguidament, don Josep Maria Alonso, feu una detallada exposició del que són i representen en diferents països l'organització dels Campionats de Tennis del mon, per a acabar declarant que l'èxit podia donar-se per descomptat, si la premsa secundava aquesta iniciativa i si l'organització del treball enorme a executar trobava en tots la bona disposició que ha d'esperar-se de l'entusiasme amb què ha estat acollida la idea.

El baró de Güell, amb serenes paraules, oferí l'ajut de la Confederació Esportiva de Catalunya, i el particular, que tots els seus elements tindrien en honor de facilitar, perquè fos un fet tan magna iniciativa, afegint que per cap concepte pot suposar-se que els catalans no estimarien oprobri i vergonya al desistiment d'assumir tan honrada responsabilitat.

El secretari del Reial Turó, el president en funcions del Reial Barcelona i el delegat de la Reial S. S. Pompeia, manifestaren les seves bones disposicions en tal sentit, considerant-se essencial per l'últim, la cooperació d'elements estrangers a aquest esport, per a assegurar l'èxit.

El senyor Elias, s'esten en consideracions, provant que tenim la capacitat necessària i demostrada per a portar endavant i salvar amb un èxit ressonant la celebració d'aquests grans Campionats. Afegí que encara que, sense comptar amb la representació de la premsa, es pot permetre assegurar que no mancarà el concurs decidit d'aquesta, igualment que ho han aconseguit totes les causes nobles.

Pel secretari, es reclama als assistents que, arribat el moment de major transcendència, convé que ningú quedi amb cap reserva mental, i invita a què cas d'haver-hi, es manifesti obertament.

En aquest moment, el president, fent-se ressò del sentir de l'Assemblea, proclamà el fervent entusiasme i el decidit propòsit de què se celebrin a Barcelona els grans Campionats de Tennis del mon, segons els acords de les Federacions Internacional i Nacional. L'Assemblea, posada de peu dret, acollí la declaració

amb grans aplaudiments.

Posat després a discussió un estudi de pressupost analitzades les seves línies generals, fou pres en consideració per a ésser tractat en reunió de la Junta magna que havia de designar-se a continuació, quedant a la resolució de la mateixa els nomenaments del Comitè d'Alt Patronatge, Comitè organitzador, comissari general, Sub-comitès i comissions que havién de funcionar seguidament; així mateix quedà a la incumbència de la dita Junta l'obtenció dels cabals precisos indispensables per a aquesta organització.

S'acordà per fi que la composició de la dita Junta magna estigués constituïda pel ple de la Directiva de l'Associació de L. T. de Catalunya, pels representants que designarà l'Associació d'Espanya, pels presidents dels Clubs de Tennis catalans, ex-presidents de l'Associació de Catalunya, delegats dels periodistes esportius, jugadors amb actuació a l'estranger, els senyors don Joan Ventosa, baró de Güell i els senyors Andreu, Tey, Witty, Morales, Flury, Estrada, Sagnier i Tarruella.

Amb les dades precedents queda detallada l'important reunió que deixarà sancionat el noble propòsit de què la nostra volguda ciutat sigui el bressol del magne esdeveniment esportiu que per a tots els països representa l'organització d'uns campionats del mon. Amb això Barcelona és el cinquè lloc de les ciutats privilegiades.

Que l'èxit acompanyi l'entusiasme i sacrifici dels tennisistes!

SALUT ESPORT CLUB

Hem rebut el programa del seu VII Concurs interclub, el qual es disputarà a les seves pistes els 2 al 10 de desembre entre els socis de clubs afiliats a l'Associació de Catalunya.

El programa de les proves és el següent:

- Individuals de senyors Copa Salut (Campionat).
- Parelles de senyors (Campionat).
- Individuals de senyorettes (Campionat).
- Parelles de senyores (amb aventatges).
- Individuals de senyorettes (amb aventatges).
- Parelles mixtes (amb aventatges).
- Parelles de senyorettes (amb aventatges).
- Individuals de senyors (amb aventatges).

El guanyador de la Copa Salut són fins ara com segueix:

1914, Ernest Witty; 1915, Antoni Ortiz; 1916, E. Kaufmann; 1917, R. Morales; 1920, F. Sindreu; i 1921, E. Flaquer.

Les inscripcions han de trametre's al comptador de la secció, August Bruix, en el local social, carrer Fuent Castellana, 10, o bé a Barcelona, carrer de Sant Pau, 4, entresol, abans de les 20 hores del dia 27 d'aquest mes. No serà vàlida la inscripció que no vagi acompanyada del seu import.

S. E. POMPEIA

Aquesta entitat ha tingut el bon encert de convidar el Rot-Weis Turiner Club de Berlín el qual vindrà a jugar amb els pompeians, dels dies 17 al 26 del corrent.

Es d'agrair que les nostres entitats de primera categoria cultivin l'intercanvi amb l'estranger, car això contribueix força al progrés de l'esport.

de sortejar les grosses ones per a evitar les possibilitats de l'avaria.

Amb motiu de l'esmentada celebració, el Club es va veure animadíssim com fa temps no hem vist en actes d'aquesta mena, i ens plau fer-ho constar, car en aquella casa s'hi respirava un ambient d'esportivitat que fora necessari mantenir-lo per bé de tots.

Les naus sortiren de deu en deu minuts, i per èries, fent-ho davant de l'estació marítima, pel següent ordre: Sèrie set metres, sèrie sis metres, hispànies classe U, hispànies classe Z.

El «Giralda V» guanyà la seva sèrie.

Marítims

REGATES A VELA

El Marítim ha celebrat de faisé formosíssima, la primera jornada de les grans regates.

El temps regnant ha estat dur, d'una duresa extraordinària, en vent i mar. Butà un llavant fortíssim, i ràxos a voltes. L'estat de la mar, fou una ferma marejada de l'Est, la qual cosa donà lloc a una lluita digna de remarcar-se, car les naus hagueren

seguit del «Cisne», nan yatch, comprat pel soci del Club Nàutic senyor Guarro. I fent ambdós una bona regata. Malgrat el temps duríssim, el «Barandil» guanyà la segona sèrie, encara que és de remarcar la bona regata del «Mercedes» que arribà ben a prop del primer. El «Bajazzo», creiem que no va fer el que li pertocava.

El «Grot» i el «Garbi», han fet una lluita inquietant, amb constant amenaça del segon, però sense arribar a pendre-li el lloc; el «Sens-par» els anà a la saga, com ho demostra el temps fet.

En la classe Z, els hispànics han donat una bona sorpresa, car el «Nina» aconseguí avançar de falsó esplèndida, arribant amb bon avantatge.

Per al vinent dijous hi ha el següent programa:

Regata de sèries reunides, per a yatchs de 76 metres i Sonderklasse; recorregut, 7 milles. Sortida a les 10'40.

Regata sèrie hispànica, classe U; recorregut tres milles. Sortida a les 10'50.

Regata sèrie hispànica, classe Z; recorregut tres milles. Sortida a les 11.

Totes amb premis en metàl·lic.

Resultats:

Copa senyor Alcalde, sèrie 7 metres, recorregut 8 milles:

Primer, «Giralda V» (R. C. M.), de don Eusebi Bertrand, patró senyor Milliet, tripulant senyor Barba, en 55' 50".

Segon, «Cisne» (R. C. N.), de don Agustí Guarro, patró el mateix, en 57' 22".

Retirats: el «Giralda» i «Guinea».

Copa del Consell de la Mancomunitat, sèrie 6 metres, recorregut 8 milles.

Primer, «Barandil» (R. C. M.), de don Josep Llaudet, patró senyor Amat, tripulant senyor Llaudet, en 1 h. 47 segons.

Segon, «Mercedes» (R. C. N.), de don Eusebi Bertrand i Mata, patró senyor Pi (Pere), tripulant senyor Banús, en 1 h. 5' 11".

Tercer, «Bajazzo» (R. C. M.), de la senyoreta Mercè Bertrand, patró senyor Durall, tripulant senyor Ferran, en 1 h. 7' 30".

Quart, «Rasiola».

Retirats: «Asphodel», «Mac-Miche» i «Momo».

Copa de S. M. el Rei, sèrie hispànica, lletra U, recorregut 5 milles:

Primer, «Grot» (R. C. M.), de don Artur Mas Bové, patró el mateix, tripulant senyor Alemany, 55' 10".

Segon, «Garbi» (R. C. M.), de la senyoreta Mercè Bertrand, patró senyor Astill, tripulant senyor Pons, en 59' 55".

Tercer, «Sens-par» (R. C. M.), de don Ramon Mas, patró Quer, en 1 h. 2' 4".

Retirats: «Maria del Remel», «Fitara», «Atzur» i «Rasiola III».

Copa Presidència, sèrie hispànica, lletra Z, recorregut dues milles:

Primer, «Nena» (R. C. M.), de don Magí Vidal, patró el mateix, tripulant senyor Sancho, en 39' 31".

Segon, «Culip» (R. C. M.), de don Francesc Mas, patró el mateix, tripulant senyor Maifren, en 44' 1".

Tercer, «Sigfrid» (R. C. M.), de don A. Sedó, patró el mateix, en 45' 1".

Retirats, 2: desqualificat el «Ruxim», de Tarragona.

Motor

CARRERA DE COTXES GROSSOS

Després del brillant èxit assolit per les carreres celebrades pel Moto Club

i Penya Rin, la notícia de la setmana és la de la celebració d'una nova carrera de cotxes.

El Reial Automòbil Club de Catalunya, fidel a les seves tradicions, anuncia que, ultra la carrera Puja-da Parc de Montjuich que se celebra en la pròxima primavera, a l'avinguda de l'Exposició d'Indústries Elèctriques, la seva Junta de govern ha acordat la celebració a la tardor de l'any vinent, d'una carrera de velocitat per a cotxes automòbils de dos litres, que estarà dotada d'importantíssims premis.

Estan fent-se les gestions necessàries per a la fixació de la data i redacció del reglament que dintre de breus dies seran donats a conèixer.

Aplaudim el bell gest del Reial Automòbil Club de Catalunya, disposat a secundar les seves belles iniciatives, pel bé de la nostra indústria automobilista.

PROVA DE REGULARITAT

En el reglament d'aquesta carrera, que tindrà lloc el dia 26 de l'actual, s'hi han introduït les següents modificacions:

Els autocicles inscrits en aquesta carrera, la publicació dels quals no sigui superior a 750 c. c., seran considerats als efectes de marge de temps que es concedeixi al seu pas pels diversos controls, tant fixos com senyals, com motocicles de 300 c. c. i side-cars de 560 c. c.

Els concursants, a la seva arribada al Figaró, final d'etapa del matí, hauran de conduir immediatament els seus vehicles al parc tancat que oportunament es designarà, i en el dit moment i a presència d'un comissari, hauran de proveir-se de la benzina i oli necessaris, havent d'abandonar, tan aviat com hagin efectuat aquesta operació el parc tancat, en el qual no podran efectuar cap reparació ni manipulació en els seus vehicles, subjectant-se a la condició que sobre aquest particular es consigni en el Reglament.

A la seva arribada al Reial Moto Club de Catalunya, els corredors hauran de firmar un butlletí en el qual afirmativament o negativament vindran obligats a contestar a diverses preguntes al compliment d'alguns extrems d'aquest Reglament. Qualsevol declaració falsa o inexacta que es consigni en els esmentats butlletins, implicarà la desqualificació del concursant, ultra les sancions que els comissaris determinin.

No serà permesa una velocitat antireglamentària dintre del terme municipal de Barcelona, ni en el de les poblacions de trànsit.

Per als efectes de pèrdua de punts en els controls fixos i secrets, seran despreciades les fraccions de temps inferiors a un quart de minut.

El Reial Moto Club de Catalunya es reserva la facultat de suspendre o ajornar la prova si circumstàncies excepcionals de temps o altres ho fessin necessari, tornant-los en el primer cas l'import de les inscripcions a tots els concursants, i en el segon, a tots els que no estiguin conformes amb la data ajornada.

El Reial Moto Club de Catalunya no es fa responsable dels accidents que puguin causar o ésser víctimes els concursants.

Han estat nomenats comissaris d'aquesta carrera els senyors don Francesc Coma, don Joaquim Dalfau i don Manuel Fages.

Els corredors vénen obligats a observar i complir totes les disposicions que els senyors comissaris dictin per al bon ordre de la prova.

Barreja

R. C. D. ESPANYOL

La Directiva del R. C. D. Espanyol ens comunica que ha traslladat les seves Secretaries de Futbol, Atletisme i Hockey i o ficles, al carrer de Casp, núm. 12, primer, lletra A, en les quals atendra tots els seus socis, als quals ha estat impossible comunicar particularment aquest trasllat.

«REVISTA ESPORTIVA»

Hem tingut un ver plaer en rebre el primer número del periòdic que ha començat de publicar-se cada divendres, com a suplement a «El Gironès».

Després d'una ben escrita «Salutació», publicada en primera pàgina un article del nostre «Corredisses», el qual ha volgut associar-se a la festa dels gironins, ressenyant els partits de futbol celebrats durant les festes de Sant Narcís, i notes ben interessants de tota la comarca.

Li desitgem molts anys de vida pel bé de l'esport i de la nostra Patria, i li retornem l'amable salutació que dirigeix a la premsa.

PILOTA BASCA

Dos partits es jugaren al Frontó Comtal, entre socis de la Societat d'Esport Basc, els quals donaren el següent resultat:

Escudero-Barguño guanyaren a Palau-Olamendi, per 40 a 33.

Rigau-Palmada, guanyen a Pons-Garcia, per 40 a 33.

Atlètiques

MARXA ATLETICA

La secció d'esports de l'Agrupació Esportiva Indian organitza per al dia 17 de desembre vinent una prova de marxa atlètica patrocinada per la Federació Catalana d'Atletisme, sobre una distància aproximada de 18 quilòmetres.

L'itinerari és com segueix:

Sortida carrer de Sant Pau, local social, seguint pels carrers d'Abat Zafont, Marquès del Duero, Passeig de Colom, Isabel II, Aduana, Parc, Passeig de Sant Joan, Diagonal, carretera de Sarrià, de Les Corts, Plaça de la Concordia, carrer de Cabestany, Vallespir, Sans, Creu Coberta, Marquès del Duero, Sant Pau, i retorn al lloc de sortida.

Aquesta prova de marxa és individual, poden presentar totes les entitats el nombre de concursants que creguin convenient.

Com a premis figuren copes, diversos objectes i medalles.

La inscripció queda oberta des del dia 14 del corrent, al 12 de desembre, de vuit a deu del vespre, en el local social, Sant Pau, 118, primer.

El Jurat, comissaris, cronometradors i controls seran designats per l'A. D. Indian.

Per a inscriure's, serà necessari posar la llicència d'aficionat corresponent a l'any 1922, estesa per la Federació Catalana d'Atletisme.

El mateix dia de la prova en celebració de la cursa del matí, a les sis de la tarda, es repartiran els premis en ple festival que se celebrarà en honor dels atletes.

Esperem per a la mateixa un èxit complet, vista la voluntat amb què treballen els organitzadors.

SEGONS CAMPIONATS PROVINCIALS D'ATLETISME

El Comitè Provincial de Barcelona de la Federació Catalana d'Atletisme,

després de vèncer les enormes dificultats que s'oposaven a la celebració dels segons campionats generals d'atletisme de la província de Barcelona, que tan bon èxit assoliren l'any passat, en reunió extraordinària del divendres acordà el següent:

Organitzar els segons campionats de la «província» per als dies 26 del corrent i 3 de desembre següent.

Declarar oberta la inscripció per a pendre part en els mateixos, termini que acabarà el dia 22 del que som, a les vuit de la nit.

Celebrar el sorteig per a determinar l'ordre de les eliminatòries el dia 23 del corrent, a les deu de la nit.

Portar a cap totes les eliminatòries el diumenge dia 26, probablement en l'Estadi de Montjuich.

Efectuar les finals el diumenge següent, dia 3 de desembre, també a l'Estadi.

Concedir tres premis per prova, consistents en medalla daurada, d'argent i de bronze, segons model especial construït exclusivament per la Federació, pel reputat artífex senyor Vallmitjana, així com un trofeu destinat al club classificat en primer lloc.

Constituir el Comitè Executiu dels Campionats, el qual estarà integrat pel Comitè Provincial de Barcelona en ple i un representant de cada Club federat que presenti algun atleta per a pendre part en els Campionats.

Molt celebrarem que els bells propòsits que abriga l'infatigable Comitè de Barcelona es vegin coronats per l'èxit, com així és d'esperar, donada la reconeguda competència dels elements que l'integren.

Boxa

LA VETLLADA D'AVUI

Avui tindrà lloc a l'Iris Park la gran vetllada de boxa organitzada per l'Agrupació Esport Pugilística, sota el següent programa:

En quatre rounds, en Manuel Rey, que tan bons combats ve fent aquesta temporada, serà posat davant del lluitador Rovira, davant del qual el veurem en plena acció, i en Garcia, davant d'en Carles Aracil, un dels millors pesos galls que tenim; en sis rounds, el científic Ferran Urtasun, serà posat davant d'en Marquès, que a París, fa poc, ha fet quatre combats i els ha guanyat per k. o.; en vuit rounds, l'Alfons Canizares, serà posat davant del lluitador francès, Paul Gerbe, de Marsella.

En Gerbe peg en Canizares és força més perillós que en Miró i en Grassi, l'«as» francès, a qui va vèncer fàcilment; en deu rounds, en Pere Saez, serà posat davant d'en Young Travet, el wèlter francès més perillós que ens ha visitat, i per tant, el contrincant més perillós que haurà tingut en Saez al seu davant, ja que deixa molt endarrera a l'Auger i a en Paul Grabiell.

Després de la desfeta d'en Molero, en els clubs i entre els aficionats, no es parla d'altra cosa que de la gran vetllada internacional que l'A. E. P. prepara per a demà, ja que en ella en Pere Saez serà posat davant d'en Young Travet, el millor wèlter francès que ha vingut, i pel mateix, el més dur adversari que s'haurà posat davant d'en Saez, ja que deixa molt endarrera a en Paul Grabiell i l'Auger, i l'Alfons Canizares davant d'en Paul Gerbe, de Marsella. En la mateixa reunió en Ferran Urtasun serà posat davant del veterà Marquès, que fa

poc celebrà a París quatre combats, que guanyà per k. o.

Nova York, 12. — El president de la Comissió de l'Estat de Nova York ha declarat que no se li permetrà bo-xejar en el seu Estat a Siki, fins que aquest no sigui alliberat de totes les acusacions que se li han dirigit. — Havas.

Ciclisme

LA CARRERA DE REGULARITAT

Degut al dolent estat de la carretera, fou suspesa aquesta cursa, la qual segurament es faci el vinent diumenge.

A SANT MARTI

Organitzat pel Club Esportiu Sant Martí, es va córrer una carrera de 35 quilòmetres, fent-se el recorregut Sant Martí, Premià i retorn.

Dinou corredors prengueren la sortida, desenrotllant-se una bona carrera, la qual classificació és:

Primer, J. Múrcia, en 1 h. 12'; segon, R. Escussió, en 1 h. 13'; tercer, P. Salaguet, en 1 h. 16'; quart, J. Canudas, i cinquè, J. Garcia.

VELODROM DE BADALONA

El diumenge es van córrer diverses proves en l'esmentat Velòdrom, desenrotllant-se un formós programa de carreres.

Una hora a l'americana: Primers, Rius-Pedregós, 166 voltes; segons, Castellort-Oliver, 164 voltes; tercer, Arimón (sol), 162 voltes; quart, Tauler (sol), 160 voltes.

Carrera d'eliminació: Primer, Castellort; segon, Arimón; tercer, Tauler; quart, Rius, i cinquè, Carbonell.

Carrera de selecció: Primer, Castellort; segon, Rius; tercer, Arimón; quart, Carbonell, i cinquè, Tauler.

CORREDISSES

Cultura

L'Associació Barcelonina de Mestres Oficials va celebrar la inauguració d'estatge i el començament de les taques pedagògiques de curs mitjançant un acte interessant i simpàtic al que hi assistiren el doctor Serradell, president de la Societat de Ciències Naturals, Club Muntanyenc, cessor de l'estatge, don Angel Lletjó, representant la Federació de Mestres de Catalunya, l'assessor tècnic de la Comissió Municipal de Cultura don Manuel Alnaud, la mestressa donya Maria Baldo de Torres, per l'Associació barcelonina d'Amics de la Instrucció, l'Inspector d'Ensenyament Primari don Emili Soler, i bon nombre de mestres i mestres d'aquesta ciutat, i al que s'adherí el Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya.

Ultra els parlamentis de rubrica pronunciats pels presidents del Club i de la Barcelonina de Mestres Oficials, pel representant de la Federació i per la mestressa donya Anna Rubiés, vocal de la Comissió de Cultura de l'entitat inaugurant, el president d'aquesta, don Antoni Calés, digué uns comentaris sobre ficcions realitats de l'ensenyament oficial a Espanya, palesant amb llenguatge concís i de vegades força irònic les que el seu esperit observador i acient li ha fet descobrir papallonejant per tots els ordres d'aquest ensenyament.

LA FÍSICA

Portaferriusa, 23

Telèfon 2542 A.

Actualment exhibició i venda de la més important col·lecció de models de les primeres cases de París. Durant 8 dies exposició especial d'una nova col·lecció de vestits, capes i abrics, per a te i teatre.

Hores d'exhibició: De 4 a 7

Tot el mes de novembre, venda extraordinària de les noves col·leccions darrerament rebudes, dels centres productors de la moda, en llaneria, velours, duvitins, panes, astracans, sederia i fantasies.

BONS PREUS

Questions socials

EL SINDICAT UNIC DE METAL·LURGICS

Dimenge matí va haver-hi al Teatre del Bosch Junta general del Sindicat Unic de Metal·lúrgics, assistint-hi nombrosa concurrència.

Presidí l'obrer Viladomat, el qual representava la federació local. A la presidència hi havia també els obrers Arús, per la Federació Regional; Franquesa, per la Comissió pro-presos, i Vides, per la Confederació General.

En Viladomat explicà l'ordre del dia de l'Assemblea que era procedir al nomenament de la Junta Interina que s'haurà de dirigir a les seccions del Sindicat de Metal·lúrgics perquè nomeni un delegat per a constituir la Junta definitiva. El segon objecte era exposició de les orientacions a seguir.

Feta l'elecció de la Junta Interina resultaren nomenats els obrers Vega, president i Pells, Domenech, Piedad, Tomás Martí, Bartoli, Pumarès, Guillem, Quevedo, Porta, Joan Martí, Bonifaci Fernández, Garbí i Vallovar, vocals.

Seguidament van parlar diversos obrers sobre l'actuació a seguir pel Sindicat de Metal·lúrgics.

En Rueda digué que cal tenir serenitat per a evitar els conflictes del treball, i que un cop plantejats cal exhaurir tots els mitjans legals abans d'anar a la violència.

L'Arús va resumir els parlaments dient que mentre els Sindicats Unics van estar fora de la llei apel·laren a procediments que tots reprovaven. Afegí que els delegats de tallers no eren prou escolts i això succeïa perquè els bons no volien acceptar el càrrec. Va reconèixer que aquests delegats s'havien extralimitat de les funcions que els són pròpies. Si podem obrir legalment — continuà dient — hem de cercar gent raonable sigui d'on sigui i que no defensin sistemàticament els obrers, sinó la justícia. Al Sindicat hi han de cabre els obrers de tots els matisos, i que la missió que té per a realitzar en primer terme és sobre els qüestionats, l'habilitació i l'alliberament dels presos. Advocà per la creació d'escoles racionalistes a les barriades.

Abà dient que el Sindicat ha d'ésser un bloc de persones honrades que afrontin la situació indigna de Barcelona.

L'Assemblea va transcórrer amb ordre complet.

UN LLIBRE D'EN MARTINEZ ANIDO

El general Martínez Anido sembla que prepara un llibre sobre la seva gestió durant el temps que fou governador de Barcelona.

Hi ha qui diu que portarà un próleg del senyor Alfons Sala, president de la Unió Monàrquica, i un epíleg del general Arlegui.

VISTA D'UNA CAUSA

Va començar a les onze d'ahir matí la vista d'una causa per homicidi contra els processats Restitut Gómez, Albert Manzano i Josep Berros Sánchez, acusats d'haver pres part en un atemptat al Pes de la Pallà.

El tribunal corresponia al jurat, i era integrat el de Dret pel president E. Eugeni Carreras i els magistrats senyors Martínez i Córdoba i Espínar. De fiscal actuava don Angel Vergara, i les defenses estaven encomanades als lletrats senyors Casanovas i Hernández.

Va declarar primer Restitut Gómez. Té 21 anys, solter, vidrier i no ha estat processat.

Nega que el dia d'autos estigués al lloc denominat «Pes de la Pallà». Declara que quan esdevingué el fet passava per l'esmentat lloc i va sentir trets, detenint-lo la policia, que va maltractar-lo, i en amanellar-lo manifestà que estava ferit i els que el detingueren li digueren que estava embriagat.

Amplia la seva declaració, dient que en passar pel Pes de la Pallà va aturar-se per a fer un cigarret i que en intentar encendre'l, no pogué per no tenir mistos, i esperà que epassés algú fumant per a demanar-li foc.

En aquests moments fou quan esdevingué el tiroteig.

Diu que no coneix cap dels seus companys de procés, ni ha estat afiliat a cap Sindicat.

Nega que ell portés cap pistola i ignora qui o quins engegaren els trets.

Albert Manzano, és flequer, de 22 anys, solter.

Declara que el dia d'autos es trobava al moll treballant, i quan anà a casa seva, la seva mare li digué que havia estat a cercar-lo el seu amic Berros, deixant dit que l'esperava al Café Espanyol.

Va entrevistar-se amb el seu amic al cafè, i parlar-ne de la feina, puix aquell no en tenia i demanà l'ajut del declarant.

Afegeix que pertanyia al Sindicat Unic com gairebé tots els obrers, i diu que la seva detenció fou deguda a que passava pel Pes de la Pallà amb el seu amic quan sentiren els trets i els detingueren.

Nega que ell tingués una pistola a la mà, puix ni aleshores ni mai ha tingut armes de cap mena.

José Berros Sánchez, de 25 anys, solter, d'ofici paleta.

Declara que el dia abans al d'autos va tornar de París, e nunió d'un altre individu que no ha estat detingut.

La seva declaració corrobora ço que ha dit l'altre processat.

Declara que ell ha estat sempre associat, però que mai h'apertangut a cap agrupació especil del Sindicat.

Parla també dels mals tractes de la policia.

No comparegué cap testimoni dels designats pel ministeri fiscal.

El fiscal demana la suspensió de la vista d'aquesta causa i les defenses s'hi oposen.

La Sala acordà que segueixi la vista i que les declaracions dels testimonis que manquen siguin suplides per la lectura de les mateixes.

El fiscal protesta de l'acord de la Sala.

Es comença donar lectura de les declaracions dels esmentats testimonis.

Acabada la mateixa, són cridats els testimonis designats per les defenses dels quals només n'hi ha un, que és renunciat pels esmentats lletrats.

Es procedeix a la lectura d'algunes d'aquestes declaracions, a instància de les defenses.

El secretari llegeix algunes peces i diligències que integren el sumari.

Acabada aquesta prova, sostingudes les declaracions del ministeri fiscal i dels lletrats defensors, el fiscal comença el seu informe.

Es dirigeix als jurats als quals diu que, tractant-se d'un delicte societari, més que es veu en aquesta Audiència, no els pot dir altra cosa que obrin segons llur consciència.

Relata els fets detingudament, per tal que el Tribunal popular pugui formar criteri que l'ajudi en l'emessa del veredict.

El president, a la una de la tarda, suspèn l'acte fins avui, a les deu.

D'UNA ENTREVISTA

S'assegura que l'entrevista de l'advocat senyor Casanovas i el senyor Lagua, com a representants dels Sindicats Unics i Lliure, respectivament, tingué lloc el divendres de la darrera setmana, a les cinc de la tarda, a una d'elles sales d'el Ateneu Barcelonès. També es diu que va servir de mitjancer el corresponsal d'un diari de Madrid.

La conferència tingué per objecte establir la norma a seguir entre els components d'una i altra organització.

PLA DE CONCILIACIO

I ARBITRATGE

Havent dictat recentment el ministre del Treball, Comerç i Indústria, una R. O., recordant als presidents de les Juntes locals de Reformes Socials, la vigència i preceptes de la Llei de Conciliació i Arbitratge de 19 de maig de 1918, es fa públic, per a general coneixement de patrons i treballadors, que l'esmentada Llei, entre altres coses, preceptua:

Article primer. — Quan es prepari una vaga, o al menys, abans que transcorrin vint-i-quatre hores des de que hagi esclatat, els obrers que hi prenguin part ho posaran a coneixement del president de la Junta local de Reformes Socials, per escrit, en paper comú i per duplicat, expressant sucintament les pretensions que motiven la vaga i el nom i domicili del patró o dels patrons als quals afecti.

Article segon. — Quan un o alguns patrons hagin resolt l'atur de llurs respectives indústries o explotacions, o d'una part considerable d'elles, ho posaran, una setmana abans, en coneixement del president de la Junta local de Reformes Socials per escrit, en paper comú i per duplicat, ultra expressant sucintament, les causes que determinin l'atur, el lloc on estan enclavats llurs establiments, fabriques, mines, o tallers i el nombre d'obres que a conseqüència de l'atur hagin de quedar sense feina.

Quan sorgeixi una qüestió entre un grup d'obres i un o alguns patrons, qualsevol d'elles parts interessades podrà posar-ho en coneixement del president de la Junta local, per escrit en paper comú i per duplicat, expressant sucintament el motiu de la qüestió i les gestions practicades per a resoldre-la.

Article vigsim. — Els caps o promovedors d'una vaga que no compleixin ço que disposa l'article primer,

seran castigats amb una multa de 5 a 150 pessetes.

Article 21. — El patró o els patrons que no compleixin ço que es disposa en l'article segon, seran castigats amb una multa de 250 a 1000 pessetes.

Confidament espera la presidència de la Junta local de Reformes Socials de Barcelona, que patrons i obrers compliran els transcrits preceptes de la llei de 19 de maig de 1908.

Una figura que reapareix

Mossen Baldiri Rexac

Una aplega de benemèrites entitats culturals, de les que amb preferència es dediquen a qüestions d'ensenyament, ha tingut, a l'entorn de la societat Barcelonina d'Amics de la Instrucció, la iniciativa de retre un homenatge al fins ara gairebé oblidat desconegut extim mestre d'estudi i humil sacerdot, mossen Baldiri Rexac, rector de Sant Martí d'Ollers (Girona).

Mossen Baldiri Rexac és una de les figures més interessants del segle XVII a Catalunya, després de l'enubrida de les darreres engrunes de les seves llibertats.

La seva figura, per virtut del contrast, ens ofereix avui en dia unes proporcions magnífiques. En el període de més gran ensopiment, potser, de la decadència de Catalunya, quan els catalans eren catalans, sols per instint, sense consciència, ell, mossen Rexac, resol·lia bellament allò que més tard se n'ha dit i se n'ha fet un problema de pedagogia; l'ensenyament en la llengua del poble.

Per un d'aquells fenòmens que sovint es donen en la història, aquest fet tan natural i bàsic, en Pedagogia, de l'ensenyament en llengua materna (en la llengua que parlen els nòis i noies que van a estudi), havia estat alterat en algunes bandes (pobles d'Estat heterogenis; com Belgica, Alemanya, Austria, Espanya, Rússia). Calgué que existissin protestes arborades que provocaren fortes discussions, fins arribar a les grans Universitats per a reivindicar el principi fonamental de l'ensenyament en la llengua del poble.

Avui torna a fulgurar bellament aquest principi i ja ens fan un efecte del tot esquarterades les poques i mequines veus que encara, en els llms de la civilització, criden per un ensenyament en una mateixa llengua per pobles de parles diferents.

A Catalunya també s'opera aquella confusió, i avui impera de fet encara; però ja la clamor és general i la opinió unànime, en favor de l'ensenyament en llengua catalana.

Per això, quan aqueix retorn s'es operat, gracies al múltiple esforç i al treball de reconstrucció interna que representa el renaixement català, en plena pujança, i amb resplandors d'una total reconquesta, que sembla proxima, iquina emoció no fa de girar els ulls entera i trobar-nos amb el modest mossen Baldiri Rexac que durant cinquanta anys feu de mestre d'estudi a Sant Martí d'Ollers; i veure'l escrivint aquell llibre «Instruccions per a l'ensenyança de minyons», aparegut l'any 1749!

I doncs, mossen Baldiri Rexac, amb tota la seva modestia (sense l'aparatositat dels moderns corrents pedagògics) no seria el clàssic de la Pedagogia Catalana?

Heu's aquí perquè, coincidint en un mateix pensar, s'han trobat amb la iniciativa de fer-li un homenatge, amb els al·ludits «Amics de la Instrucció» entitats com: Institut de Cultura Biblioteca Popular de la Dona, Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Societat Barcelonina de Mestres Oficials, Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, de Barcelona; «Magisteri Gerundense», de Girona; Associació Provincial de Mestres, de Girona; Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona; Federació de Mestres Oficials, de La Bisbal; «Magisteri Tarragonense», periòdic de Tarragona; Consell de Pedagogia de la Mancomunitat; Escoles «Ribas», de Rubí.

I per tal que l'homenatge que s'ha de fer tingui aquella importància, amplitud i popularitat que es mereix, les susdites entitats convoquen a una magna reunió que oportunament serà anunciada i de la qual, sens dubte, n'eixirà un bell esclat, per tal que l'homenatge sigui, realment, un homenatge de tot Catalunya.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Piramidon
"Meister Lucius"

Fa desaparèixer a l'instant
dolors de cap de tota mena.

Alleuja ràpidament
dolors reumàtics i neuràlgics.

D'acció immediata en les molèsties de la menstruació.

Productes Químics Meister Lucius & Brüning, S. A., Apartat 202-Barna

Vida religiosa

Avui: Sants Serapi, màrtir; Jucund i Santa Veneranda, verge. — Demà: Sants Eugeni, bisbe i màrtir; Leopold, emperador, i Felix, i Santa Gertrudis, verge.

Quaranta hores: Avui, a l'església parroquial de Nostra Dona de la Mercè i Sant Miquel Arcàngel. Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Sant Josafat, bisbe i màrtir, color vermell. — La de demà: Santa Gertrudis, verge, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona dels Dolors, a Sant Cugat. — Demà, Nostra Dona del Trànsit, o d'Agost, a Santa Maria del Mar.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Rafel Arcàngel, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Santa Teresa, a la mateixa capella.

Bisbat

—El dia 26 del corrent començarà una Santa Missió al poble de Sant Vicens de Calders, dirigida pels preveres Dr. Josep Bundo i don Eduard Roman.

—Dimenge el doctor Guillemet va assistir a l'acte d'inauguració del nou pavelló de l'Hospital de Sant Pau.

—Dimenge, va fer-se la benedicció de dues campanes al poble de Sant Pere de Ribes.

Les va pagar el fabricant don Manuel Bertrand i Miret i va fer la benedicció el secretari de cambra d'aquest bisbat doctor don Joan Boada, el qual va dirigir una allocució al poble, molt fervorosa i eloquent.

—Es troba malalt el bisbe de Tortosa, doctor Rocamora.

La seva edat avançada fa que la malaltia del Prelat inspiri alguna inquietud.

—Es troba indisposat el cardenal-arquebisbe de Burgos doctor Benlloch. Per aquesta raó l'il·lustre Prelat ha hagut de suspendre el seu anunciament viatge a Barcelona que tenia de realitzar per a donar comiat a la reliquia de Sant Francesc Xavier.

Municipi

PERMIS PER A FER PISOS BARATOS

Les comissions de Foment i Exempla han acordat proposar a l'Ajuntament l'aprovació de les següents regles que modificaran en part el contingut dels articles corresponents de les Ordenances municipals: Primera: A les cases qu'edonin a carrers de 20 metres o més d'amplària, podrà permetre's un pis ultra als actualment tpermesos. Si el pis que es projecta en cases que puguin arribar fins a 22 metres d'altura excedeixi de tal mesurad haurà de recular-se quatre metres de la línia de façana a la via pública; no obstant, si es projecta en forma de mansarda, podrà ocupar també la dita faixa de 4 metres, mentre la façana de la casa tingui el corresponent coronament que no passi de l'alçada reglamentària i que la

mansarda s'estengui darrera de l'entantament, ampit o remat respectiu que formi el tal coronament. Segona: Si el pis d'exces es projecta a la zona d'altura limitada (que és la de les afores de la ciutat, en les quals, per acord municipal hi ha una zona en la qual els edificis no podran passar de 12 metres d'altura), caldrà retirar-se pis i metres de es façanes de l'edifici que donin a la via pública. Tercera: Els pisos addicionals hanran de reunir les condicions d'altura, patis, golfes, aigua i demés exgides per les disposicions vigents. Quarta: Als pisos addicionals es permetrà construir-hi quartos de servei en les condicions de l'article 118 de les O. M., prenent, però, com a base del triangle, o fons edificat el del darrer pis sobre els quals es projectin. Cinquena: Les habitacions dels porters hanran de construir-se dintre dels pisos permesos en les presents primera i segona regles, prohibint-se fer-ho damunt dels mateixos o en les descrites zones de quatre metree.

ELS HOLANDESOS A BARCELONA

Ha tornat d'Holanda el tinent d'alcalde i president de la Comissió de Cultura, senyor Barbey, que ha anat a la Haia pr a invitar el Govern de l'esmentada nació a l'Exposició Internacional del molle i decorat d'intèrior, que se celebrarà a Barcelona, durant la prop·vinent primavera.

Segons ha manifestat el senyor Barbey, l'alcalde, el ministre del Treball d'Holanda d'Holanda i els alts funcionaris del mateix prometeren col·laborar prop dels industrials perquè l'aportació holandesa sigui el més seleccionada i nodrida possible.

També el Comitè holandès d'Exposicions a l'estranger va prometre pendre part activa per a aconseguir el major concurs dels industrials holandesos a l'Exposició internacional esmentada.

PAGAMENT DE DUES FINQUES DEL MONTJUICH

Al despatx de l'Alcaldia ha estat signada l'escriptura per al pagament de les dues finques afectades pel Parc de Montjuich, pròpies de donya Montserrat Rovira Bruguera.

El terratrèmol de Xile és registrat a l'Observatori Fabra.

En els aparells registradors dels fenòmens sísmics que hi ha a l'Observatori Fabra s'han recollit les següents observacions, les quals ha fet públiques el director de la Secció, doctor Fusterer:

«Dia 7. — A les 23 h. 43 m. s'inscriu la fase principal d'un terratrèmol fluïda i de fases confuses.

Dia 8. — A les 23 h. 52 m. 31 s. es registren els segons preliminars d'un terratrèmol a uns 5.000 quil·metres de Barcelona.

Dia 11. — Tots els aparells de l'estació registren un violentíssim terratrèmol, les primeres ondes del qual arriben a Barcelona a les 4 h. 46 m. 4 s. La distància epicentral teòrica és de 10.060 quilòmetres. Prop de cinc hores duren les oscil·lacions de la terra a Barcelona. Aquest terratrèmol ha assolit gran part de la costa de Xile, amb gravíssims danys i centenars de víctimes, particularment a la regió de Ceguimbe i Copiape.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 13

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Mahó, amb càrrega general.
Vapor alemany «Messina», d'Ham-burg, amb càrrega general.
Vapor anglès «Victorian Transport», de Rosi de Santa Fe, amb cereals.
Vapor francès «Onet Iquen», de Ca-sablanca, amb fostat.
Pallebot espanyol «Valentina», de Mahó, en llast.
Vapor noruec «Bro», de Boston, amb patates.
Veler danès «Polarstjernen», de Rei-javik, amb bacallà.
Vapor espanyol «Mària», de la mar, amb peix.
Vapor espanyol «Cabo Toriñana», de Marsella, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Jaume d'Urgell», de Santa Creu de Tenerife, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Cesferino Balleste-ro», de Gijón, amb carbó.
Pallebot espanyol «Jaime», de Pal-ma, amb càrrega general.
Vapor anglès «Calderón», de Glas-gow, amb càrrega general.
Pallebot espanyol «Júpiter», de Ma-hó, amb càrrega general.
Pallebot espanyol «Hermosa Bea-triz», de Palma, amb càrrega general.
Vapor danès «Demstad», de Port Tal, amb carbó.
Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 73 pas-satgers.
Vapor espanyol «Torres i Bages», de Vilagarcia, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Tordera», de Las Palmas, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Balandra espanyola «Ligera», amb càrrega general cap a València.
Vapor danès «Amelise», en llast, cap a Marsella.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Alberto», amb càrrega general, cap a Corubión.
Vapor espanyol «Cabo Tres Forcas», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a València.
Vapor espanyol «Cullera», amb càrrega general, cap a València.
Vapor espanyol «Rintore», amb càrrega general, cap a Melilla i escales.
Vapor espanyol «Roger de Flor», en llast, cap a Burriana.
Vapor anglès «Redruth», en llast, cap a Huelva.
Vapor danès «Ebro», en llast, cap a València.
Vapor danès «Rollo», de trànsit, cap a València.
Vapor espanyol «Juri Ripa», en llast, cap a Tarragona.
Vapor noruec «Ottar Jarl», amb càrrega general i de trànsit, cap a Mar-sella i Gènova.
Vapor espanyol «Rey Jaime II», amb càrrega general, cap a Mahó.
Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.
S. J. N. «Bitholl-I a (V ToC

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD

Gibraltar, 9. — El vapor anglès «Rubens», procedent de Galveston, arribà ahir, havent tingut foc a les carboneres, que ara són buides. Re-para avaries. Sembla que té foc al bit de la bodega central.
Ushant, 9. — El vapor «Asturian» es troba sense carbó i desorientat. Intenta arribar al Ferrol, amb l'ajut del vapor «Admiral Cochrane».
Gefie, 9. — El vapor alemany «Real» ha encallat a Grundkallen.
Gibraltar, 9. — El vapor espanyol «Oran» ha varat prop de Màlaga. Hi ha acudit el capor «Rescue».

Situació dels vapors de la Línia P. nilles, segons informes que ens co-muniqua el seu agent en aquesta pla-ça, don Rómulo Bosch i Alsina.
L'infanta Isabel sortí de la Co-runya el 6 de novembre cap a l'Ha-vana.
El «Barcelona» sortí de Puerto Rico el 5 del corrent, en viatge cap a San-tiago de Cuba i Havana.
El «Cadiz» sortí de Nova Orleans el 7 del corrent cap a l'Havana i la Península.
El «Catalina» sortí de Buenos Aires el 8 del corrent cap a Canàries i la Península.
El «Conde Walfredo» sortí de Pen-

sacola el 5 del corrent cap a Màlaga i Barcelona.
El «Balmes», en port.

LA CONTRIBUTUCIÓ SOBRE LES UNI-TATIS I ELS COMERCIANTS IN-DIVIDUALS

La Cambra Oficial de Comerç i Na-vigació d'aquesta ciutat crida l'atenció dels seus electors i associats sobre la Reial ordre del ministre de Finances del 4 d'aquest mes, publi-cada en la Gasetta del 5, en la qual es disposa que, fins que el Govern ho determini expressament «no pro-cedeix» l'aplicació de l'apartat C. de la regla segona, del número 2 de la tarifa segona, de l'article quart de la llei reguladora de la contribució so-bre les unitats de la riquesa mobi-liària, ni reclamar per ara els do-cuments en els quals consten aque-lles unitats que, en altre cas hau-rien servit de base de liquidació de la contribució substituïda; resultant doncs, terminantment declarat que no s'aplicarà per ara la contribució d'utilitat als comerciants individuals; més com subsisteix el recàrrec so-bre la contribució industrial i de co-merç del 40 o del 50 per 100, segons els casos, tots aquells contribuents que tinguin dedicat a llur negoci un capital que excedeixi de 100.000 pes-setes, o realitzin un volum global de vendes superior a 250.000, o el terme mig del nombre d'obres dels quals en els negocis que determinin la im-posició excedeixi de 50, descomptant els treballadors a domicili, o, fi-nalment, aquells que paguin quotes per industrial que sumades excedeixin de 1.500 pessetes, es troben en l'obligació de presentar a l'Adminis-tració de Contribucions una declara-ció dels elements de gir i producció que acaben d'expressar-se.

La Cambra de Comerç davant dels dubtes motivats per les disposicions sobre d'aquesta matèria i per a evi-tar o al menys atenuar els perju-dicis, molèsties i dificultats que po-

dria portar l'aplicació de tals dispo-sicions, especialment de la Reial or-dre de 29 de setembre últim, interes-sa del ministre de Finances, quan la publicació d'aquesta Reial ordre, que es dictessin disposicions per a concretar clarament i fer viable els preceptes en qüestió, tant pel que atany a la presentació de declaracions com a l'aplicació de sancions, a la data des de la qual hagin de constatar-se exigibles els nous deures dels contribuents i a la forma en que aquests deuen dur el compte i raó dels seus negocis als efectes tributa-ris.

El ministre de Finances encara no ha resolt les qüestions plantejades per la Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona.

MERCAT DE BARCELONA

Cotització setmanal dels preus cor-rents de cereals i altres articles faci-litats per la Junta Sindical del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa de la Plaça de Barcelona:
Blat Canadal de Castella, de 38 a 43'50 pessetes els 100 quilos sobre va-gó d'origen.
Aragó mont superior, a 53 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.
Promedí del preu del blat de Caste-lla, a 41'40 pessetes els 100 quilos.
Farines: Elaboració per cilindres: Extra blanca número 1, de 86 a 87 pessetes els 100 quilos; superflua blanca núm. 2, de 82 a 83; sencera, de 82 a 84; segones, de 34 a 35; tercers, a 30; quarts, de 26'60 a 28; extra força número 1, a 80; segones, a 33; tercers, a 30; quarts, de 26'60 a 28.
Arròs: Benllo zero, de 49 a 52 pessetes els 100 quilos; idem floret, de 52 a 53; idem selecció, de 56 a 59; matissat, de 55 a 58; bomba corrent pur, de 95 a 105; idem idem superior, de 112 a 120.
Garrofes Vinaroc, de 20'23 a 20'83 pessetes els 100 quilos; roges, de 17'85 a 18'45; de Mallorca, a 15'47; d'El-visa, a 15'47; de Tarragona, a 19'04;

de València, a 18'45; de Xipre, de 23'80 a 24; de Portugal, a 19'04.

Despulls: de segó, a 5 pessetes els 100 litres; segonet, de 5'75 a 6; segonet menut, de 5'89 a 6.

Escalola de Sevilla, a 65 pessetes els 100 quilos; estrangera, a 55.

Civada: d'Extremadura, de 34 a 36 pessetes els 100 quilos; de la Mar-txa, de 35 a 36; de l'Argentina dis-ponible, de 33'50 a 34; de Tunis, de 36 a 36'50.

Veces: de Bulgària, de 48 a 50 pes-setes els 100 quilos; de Navarra, a 70 pessetes; de Calat, de 61 a 63; de Màlaga, rodons, de 63 a 65 pes-setes; idem cantellades, a 62.

Ordi: d'Extremadura, de 35'50 a 36 pessetes els 100 quilos; de l'Urgell, de 35 a 35'50 pessetes; de la comar-ca, de 35 a 36; del Danubi, disponi-ble, de 34'50 a 35; del Marroc i Tu-nís, a 35.

Faves d'Extremadura, de 46 a 47 pessetes els 100 quilos; del Marroc, de 45'50 a 46'50; de Mallorca, de 44 a 45; valencianes noves, a 45; de Mahó, de 70 a 75.

Favons: de Sevilla, de 46 N a 49'60 V pessetes els 100 quilos; de Xe-reç, de 47 N a 50 V; del Marroc, de 43 a 43'50 pessetes.

Morecs del Plata disponible, de 36'50 a 38'50 pessetes els 100 quilos; idem Plata embarc octubre, a 23 caf; idem; Yellow American 2 disponible, a 28.

Mill: de l'estranger, a 34 pes-setes els 100 quilos; de la comarca, a 38.

Emps del país, a 43 pessetes els 100 quilos.

Llavor de canem: de l'estranger, de 65 a 68 pessetes els 100 quilos.

Cigrons: d'Andalusia blancs, de 48 a 50 pessetes els 100 quilos segons número; idem idem pelons, de 55 a 60 pessetes, segons número; idem idem idem alfarnats, de 70 a 110 pessetes segons número; idem mo-runs número 30 de 58 a 58 pessetes; idem idem moruns número 29, de

54 a 55; idem idem número 28, de 42 a 44.

Mongetes: de València del Pinet noves, de 70 a 74 pessetes els 100 quilos; amonquillina noves, de 67 a 70; tranquillon noves, de 72 a 74; de Castella noves, de 104 a 105; de la co-marca noves, de 65 a 71; coorrosses de Castella noves, de 73 a 75; de Mallorca noves, de 73 a 74; de Galatz noves, de 60 a 62; del Japó velles, a 30; del Danubi velles, de 35 a 37; de Xile velles, a 28.

Fasolets: estrangers, de 65 a 70 pes-setes els 100 quilos; de Castella, de 75 a 80.

Lentilles, de 95 a 100 pessetes els 100 quilos.

Guixos, de 44 a 45 pessetes els 100 quilos.

Nota. — Els preus s'entenen sense drets de consums, posada la merca-deria sobre els carros, per compte del venedor, llevat dels preus caf.

FRUITES I LLEGUMS DEL PAIS

Dia 11 de novembre de 1922 (Informació de la casa Miquel Valls i Salvadó)

Alls cap-pares, a 42 pessetes la dot-zena de forces.

Ametlles amb closca molla, de 80 a 100 pessetes els 100 quilos; idem amb closca forta, a 40 pessetes; idem Ma-lorca escollida, a 300; idem propie-tari de primera sense trossos, a 290 pessetes.

Escalola de Sevilla, a 58 pessetes els 100 quilos.

Mongetes blanques: Amonquillines, a 65 pessetes els 100 quilos; Mallor-ca, a 75; del Prat, a 72.

Mongetes de color de Castella, a 78 pessetes els 100 quilos.

Matafaluga en gra de Castella, a 200 pessetes els 100 quilos; idem d'a la Manxa, a 245.

Veces de Sevilla, a 58 pessetes els 100 quilos.

Arròs bomba floret, a 130 pessetes els 100 quilos; bomba número 12, a 110; amonquill núm. 10, a 58; amon-quill número 5, a 57; amonquill nú-mero 2, a 52; selecció a 58; farina d'arròs, a 50; glacé, a 69.

Avellanes: negreta escollida, a 60 pessetes els 58 quilos; idem garbella-des, a 55; idem en gra de primera, a 220 pessetes.

Cacauets: gra de l'estranger, a 65 pessetes els 100 quilos; dos grans roigs, de 70 a 75; tres grans, de 90 a 95 pessetes.

Comi, a 375 pessetes els 100 quilos.

Xufes garbellades, a 130 pessetes els 100 quilos; idem colliter, a 115.

Cigrons: de Xereç, a 112 pessetes els 100 quilos; idem Xereç número 1, a 117; idem Xereç número 2, a 113; Mazagan, números 29-30, a 85; pe-lons número 4, a 60; especials, a 65 pessetes.

Lentilles del país, a 130 pessetes els 100 quilos.

Morecs del Plata, a 32 pessetes els 100 quilos.

Nous escollides, a 100 pessetes els 100 quilos.

Panses de Màlaga, de 18 a 28 pes-setes la caixa de 10 quilos.

Pinyons de Castella, a 450 pes-se-tes els 100 quilos.

Figues: de Fraga, a 12 pessetes la caixa de 10 quilos; de Mallorca, a 7; de Mallorca Cantines, a 6; Mallorca confecció de Fraga, a 10.

ZENC, PLOM, ALBAIALDE, MINI ESTANY

Dia 11 de novembre de 1922 Els preus que regelen són els se-güents:

	Pessetes per 100 quilos
Zenc: En lingots, primera fosa.	150
En lingots refinats.	180
Xapes número 5.	195
Xapes número 6.	185
Xapes número 7.	175
Xapes, núm. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22 i 24.	140
Planxes onduades, números 13 i 14.	160
Planxes per a satinar paper.	197
Planxes per a calderes de va-por.	168
Discos i tires per a gibralls.	222
Claus de zenc.	225
Zencs amb especial per a piles Leclanché.	245
Plom: Tubs de plom pur de 6 a 8 m/m.	125
Tubs de plom pur de 10 m/m. endavant.	125
Planxa de plom pur de 1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 3 i 4 m/m.	135

BORSA DE BARCELONA 13 novembre de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 68'40 a 68'55 i a 68'50, Alacants de 68'40 a 68'30, Andalusos de 57'00 a 57'10, i Interior a 70'75.
A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 68'65 a 68'50 i a 68'60, Alacants de 68'55 a 68'35 i a 68'50, Andalusos de 56'90 a 57'05 i a 57'00, Orenses de 17'60 a 17'65 i a 17'40, Colonials de 64'75 a 65'00 i a 64'75, Filipines a 193'50.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7% „ 1921 „ a 99'00 i 00'00.
Barcelona Traction and Light Power 7% „ a 100'00.
Barcelonesa de Navegació 6% „ a 53 i 54.
Obligacions Espanyola Colonització 6% „ a 95'00.
Eléctrica del Cinca 6% „ a 85'00.

Grans Molins Bascos 8% „ a 90'25.
Acers Sant Martí 7% „ a 89'50.
Mines de Potassa «Sura» 7% „ a 99'75.
Teneria moderna 7 per 100 „ a 98'25 i 00'00.
Municipis de l'Exposició 8 per 100 „ a 98'25 i 00'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers	Tresor 5% v. gener 1924	B. 102'25	102'10	102'00
París, xec, publicat	42'15			
Londres, xec publicat	23'43			
Berlin, xec	0'125			
Viena, xec	0'015			
Roma, xec	30'15			
Gènova, xec	00'00			
Zarich, xec	120'50			
Nova York, xec	6'59			
Coronasa sueques, París	303'50			
Coronasa sueques, Londr.	169'15			
Dontes Estat				
Interior	A. 70'65			
	C. 70'55			
	E. 70'50			
	F. 70'30			
	G. 70'15			
Exterior	A. 85'90			
	B. 85'65			
	C. 85'75			
	D. 85'75			
	E. 85'20			
	F. 85'15			
	G. 85'50			
Amort. 6%	A. 87'20			
	B. 87'40			
	C. 87'25			
	D. 87'25			
	E. 87'15			
	F. 87'10			
	G. 87'05			
Amort. 5%	A. 87'10			
	B. 87'05			
	C. 87'05			
	D. 87'10			
	E. 87'00			
	F. 87'00			
	G. 87'00			
Tras. 5% v. juliol 1922	A. 100'80			
	B. 100'50			
	C. 100'50			
	D. 100'50			
	E. 100'50			
	F. 100'50			
	G. 100'50			
	H. 100'50			
	I. 100'50			
	J. 100'50			
	K. 100'50			
	L. 100'50			
	M. 100'50			
	N. 100'50			
	O. 100'50			
	P. 100'50			
	Q. 100'50			
	R. 100'50			
	S. 100'50			
	T. 100'50			
	U. 100'50			
	V. 100'50			
	W. 100'50			
	X. 100'50			
	Y. 100'50			
	Z. 100'50			

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor.
Cotització: Francs, 42'15; suïssos, 120'50; belgues, 39'25; llures, 29'43; llires, 30'05; dolars, 6'59; marcs, 0.125 i 0.015.
DARRERA SESSIÓ. Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es tanca d'Interior a 70'57, Nords a 68'55, Alacants a 68'45, i Orenses a 17'50.

Diferència de les operacions a terme

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'05 de Nords i 0'15 d'Alacants.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	15.55	00.00	15.24	00.00		00.00
Futurs:						
Gener	14.73	14.45	14.49	00.00		00.00
Març	14.44	14.20	14.21	00.00		00.00
Maig	14.23	13.95	14.01	00.00		00.00
Juliol	13.97	N.	13.75	00.00		00.00
Octubre	13.14	N.	12.91	00.00		00.00

Alexandria	Desembre	Febrer	Juniol	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Asmhoum	30.70	30.80	Gener.	15.75	00.00	00.00
	Novembre	Gener	Març	18.90	00.00	00.00
Sakellaridis	37.05	37.60				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	28.15	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Desembre	26.04	25.87	00.00	00.00
Gener	25.93	25.68	00.00	00.00
Març	25.77	25.60	00.00	00.00
Maig	25.51	25.39	00.00	00.00
Juliol	25.16	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	28.37	00.00		00.00
Futurs:				
Desembre	25.65	00.00		00.00
Gener	25.61	00.00		00.00
Març	25.50	00.00		00.00
Maig	25.21	00.00		00.00
Juliol	25.80	00.00		00.00

Barcelona, 13 de novembre de 1922.

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS

Mini: Pur de plom en barrils de 50 quilos net.	135
Pur de plom en barrils de 100 quilos net.	135
Pur de plom en barrils de 200 quilos net.	135
Albafalde: Pur en barrils de 150 quilos i 250 quilos net.	160
Estany: Fl en barretes, marca Billiton.	750
Fl en lingots d'uns 18 quilos, marca Billiton.	750

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

El dijous: Inauguració de la temporada. — Primera sortida dels celebrats artistes russos Helene Sadoven, Maria Davydoff, Theodor Ritz, Ivan Yvanzoff, Constantin Kaidanoff, Alexandre Alexandrovitz, mestre Koussevitzky. Cos de ball de l'ex-teatre Imperial de Petrograd. Direcció escènica, Andoga Jouroff, amb la gran òpera **BORIS GUDOUNOFF**. — El dissabte: **LOUISE**, pels celebrats artistes Yvonne Gall, Marie Berat, Ste-

phan Bielina, Hector Dufranne, Mestre Padovani. — Dia 23: **AIDA**, pels eminents artistes Poli Randaccio i Lázaro, i els celebradíssims artistes Aurora Buades, Emili Ghirardini, Giorgio Menlik. — Es despatxa a Comptaduria per a totes les funcions anunciades.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214. Tels. 5125 i 4736 A

AVUI, DIMARTS, NIT, A LES DEU, **DARRER DIA** que en la Revista

CRI-CRI

pendran parts els ovacionats artistes anglesos.

JERRY K. et C.
amb el seu divertit «**SKETCH**», MAXIM SACARIO i MINIMA PRODUCCIO, per no haver pogut retardar el seu debut a l'ALHAMBRA DE PARIS.

Totes les nits, a les deu: **CRICRI**.
El dijous, diumenges i dies festius matinees a les quatre de la tarda.

CRICRI
PREUS: Butaque de primera, segona i tercera classes, a 13, 8 i 6 pessetes, respectivament.

Teatre Català ROMEA

Telefon 3500 A. — Avui, dimarts, tarda, a les cinc: Per única vegada a preus populars, el meravellós espectacle en tres actes i set quadros, **EL PRINCEP BLANC**

Nit: els dos grans èxits d'aquesta companyia.

LA MALVASIA DE SITGES
LA SOMRIENT MAGDALENA

Butaques, a dues pessetes. — Demà, tarda: **MATI DE FESTA** i extraordinària representació de l'èxit **LA SOMRIENT MAGDALENA**

Nit: La grandiosa obra del mestre Guimerà **REI I MONJO**, i **DE L'OU AL SOU**, d'En Feliu i Codina. — El dijous, tarda: Espectacles per a infants. Exit: **EL PRINCEP BLANC**. — Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI LIRIC CATALA

Direcció: Josep Bergès. — Avui, dimarts, tarda, a les cinc: Preus populars. Selents de pati, 2 pessetes; general, 0'50. La grandiosa obra del mestre Morera,

DON JOAN DE SERRALLONGA

per la senyora Callao i senyors Mascanès i Quer. Nit, a les deu: La famosa rondalla de Guimerà i Morera,

LA SANTA ESPINA

i estrena del sàlter líric-dramàtic de costums populars barcelonins, en un acte i sis quadros, original d'En Rosend Llurba, música de Na Cándida Pérez Martínez, celebrada autora dels populars couplets «Les caramelles» i «La Marieta de l'ull viu».

PASQUA FLORIDA

O LES CARAMELLES

Demà, tarda, a les cinc, a preus populars,

DON JOAN DE SERRALLONGA

per la senyora Callao i senyors Mascanès i Quer. Nit a les deu: **DON JOAN DE SERRALLONGA**, pels senyors Sagibarba, Bugatto i Vendrell. **PASQUA FLORIDA O LES CARAMELLES**. — Dijous, tarda, gran funció. — El dissabte, debut del popular baríton En Josep Parera, amb l'estrena de **LA GATA MAULA**. — Es despatxa a comptaduria.

Teatre de Novetats Circ Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Gannau. — Avui, dimarts nit, a dos quarts de deu: Extraordinari èxit de tota la companyia. Ovacions a **THE ARQUES**, **LANTI**, **TOMASIN** AND **PEPI**, **Mlle. MADRIGALI**, **Mlle. EGLE THEA**, **ELS 14 ASCARDS THEILON**, **14 LES TROIS FLYING REO**, **ADRIANA I CHARLOT**, **LES 6 RICO-KU**, **6 LA BELLA SCHREIBER** i els divertits pallissos **RICO I ALEX** i la seva troupe i els **GERMANS ALBANOS**. — Demà, nit extraordinàries funcions. Comiat. Adeu a Barcelona dels artistes **TOMASIN** AND **PEPI**, **LANTI**, **FLYING REOS**, **ADRIANA I CHARLOT** i la troupe **RICO-KU**. — El dijous, dia 16: Veritable esdeveniment. Debut dels reis dels torrells còmic, els autèntics, els veritables, els extraordinaris **DIAZ CMHARLOT**, **LAPISSERA** i el seu **BOTONES**, que torejaren, banderillan i simularen la mort de 2 vedells bruns, 2, de la conepuda i molt renomada ramaderia de Ripamillan. Debut del GRAN GORDON. Debut de l'original excèntric **MAX KIDD**. Debut del famós **FLORENCES** i **MISS SELI**.

KA. — Avui: L'atracció més gran i original de l'any 1922.

ELDORADO

AVUI, ESTRENA,

El Parque de Sevilla

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS : : LEONIS : : GALLEGO

Avui, dimarts, tarda, a les cinc: Gran Matinée. El passatemps còmic **TENORIO SINDICALISTA**, i a petició del públic, **REPRESENTACIÓ EXTRAORDINÀRIA DE LA POPULAR SARSUELA** en dos actes, triomf d'aquesta Companyia, **EL NIÑO JUDIO**. Nit, a les deu. El formós entremés **AHI VA ESA MOSCAT** i **ESTRENA** de la farsa sàltenca en dos actes, original dels senyors Muñoz Seca i Pérez zFernández, música de mestre Amadeu Vives, **EL PARQUE DE SEVILLA**, amb els divertidíssims **CONTES ANDALUSOS** per **CASIMIR ORTAS**. — Aviat: Debut de **Dionísia LAHERA**.

TEATRE NOU

Companyia d'opereta

VICTORIA PINEDO

LLUIS BALLESTER

Avui, dimarts, tarda, a dos quarts de cinc. **LA ALSACIANA**, **EL APURÓ DE PURA** (gran èxit), **QUE ES GRAN BARCELONA** (èxit clamorós). Nit, a les deu. **LA GENERALA** (gran èxit d'aquesta companyia), **QUE ES GRAN BARCELONA** (l'èxit dels èxits).

TEATRE COMIC

Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu. El drama en tres actes, **ESCLAVITUD**, i el drama policíac en quatre actes, **LA REINA DE LOS APACHES**. — Divendres, estrena de **EL CABARET DE LOS VENENOS**.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pepe Santpere.

Avui, dimarts, 14 novembre. Tarda, a les cinc. **UNA DONA EN COMANDITA**. Nit, a les deu. **LA SEVERA**.

ELDORADO

AVUI, ESTRENA,

El Parque de Sevilla

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Guell - Tudela - Asquerino - Cortès

Avui, dimarts, tarda, a les cinc. **MATINEU POPULAR**. **BUTACA PLATEA** AMB ENTRADA, UNA PESSETA. La comèdia en tres actes

EL SECRETO DE POLICHINELA

Nit, a les deu. **POPULAR**. **BUTACA PLATEA** AMB ENTRADA, DUES PESSETES. El passatemps en un acte, **LA MUJER DE SU CASA**, i la comèdia en dos actes, de López Marín i Marcías, **LOS RAILITOS DEL TREN**

Demà, dimecres, **POPULAR**. Tarda, **MARANITA DE SAN JUAN** i **COBARDIA**. Nit, **LA MUJER DE SU CASA** i **LOS RAILITOS DEL TREN**. — Divendres, nit. **REPRODUCCIÓ** de la comèdia en quatre actes, arranjament d'Antoni Palomero,

EL AMOR VELA

Es despatxa a Comptaduria. — Telefon 4134 A.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dimarts, tarda i nit. Magnífics programes. Projectió de les notables pel·lícules de gran èxit: **MOVIMENT CONTINU** i **ARTISTES DE VODEVIL** (còmiques); **LA MESTRESSA DEL RANXO**; El formós film de gran argument, interpretat per Mis Dupont, **L'IDOL DE PARIS**, i **ESTRENA** de la grandiosa pel·lícula, última creació de **CONSTANCE TALMADGE**, **ESPOSA CAPRICIOSA**, comèdia interessant, de fastuosa presentació. A la sessió de la nit es projectarà la pel·lícula d'actualitat, **PARTIT DE FUTBOL BARCELONA-ESPANYOL**.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet **Jordà-Moltó**. — Avui, dimarts, successos grandiosos, èxit, cada dia més gran, «Els tres mosqueters», segona jornada, la qual és: «Les joies de la Reina», el major triomf de Douglas Fairbanks. Exits: «La ulpa de sir Donald, omèdia dramàtica d'intens emoció»; «Quan se'n riu el dimoni», «Unes mitges funestes», còmica, de gran broma. — Demà, dimecres, grandiosa estrena del Programa Ajuria, «Desil·lusió», per la formosíssima artista Enid Bennet, luxe i riquesa com no s'ha vist en cap pel·lícula. Diumenge, estrena de la tercera i última jornada, «Els tres mosqueters», obra mestra de Douglas Fairbanks, l'èxit dels èxits, tot Barcelona veurà aquesta grandiosa pel·lícula. — Aviat, la més grandiosa pel·lícula històrica, «Joana d'Arc, pels colossos de la cinematografia Geraldina Farrar i Wallace Reid, presentada amb tota propietat i amb un veritable devassall d'art, luxe i riquesa».

ELDORADO

AVUI, ESTRENA,

El Parque de Sevilla

Frontó Principal Palace

Avui dimarts, tarda, a tres quarts de cinc, dos grans partits. Nit, a un quart d'onze, interessant partit de pilota a ciella. Vermells: **BARRENECHEA** i **ELGOIBAR**. Blaus: **ONDARRES** i **PAU**.

BOXA

IRIS PARK

Avui, dimarts dia 14, a un quart d'onze **ESDEVENIMENT ESPORTIU**. Cinc grans combats cinc. Tercer en 6 rounds, **URTASUM** contra **MARQUES**; quart en 8 rounds, **CANIZARES** contra **PAUL GERSE** (francès); cinquè en 10 rounds, **SAEZ** contra **YOUNG TRAVET** (francès). Entrada general, 3 pessetes, timbre inclòs. Despatx, Centre de Localitats i Iris-Park.

EDEN CONCERT

Assaïo, 12. — Exit enorme del programa, **LES 10 BOXAJADORES**. **LES LISANDRES** i 20 formosíssims artistes més.

ORADORES

no temés enronquecer usando

TABLETAS

GABA

refrescantes, desinfectantes, sobeïanes
contra la TOS y afecciones de la garganta.

Producto de la S. A. GABA, BASILEA (Suiza).
Pídeses en todas las farmacias.

Cartes Circulares

reproduïdes en l'aparell
MULTIGRAPH, inconfusibil
bles d'originals mecànico-
gratats.

Mobles
Fitxes
Carpetes

Guies i tot el material per
als sistemes moderns d'or-
ganització d'oficines.

COPIES

originals a màquina

HAMMOND

per a escriptura, de tipus
cavallables

Casa García Suárez

38 - Rambla de Catalunya

Telèfon 4335 A

Pianos

delloguer de va-

riacions. Bruch,

n.º 12, entresol. C. BIEBER

COMPRO

terra a Sant Gervasi, de 7 a 8
mil duros, prop tramvia i bo-
na orientació. Escriure a «LA
VEU», núm. 381.

Vendes

ELECTROMOTORS
I DINAMOS

especialitat en les de

ELECTROQUÍMICA

Bobinats - Instal·lacions

Reparacions

Maquinaria Elèctrica, S. A.

(Antics tallers Balcells)

Corts Catalanes, 416. T. 538 H.

CARROSSERIA

coberta per a camió, pròpia

per a report es muntarà a

qualsevol xassís. Venc també

quatre rodes amb maïscos no-

ves, dos de 890 x 100, dos de

890 x 120. Raó: J. F. Construc-

tor de carros. Mollet

PANYOS

J. Mir Vives, S. A., Ronda de
Sant Pere, número 15. Les dar-
reres novetats per a vestits i
abrics, les trobareu en aquests
magatzems a preus mai vistos.
Corte vestit llana, 25 pessetes.
Corte vestit tot estam, 45 pes-
setes. Corte gavat, 30 pesse-
tes. Immens assortits en pa-
nyeria anglesa. Recomanem
sastres. Retalls els dilluns i di-
vendres.

Missatgers «RAPIDS»

(Continental)

SERVEI RAPID

Repartiment de tota

classe de circulars i es-

queles a domicili, petits

paquets i tota classe

d'encàrrecs.

EMPRESA IDEAL

D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 18, baixos

Telèfon 4563 A.

HERNIATS

L'últim avenç científic per
a combatre amb èxit se-
gur vostres hèrniess sense
operar és el **BRAGUER**
MEDICAL VIVES, ad-
miració de la Ciència Mè-
dica i sens parió al món.
Rebutgeu les imitacions.

Despatx: de 9 a 1 i de 3 a 7

Rambla del Centre, 12, pral.-Casa VIVES

(TOCANT AL LICEU)

Catarro dels nois

L'Anti-cataral **BORRONET**, és el veritable específic acre-
ditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de
tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor An-
dren i J. Viladomat, Rambla de les Flors

GRANS MAGATZEMS SANTA EULALIA

CARRERS:
BOQUERIA, 1, 3 i 5
i CARDENAL
CASAÑAS, 2

La nostre casa es la que ven mes barato

Novelats i Confeccions per a senyora i nena

Abrics i vestits confeccionats

SEDES LLANES ASTRAKAN VELLUTS

Confeccions i Sastreria per a Home i Noi

Articles de Novelat: Estams, Melta, Cheviats, etz procedents de les millors fabricques

Secció a mida a carre d'experts i acreditats talladors

Reproduim els models en totes les qualitats

Ja tenim a disposició de qui els demani els nous catalans

ebem continuament nous models per a la temporada de tardor i hivern.

Ens plau fer avinent que: Havem rebut les novelats de la present temporada Que els preus en totes les seccions son sempre molt ventajosos El nostre assortit completissim li permetria escollir tot ço que voste desitja

SECCIO DE CAMISE Variat assortit de cam corbates, pijames, guants de pell i gamusa, etz

Ermilles depunt Bufandes de llana i seda Preu Fixe

ALMACENES SANTA EULALIA

SANTA EULALIA